

ЗАКОН

О ПРИВРЕДНИМ ДРУШТВИМА

Д е о п р в и

ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Одељак 1.

Основна начела

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређује се оснивање привредних друштава и предузетника, управљање друштвима, права и обавезе оснивача, ортака, чланова и акционара, повезивање и реорганизација (статусне промене и промене правне форме привредних друштава, реорганизација), престанак предузетника и ликвидација привредних друштава.

Појам и правне форме привредних друштава

Члан 2.

(1) Привредно друштво је правно лице које оснивају оснивачким актом правна и/или физичка лица ради обављања делатности у циљу стицања добити.

(2) Правне форме привредних друштава у смислу овог закона су ортачко друштво, командитно друштво, друштво с ограниченом одговорношћу и акционарско друштво (отворено и затворено).

(3) Поред правних форми привредних друштава из става 2. овог члана, посебним законом могу се одредити и друге правне форме друштава, односно предузећа.

Огранак

Члан 3.

(1) Привредно друштво, домаће или страно, може образовати један или више огранака.

(2) Огранак је организациони део привредног друштва који нема својство правног лица. Огранак има место пословања и заступнике, а послове са трећим лицима обавља у име и за рачун привредног друштва.

(3) Огранак се региструје у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката.

Време трајања привредног друштва

Члан 4.

Привредно друштво оснива се на неодређено време, ако у оснивачком акту није одређено да друштво траје до одређеног времена, наступања одређеног догађаја или постизања одређеног циља.

Делатност привредног друштва

Члан 5.

(1) Привредно друштво може обављати све законом дозвољене делатности.

(2) Делатности за које је законом прописано да се могу обављати само на основу сагласности, дозволе или другог акта државног органа, могу се обављати по добијању те дозволе, сагласности или другог акта државног органа.

(3) Делатности за које је посебним законом прописано да се обављају у одеђеној правној форми привредног друштва, не могу се обављати у другој правној форми друштва.

Услови за обављање делатности

Члан 6.

(1) Привредно друштво може да обавља делатност у простору који испуњава услове у погледу техничке опремљености, заштите на раду и заштите и унапређења животне средине, као и друге прописане услове.

(2) Испуњеност услова из става 1. овог члана проверава надлежни орган у поступку редовног инспекцијског надзора.

(3) Привредно друштво може да отпочне обављање делатности која обухвата производњу, промет, дистрибуцију, прераду и ускладиштење материја опасних и штетних по здравље људи и животну средину, ако надлежни орган решењем утврди испуњеност услова из става 1. овог члана.

Одељак 2.

Оснивање

Оснивачки акт и други акти

Члан 7.

(1) Привредна друштва оснивају се оснивачким актом који има форму уговора о оснивању ако га оснива више оснивача или одлуке о оснивању ако га оснива један оснивач.

(2) Лица која у смислу овог закона оснивају привредно друштво су оснивачи друштва. Сви оснивачи привредног друштва потписују оснивачки акт.

(3) Потписи оснивача на оснивачком акту привредног друштва оверавају се.

(4) Оснивачки акт привредног друштва има садржину утврђену овим законом за ту правну форму привредног друштва.

(5) Поред оснивачког акта, ортачко и командитно друштво могу имати и уговор ортака друштва, друштво с ограниченом одговорношћу и уговор чланова друштва, а акционарско друштво и статут.

(6) Оснивачи и лица која у складу са овим законом после оснивања приступе ортачком друштву су ортаци, командитном друштву – ортаци односно комплементари и командитори, друштву с ограниченом одговорношћу – чланови друштва, а акционарском друштву – акционари.

Одељак 3.

Регистрација и објављивање регистрације

Стицање својства правног лица

Члан 8.

Привредно друштво стиче својство правног лица уношењем података о том друштву у Регистар који се води на начин прописан законом којим се уређује регистрација привредних субјеката (у даљем тексту: регистар).

Регистрација и објављивање

Члан 9.

Регистрација података о привредном друштву и објављивање регистрације врши се у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката.

Дејство регистрације и објављивања у односу на трећа лица

Члан 10.

(1) Сматра се да трећа лица знају за регистроване податке о привредном друштву после њиховог објављивања или објављивања извода из тих података или докумената на основу којих је извршена регистрација са упућивањем на њих.

(2) Сматра се да трећа лица знају или да према околностима случаја могу знати за податке и документа из става 1. овог члана и пре објављивања а после депоновања у регистар, ако привредно друштво то докаже.

(3) Ако се објављени подаци разликују од регистрованих података, за привредно друштво се као тачан узима податак из регистра, тако да оно у односима са трећим лицима не може истицати податке који су објављени, ако су се трећа лица поуздала у податке из регистра.

Ништавост регистрације оснивања

Члан 11.

(1) Регистрација оснивања привредног друштва ништава је у случајевима прописаним овим законом и законом којим се уређује регистрација привредних субјеката.

(2) Регистрација оснивања и регистрација других података привредног друштва ништава је ако:

- 1) оснивачки акт није састављен у прописаној форми;
- 2) је делатност друштва незаконита или супротна јавном интересу;
- 3) оснивачки акт не садржи податке о пословном имену друштва, вредности и врсти улога сваког оснивача или износа основног капитала који је прописан овим законом или о делатности друштва;
- 4) минимални износ улога није уплаћен у складу са овим законом;
- 5) не постоји правна и пословна способност свих оснивача;
- 6) је број оснивача мањи од броја утврђеног овим законом.

(3) Ако је основ ништавости регистрације привредног друштва отклоњив, надлежни суд после покретања поступка одређује рок од најдуже 90 дана за отклањање недостатака и за то време застаје са поступком.

(4) Ништавост регистрације нема правно дејство на правне послове тог друштва са савесним трећим лицима.

(5) Утврђењем ништавости регистрације привредног друштва, чланови и акционари постају солидарно одговорни за намирење потраживања поверилаца друштва.

Одељак 4.

Одговорност оснивача и других лица

Одговорност за обавезе пре регистрације друштва

Члан 12.

(1) Оснивачи друштва и друга лица за обавезе преузете у вези са оснивањем привредног друштва, одговарају солидарно целокупном својом имовином, ако уговором са трећим лицима која имају потраживања по том основу није друкчије одређено.

(2) За обавезе из става 1. овог члана привредно друштво одговара солидарно са оснивачима или другим лицима из става 1. овог члана ако после регистрације преузме те обавезе, у складу са овим законом.

Улози, имовина, основни капитал и одговорност за улоге

Члан 13.

(1) Ортаци, чланови и акционари привредног друштва дужни су да уложе своје уговорене улоге у имовину друштва у складу са овим законом, оснивачким актом, уговором или другим актом друштва.

(2) На основу улога из става 1. овог члана ортаци, односно чланови друштва, стичу удео у друштву, а акционари акције друштва.

(3) Лица из става 1. овог члана која не изврше обавезе у вези са оснивањем привредног друштва или дају нетачне податке о улогу, одговарају друштву за проузроковану штету.

(4) На извршење обавеза према привредном друштву у вези са улогом у имовину друштва примењују се одредбе овог закона и закона којим се уређују облигациони односи.

(5) Ако лица из става 1. овог члана не уложе уговорене неновчане улоге, могу одлучити да уложе новчани износ једнак вредности неуложеног неновчаног улога, по претходној сагласности друштва.

(6) Када је предмет улога својина, сви унети улози у имовину привредног друштва својина су друштва и не могу бити коришћени од ортака, чланова и акционара као њихова лична имовина.

(7) Лица из става 1. овог члана, привредно друштво не може да ослободи од одговорности или да им умањи обавезе по основу одговорности.

(8) Лица из става 1. овог члана немају право на повраћај улога или на камату на улог у привредно друштво. Плаћања привредног друштва по основу повлачења и поништења акција или стицања сопствених акција или удела, као и друга плаћања тим лицима у складу са овим законом не сматрају се повраћајем улога или плаћањем камате на улоге.

(9) У случају преноса удела, односно акција ако овим законом, није друкчије уређено, преносилац и стицалац одговорни су солидарно за обавезе преносиоца у вези са улогом настале пре тог преноса.

(10) Права привредног друштва по основу одговорности из ст. 1. до 9. овог члана, остварује друштво или ортак, односно члан и акционар који има или заступа најмање 5% основног капитала друштва.

(11) Имовину друштва у смислу овог закона чини право својине и друга права које друштво има на улозима или је стекло пословањем.

(12) Основни капитал друштва у смислу овог закона јесте разлика између укупне вредности имовине и укупних обавеза друштва, односно укупна вредност удела, односно акција у друштву.

Процена неновчаних улога

Члан 14.

(1) Неновчаним улозима у смислу овог закона сматрају се улози у стварима и правима, раду и услугама, као и удели и акције у другим друштвима.

(2) Вредност неновчаних улога ортачког друштва и командитног друштва, као и друштва с ограниченом одговорношћу и затвореног акционарског друштва, утврђују споразумно ортаци, чланови или акционари у складу са оснивачким актом.

(3) Ако се вредност неновчаног улога не утврди на начин из става 2. овог члана, ортаци, чланови или акционари могу процену вредности тог улога поверити овлашћеном процењивачу или поднети захтев да га у ванпарничном поступку одреди суд.

(4) Процену вредности неновчаних улога отвореног акционарског друштва врши овлашћени процењивач кога бирају оснивачи односно управни одбор са листе овлашћених процењивача или надлежни суд у ванпарничном поступку на захтев оснивача или управног одбора друштва.

(5) Процена вредности неновчаних улога врши се у складу са одредбама закона којим се уређује рачуноводство и ревизија.

Злоупотреба правног лица

Члан 15.

(1) Командитори командитног друштва, као и чланови друштва са ограниченом одговорношћу и акционари акционарског друштва могу према трећим лицима лично одговорати за обавезе друштва ако злоупотребе привредно друштво за незаконите или преварне циљеве или ако са имовином привредног друштва располажу као са сопственом имовином као да привредно друштво као правно лице не постоји.

(2) Лица из става 1. овог члана одговорна су за обавезе друштва солидарно.

(3) Одговорност из ст. 1. и 2. овог члана утврђује надлежни суд, при чему узима у обзир све околности везане за злоупотребу, а нарочито да се општи принцип ограничене одговорности не примењује на случајеве из става 1. овог члана.

Одељак 5.

Седиште и пословно име

Седиште

Члан 16.

(1) Седиште привредног друштва је место из кога се управља пословима друштва.

(2) Седиште привредног друштва одређује се оснивачким актом и региструје се у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката.

Пословно име

Члан 17.

(1) Пословно име је назив под којим привредно друштво послује.

(2) Пословно име привредног друштва не може да буде заменљиво са пословним именом другог привредног друштва, нити да изазива забуну о привредном друштву или о његовој делатности.

Обавезни садржај

Члан 18.

(1) Пословно име ортачког друштва садржи ознаку "ортачко друштво" или скраћеницу "о.д." или "од".

(2) Пословно име командитног друштва садржи ознаку "командитно друштво" или скраћеницу "к.д." или "кд".

(3) Пословно име друштва с ограниченом одговорношћу садржи ознаку "друштво с ограниченом одговорношћу" или скраћеницу "д.о.о." или "доо".

(4) Пословно име акционарског друштва садржи ознаку "акционарско друштво" или скраћеницу "а.д." или "ад".

(5) Пословно име привредног друштва у поступку ликвидације садржи и ознаку "у ликвидацији".

Скраћено или модификовано пословно име

Члан 19.

Привредно друштво може у пословању, поред пословног имена, да користи и једно или више модификованих и/или скраћених пословних имена, ако су та имена наведена у оснивачком акту, под истим условима и на начин под којима се користи пословно име.

Ограничења коришћења националних или службених имена и знакова

Члан 20.

(1) Пословно име привредног друштва може да садржи назив домаће државе или територијалне јединице, као и њен грб, заставу и друге државне амблеме или ознаке које их подражавају, уз претходну сагласност надлежног органа државе или територијалне јединице.

(2) Пословно име привредног друштва може да садржи име или симболе стране државе или међународне организације, у складу са прописима те државе, односно међународне организације.

(3) Пословно име не може да садржи или да подражава службене знакове за контролу и гаранцију квалитета.

Ограничења коришћења личних имена

Члан 21.

(1) Пословно име привредног друштва може да садржи име или део имена физичког лица, уз његову сагласност, а ако је то лице умрло, уз сагласност свих наследника првог наследног реда.

(2) Ако привредно друштво својим пословањем или на други начин повређује част и углед лица чије је име унето у његово пословно име, то лице, односно његови наследници ако је оно умрло, има право да тражи брисање његовог имена из пословног имена друштва.

Употреба пословног имена и других података у документима

Члан 22.

(1) Пословна писма и други документи привредног друштва, укључујући и оне у електронској форми, који су упућени трећим лицима садрже следеће податке: пословно име и правну форму друштва; седиште; регистар у који је регистровано и број регистрације друштва; пословно име и седиште банке код које има рачун; број рачуна, као и порески идентификациони број.

(2) Пословна писма и други документи друштва с ограниченом одговорношћу, затвореног и отвореног акционарског друштва, поред података из става 1. овог члана, садрже и податке о основном капиталу друштва са назнаком колико је од тога уплаћени и унети, а колико уписани капитал.

(3) Пословна писма и други документи једночланог друштва с ограниченом одговорношћу и акционарског друштва садрже назнаку да се ради о једночланом друштву.

Језик и писмо пословног имена

Члан 23.

(1) Пословно име привредног друштва је на српском језику и писму које је у службеној употреби.

(2) Пословно име привредног друштва може бити и на страном језику, односно може да садржи и поједине стране речи, ако оне чине име, односно пословно име ортака, члана или акционара или њихов робни или услужни жиг, односно ако су уобичајене у српском језику или ако за њих нема одговарајуће речи у српском језику, односно ако се ради о речима на мртвом језику.

Ограничења преноса пословног имена

Члан 24.

(1) Пословно име може се пренети на друго лице само заједно с преносом привредног друштва које под тим пословним именом послује.

(2) Ако члан привредног друштва чије је лично име садржано у пословном имену престане да буде члан тог привредног друштва, то привредно друштво може наставити пословање под истим пословним именом само уз његову сагласност.

(3) Ако се привредно друштво пренесе на друго лице, за даљу употребу пословног имена прибавља се сагласност лица чије је лично име садржано у пословном имену или сагласност његових наследника до трећег степена сродства у правој линији.

(4) Одлука о промени пословног имена доноси се на начин одређен оснивачким актом.

Одељак 6.

Заступање и заступници

Заступници и њихова овлашћења

Члан 25.

(1) Заступник привредног друштва дужан је према привредном друштву да поштује сва ограничења овлашћења на заступање утврђена оснивачким актом, уговором ортака или чланова друштва, статутом или одлуком надлежног органа друштва.

(2) Заступник привредног друштва који прекорачи ограничења овлашћења из става 1. овог члана одговоран је за штету која се тиме проузрокује привредном друштву или трећем лицу са којим је посао закључен.

(3) Ограничења овлашћења из става 1. овог члана, објављена или необјављена, привредно друштво не може истицати према трећим лицима. Ограничења овлашћења за заступање, која се састоје у заступању од стране два или више лица заједно, може се истицати према трећим лицима у складу са чланом 10. овог закона.

(4) Правни послови заступника привредног друштва изван делатности друштва наведених у оснивачком акту, обавезују друштво, осим ако не докаже да је треће лице знало или је према околностима случаја могло знати да су ти послови изван те делатности, с тим да објављивање само по себи није довољан доказ за то.

(5) Објављени подаци у вези са лицима која су овлашћена да заступају друштво, обавезују друштво и када постоје неправилности у њиховом избору, а на то се могу позивати и трећа лица ако друштво не докаже да су трећа лица знала или могла знати за те неправилности.

Појам прокуре

Члан 26.

(1) Прокура је законска форма овлашћења којим привредно друштво овлашћује једно или више лица за закључивање правних послова и радњи у вези са делатношћу друштва.

(2) Ако у прокури није изричито наведено да је дата за огранак, сматра се да је прокура дата за цело привредно друштво.

(3) Прокура не садржи овлашење за закључивање послова који се односе на отуђење и оптерећење непокретности. Овлашћења из прокуре не могу се ограничити и прокура се не може дати на одређено време нити се може везати за одређене услове.

(4) Ограничења овлашћења прокуристе немају дејство према трећим лицима.

Издавање и врсте

Члан 27.

(1) Прокуру даје привредно друштво једном лицу или већем броју лица као појединачну или заједничку.

(2) Ако је прокура дата већем броју лица као појединачна, сваки прокуриста има сва заступничка овлашћења из прокуре у складу са овим законом.

(3) Ако је прокура дата већем броју лица као заједничка, правни послови које закључују или радње које предузимају пуноважни су само уз сагласност свих тих лица, а изјаве воље трећих лица и њихове правне радње које се у том случају учине према једном прокуристи, сматра се да су учињене свим прокуристима.

(4) Прокура се даје у писаном облику.

(5) Прокура се може дати само физичком лицу.

(6) Прокура је непреносива.

Потписивање

Члан 28.

Прокуриста потписује привредно друштво под својим пуним именом, са јасном назнаком свог својства које произлази из прокуре са ознаком "пп".

Престанак

Члан 29.

(1) Прокуру привредно друштво може да опозове у свако доба.

(2) Привредно друштво не може да се одрекне права да опозове прокуру, нити да је ограничи и услови.

(3) Ако је прокура опозвана, прокурита може према привредном друштву остваривати права која произлазе из уговора на коме је издавање прокуре засновано.

(4) Прокура не престаје по основу смрти или престанка јединог члана или акционара друштва које је дало прокуру.

Регистрација

Члан 30.

(1) Законски заступник привредног друштва извештава регистар о издавању и опозиву прокуре.

(2) При регистрацији прокурита депонује свој потпис, са ознаком која означава његово својство.

Одељак 7.

Лица која имају дужност према друштву

Основна начела

Члан 31.

(1) Дужности према привредном друштву у складу са овим законом имају:

1) ортаци ортачког друштва и комплементари командитног друштва;

2) лица која се у складу са овим законом сматрају контролним члановима друштва с ограниченом одговорношћу или контролним акционарима акционарског друштва;

3) заступници друштва;

4) чланови управног одбора, чланови извршног одбора, чланови надзорног одбора, чланови одбора ревизора и интерни ревизор друштва с ограниченом одговорношћу и акционарског друштва;

5) лица која имају уговорна овлашћења да управљају пословима привредног друштва;

6) ликвидациони управник привредног друштва.

(2) Лица из става 1. овог члана дужна су да раде у интересу привредног друштва.

Дужност пажње и правило пословне процене (просуђивање)

Члан 32.

(1) Лица из члана 31. став 1. овог закона, дужна су да у том својству извршавају своје послове савесно, са пажњом доброг привредника, у разумном уверењу да делују у најбољем интересу привредног друштва.

(2) Лица из става 1. овог члана, дужна су да своју процену заснивају на информацијама и мишљењима лица стручних за одговарајућу област за које верују да су у том погледу савесна и компетентна.

(3) Лице које поступа у складу са ст. 1. и 2. овог члана није одговорно за штету која из такве процене настане за привредно друштво.

Дужност лојалности

Члан 33.

(1) Лица из члана 31. став 1. овог закона, дужна су да поступају савесно и лојално према привредном друштву.

(2) Лица из става 1. овог члана која имају лични интерес, дужна су нарочито да: не користе имовину привредног друштва у личном интересу; не користе повлашћене информације у привредном друштву за лично богаћење; не злоупотребљавају позиције у привредном друштву за лично богаћење; не користе пословне могућности привредног друштва за своје личне потребе и сл. (у даљем тексту: дужност лојалности).

Лични интерес и повезана лица

Члан 34.

(1) Лични интерес у смислу члана 33. овог закона постоји ако је лице из члана 31. став 1. овог закона или члан његове породице:

- 1) уговорна страна у правном послу са привредним друштвом;
- 2) у финансијском односу са лицем из правног посла или радње које закључује уговор са привредним друштвом или које има финансијске интересе у том послу или радњи, по основу којих се разумно може очекивати да утичу на његово поступање супротно интересу привредног друштва;
- 3) је под контролним утицајем стране из правног посла или радње или лица које има финансијски интерес у правном послу или радњи, тако да се основано може очекивати да утичу на његово поступање супротно интересу привредног друштва.

(2) Под члановима породице лица из става 1. овог члана, сматрају се:

- 1) његов брачни друг или/и родитељи, брат или сестра тог брачног друга;
- 2) његово дете, родитељи, брат, сестра, унук или брачни друг било кога од ових лица;

3) његов крвни сродник у правој линији и у побочној линији до другог степена сродства, усвојилац и усвојеник, сродник по тазбини закључно са првим степеном;

4) друга лица која са тим лицем живе у заједничком домаћинству.

(3) Лица из става 1. тач. 2) и 3) и става 2. овог члана, сматрају се повезаним лицима у смислу овог закона (у даљем тексту: повезана лица у смислу овог закона).

Одобрење правног посла из сукоба интереса

Члан 35.

(1) Лице које закључује правни посао са привредним друштвом не повређује правило сукоба интереса из члана 34. овог закона и није одговорно за накнаду штете која произађе из сукоба интереса, ако је правни посао одобрен у доброј вери:

1) од свих других ортака који немају лични интерес (у случају ортачког друштва), свих комплементара који немају лични интерес (у случају командитног друштва), ако оснивачким актом није одређено да о томе одлучује већина ортака односно комплементара у складу са оснивачким актом;

2) већином гласова скупштине чланова који немају лични интерес (у случају друштва с ограниченом одговорношћу);

3) већином гласова чланова управног одбора који немају интереса у том послу, а у случају да таква већина не постоји, већином гласова акционара који немају лични интерес (у случају акционарског друштва).

(2) Одобрење правног посла из става 1. овог члана пуноважно је ако су ортацима, члановима друштва, члановима управног одбора или акционарима који о томе одлучују све материјалне чињенице повезане са личним интересом биле откривене или иначе познате.

(3) У случају одобрења правног посла са акционарским друштвом од стране управног одбора у коме постоји сукоб интереса о том одобрењу и правном послу обавештава се скупштина акционара на првој наредној седници.

(4) Лице које закључује правни посао са привредним друштвом не повређује правило сукоба интереса из члана 34. овог закона, односно није одговорно за накнаду штете која произађе из сукоба интереса, ако докаже да је правни посао у време закључења или у време извршења у интересу привредног друштва.

(5) Правни посао у коме у складу са чланом 34. овог закона постоји сукоб интереса а који није одобрен у складу са ст. 1. и 2. овог члана или за који није пружен доказ из става 4. овог члана, ништав је.

(6) Ако привредно друштво не одобри правни посао у коме постоји сукоб интереса, лица из члана 13. став 10. овог закона могу остваривати права утврђена овим законом.

Забрана конкуренције

Члан 36.

(1) Лица из члана 31. став 1. овог закона, не могу директно или индиректно бити ангажована у другом привредном друштву конкурентске делатности, осим ако за то добију одобрење у складу са чланом 35. овог закона.

(2) Забрана из става 1. овог члана укључује, нарочито:

- 1) запослење;
- 2) својство предузетника;
- 3) својство ортака или комплементара;
- 4) својство контролног члана или акционара;
- 5) својство члана органа друштва из члана 31. став 1. тачка 4) овог закона;
- 6) заступнике друштва;
- 7) ликвидационог управника друштва;
- 8) лица која имају уговорна овлашћења да управљају пословима привредног друштва.

(3) Оснивачким актом привредног друштва може да се одреди да забрана из ст. 1. и 2. овог члана важи и после престанка тих својстава, али не дуже од две године.

Последице повреде правила сукоба интереса и забране конкуренције

Члан 37.

(1) Повреда сукоба интереса и забране конкуренције даје привредном друштву, поред права на накнаду штете и право да се:

- 1) послови које изврши то лице за свој рачун признају као послови извршени за рачун привредног друштва;
- 2) привредном друштву преда сваки новчани износ који је остварен од послова који су обављени за рачун тог лица;
- 3) сва потраживања која произлазе из посла извршеног за рачун тог лица, уступе привредном друштву.

(2) Права које привредно друштво има по основу повреде сукоба интереса и правила конкуренције може остваривати привредно друштво и ортак, члан или акционар који има или заступа најмање 5% основног капитала друштва, у року од 60 дана од дана сазнања за учињену повреду, односно три године од дана учињене повреде.

Дужност чувања пословне тајне

Члан 38.

(1) Пословном тајном сматра се информација о пословању одређена оснивачким актом, актом или уговором ортака или уговором чланова друштва, односно оснивачким актом или статутом акционарског друштва, за **коју** је очигледно да би проузроковала знатну штету привредном друштву ако дође у посед трећег лица.

(2) Информација чије је објављивање обавезно у складу са законом или које су у вези са повредом закона, добре пословне праксе или принципа пословног морала, укључујући и информацију за коју постоји основана сумња на постојање корупције, не може се сматрати пословном тајном привредног друштва и објављивање ове информације је законито, ако има за циљ да заштити јавни интерес.

(3) Лица из члана 31. овог закона одговорна су за штету проузроковану привредном друштву ако у погледу чувања пословне тајне, односно њеног саопштавања у складу са законима и другим прописима.

(4) Привредно друштво дужно је да пружи потпуну заштиту лицу које поступајући савесно у доброј вери указује надлежним органима на постојање корупције.

Промена правила дужности према привредном друштву

Члан 39.

(1) Ортачко друштво, командитно друштво, друштво с ограниченом одговорношћу или затворено акционарско друштво могу поред дужности према привредном друштву утврђених у чл. 32. и 34, као и чл. 36. и 38. овог закона, утврдити и друге дужности.

(2) Привредно друштво из става 1. овог члана, укључујући и отворено акционарско друштво, може оснивачким актом или уговором ортака или уговором чланова, односно оснивачким актом или статутом акционарског друштва, утврдити послове, врсту и начин обављања послова, као и место обављања послова који не представљају забрану конкуренције привредном друштву.

О д е љ а к 8.

Индивидуална и деривативна тужба

Индивидуална тужба ортака, члана и акционара

Члан 40.

(1) Ортак, члан или акционар привредног друштва има право да поднесе индивидуалну тужбу у своје име против било ког лица из члана 31. став 1. овог закона за накнаду штете коју му то лице проузрокује повредом дужности утврђених у складу са овим законом.

(2) У случају ортачког друштва, дужности према друштву су истовремено и дужности према ортацима друштва, ако оснивачким актом или уговором ортака друштва није друкчије одређено.

(3) Тужбу из става 1. овог члана подноси једно лице у своје име или више лица која делују заједно у њихово име.

Деривативна тужба командитора, члана и акционара

Члан 41.

(1) Командитор командитног друштва, члан друштва с ограниченом одговорношћу или акционар акционарског друштва, имају право да поднесу тужбу у своје име а за рачун друштва против било ког лица из члана 31. став 1. овог закона, ради накнаде штете проузроковане привредном друштву од стране тих лица повредом дужности које имају према друштву у складу са овим законом (у даљем тексту: деривативна тужба).

(2) Деривативну тужбу може да поднесе само командитор, члан или акционар ако су испуњени следећи услови:

1) ако има својство командитора, члана или акционара у време подношења тужбе или ако то својство стекне по основу прибављања удела или акција од лица које је имало то својство у време подношења тужбе;

2) ако поседује уделе или акције у привредном друштву који представљају најмање 5% основног капитала друштва, у ком случају се њихови удели или акције рачунају заједно;

3) ако је пре подношења тужбе писаним путем захтевао од привредног друштва да поднесе тужбу а тај захтев је одбијен односно по том захтеву није поступљено у року од 30 дана од дана подношења.

(3) Захтев из става 2. тачка 3) овог члана подноси се у командитном друштву свим комплементарима, у друштву с ограниченом одговорношћу и акционарском друштву директору или члановима управног одбора или другим лицима која имају овлашћење да поднесу тужбу.

(4) Лица из става 2. овог члана дужна су да уз деривативну тужбу приложе и доказе да су претходно предузела радње из става 2. тачка 3) овог члана.

(5) Поступак по деривативној тужби не може бити окончан вансудским путем.

(6) Остварена накнада штете по деривативној тужби припада привредном друштву, а лице које је поднело тужбу има право на накнаду трошкова.

(7) Одредбе ст. 1. до 6. овог члана не примењују се на ортачко друштво, осим ако оснивачким актом или уговором ортака друштва није друкчије одређено.

Истовремена индивидуална и деривативна тужба

Члан 42.

У случају истовременог подношења индивидуалне и деривативне тужбе, подносилац тужбе може водити истовремено оба судска поступка и у том случају ограничења из члана 41. овог закона не примењују се на индивидуалну тужбу.

Одељак 9.

Информисање, објављивање и застарелост

Право информисања и увида

Члан 43.

(1) Привредно друштво дужно је да своје ортаке, чланове или акционаре информисе о свом пословању и финансијском стању и да им учини доступним информације и документа која се у складу са овим законом, оснивачким актом или статутом морају учинити доступним.

(2) Надлежни орган или овлашћено лице привредног друштва које не поступи на начин из става 1. овог члана одговара за штету која је тиме проузрокована ортацима, члановима или акционарима друштва.

(3) Ако надлежни орган пропусти да изврши дужност из става 1. овог члана, ортаци, чланови и акционари могу поднети писани захтев суду да у ванпарничном поступку изда налог за поступање на начин из става 1. овог члана.

Достава регистру и објављивање информација

Члан 44.

(1) Привредно друштво које емитује хартије од вредности путем јавне понуде доставља регистру ради објављивања информације садржане у документима утврђеним законом којим се регулише тржиште хартија од вредности.

(2) Привредно друштво информације из става 1. овог члана објављује и у средствима јавног информисања у складу са законом којим се уређује тржиште хартија од вредности и актом Комисије за хартије од вредности.

Забране избора

Члан 45.

(1) Лица која су осуђена за одређена кривична дела из области привреде и службене дужности у складу са посебним законом, у вези са вршењем својих дужности у привредном друштву, као и лица која су повредила одредбе овог закона о ограничењима плаћања, не могу бити

заступници, чланови управног одбора, прокуристи као ни ликвидациони управници док трају правне последице осуде.

(2) Чланови органа друштва и са њима повезана лица у смислу овог закона, који врше функцију надзора у том друштву и у са њим повезаним друштвима у смислу овог закона, не могу да буду чланови органа који воде послове управљања и заступања друштва.

Решавање спорова

Члан 46.

(1) Трговински суд седишта привредног друштва надлежан је за решавање спорова који произлазе из овог закона, осим ако овим законом није друкчије одређено.

(2) У случајевима утврђеним овим законом или ако то произлази из овог закона надлежни суд одлучује у ванпарничном поступку.

(3) У случајевима из става 2. овог члана поступак је хитан и суд првог степена је дужан да донесе одлуку најкасније у року од 60 дана од дана пријема захтева, ако овим законом није друкчије прописано. Рок за жалбу је осам дана. Суд другог степена дужан је да одлучи по жалби у року од тридесет дана од дана пријема захтева.

(4) Жалба против одлуке суда донета у стварима из става 2. овог члана не задржава извршење одлуке.

Застарелост

Члан 47.

(1) Потраживања ортака, чланова и акционара према привредном друштву, док имају то својство, застаревају у року од 180 дана од дана сазнања за разлог подношења тужбе а најкасније у року од три године од дана доспелости, ако законом за поједина потраживања није друкчије уређено.

(2) Потраживања поверилаца привредног друштва према ортацима, члановима и акционарима, застаревају у року од 180 дана од дана сазнања за разлог подношења тужбе, а најкасније у року од три године од дана престанка друштва или од дана престанка својства ортака, члана и акционара, ако законом за поједина потраживања није одређен други рок застарелости.

(3) Одредбе ст. 1. и 2. овог члана примењују се и на потраживања привредног друштва према ортацима, члановима и акционарима, као и члановима органа друштва, заступнику и ликвидационом управнику, по основу тог својства.

Д е о д р у г и ПРЕДУЗЕТНИК

Појам и регистрација

Члан 48.

(1) Предузетник, у смислу овог закона, јесте физичко лице које је регистровано и које ради стицања добити у виду занимања обавља све законом дозвољене делатности, укључујући уметничке и старе занате и послове домаће радиности.

(2) Уметнички и стари занати и послови домаће радиности јесу, нарочито: филигранска делатност; опанчарска; грнчарска, као и израда предмета који имају естетско обележје народног стваралаштва.

(3) Министар надлежан за послове привреде ближе одређује послове, који се у смислу овог закона, сматрају уметничким и старим занатима, односно пословима домаће радиности.

(4) Предузетник се региструје у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката.

(5) Физичко лице уписано у посебни регистар, које у виду занимања обавља делатност слободне професије уређену посебним прописима, сматра се предузетником у смислу овог закона ако је тим прописима то одређено.

(6) Индивидуални пољопривредник није предузетник у смислу овог закона, осим ако посебним законом није друкчије уређено.

Одговорност

Члан 49.

Предузетник одговара за све обавезе из обављања делатности целокупном имовином.

Обележја

Члан 50.

(1) Предузетник обавља делатност под својим личним именом, именом неког другог лица или под неким посебним пословним именом, у складу са овим законом.

(2) Име из става 1. овог члана региструје се уз додатак назива "предузетник" или скраћенице "пр".

Сходна примена

Члан 51.

Одредбе овог закона о пословном имену, седишту, делатности, условима за обављање делатности, заступању, ликвидацији и застарелости привредних друштава, сходно се примењују и на предузетника, ако посебним законом није друкчије уређено.

Престанак

Члан 52.

Предузетник се брише из регистра у случају:

- 1) одјаве;
- 2) смрти или губитка пословне способности;
- 3) необављања делатности непрекидно једну годину;
- 4) истека времена ако је обављање делатности регистровано на одређено време;
- 5) обављања делатности у време привременог прекида рада по одлуци надлежног органа;
- 6) кажњавања, више од три пута, за обављање делатности за које не испуњава прописане услове;
- 7) изречене мере забране обављања делатности због неиспуњавања услова за обављање те делатности, а у року одређеном у изреченој мери не испуни те услове односно не промени делатност;
- 8) промене правне форме у правну форму привредног друштва, у складу са овим законом;
- 9) стечаја и ликвидације.

Д е о т р е ћ и

ПРАВНЕ ФОРМЕ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА

Глава I

ОРТАЧКО ДРУШТВО

Одељак 1.

Појам и оснивање

Појам и одговорност

Члан 53.

(1) Ортачко друштво у смислу овог закона јесте привредно друштво које оснивају два или више физичких и/или правних лица у својству

ортака друштва ради обављања одређене делатности под заједничким пословним именом.

(2) Ортачко друштво одговара за своје обавезе целокупном имовином.

(3) Ортаци ортачког друштва одговорни су солидарно за све обавезе друштва целокупном својом имовином, ако са повериоцем није друкчије уговорено.

(4) Ако уговор ортака друштва садржи одредбу супротну ставу 3. овог члана, та одредба уговора нема правно дејство према трећим лицима.

Принцип слободе уговарања

Члан 54.

Ортаци ортачког друштва могу своје међусобне односе, као и односе са ортачким друштвом уредити слободно, осим ако је законом друкчије уређено.

Оснивачки акт

Члан 55.

(1) Оснивачки акт ортачког друштва садржи, нарочито:

1) пуно име и пребивалиште свих физичких лица ортака и пословно име и седиште правног лица сваког ортака;

2) пословно име и седиште друштва;

3) делатност;

4) означење врсте и вредности улога ортака.

(2) Оснивачки акт ортачког друштва може да садржи и друге елементе од значаја за друштво и ортаке друштва.

(3) Измене и допуне оснивачког акта ортачког друштва врше се уз сагласност свих ортака друштва, ако тим актом није друкчије одређено.

Уговор ортака друштва

Члан 56.

(1) Поред оснивачког акта ортачко друштво може да има и уговор ортака друштва којим се одређује нарочито пословање друштва и управљање.

(2) Уговор ортака ортачког друштва не прилаже се уз пријаву за регистрацију.

(3) Уговор ортака ортачког друштва сачињава се у писаној форми и потписује га сваки ортак.

(4) Уговор ортака ортачког друштва, односно његове измене и допуне имају правно дејство међу ортацима од дана када га потпишу сви ортаци, ако тим уговором није друкчије одређено.

Однос између оснивачког акта и уговора ортака друштва

Члан 57.

У случају неусклађености између оснивачког акта ортачког друштва и уговора ортака ортачког друштва, примењује се оснивачки акт друштва.

Одељак 2.

Правни односи између ортака и ортака са ортачким друштвом

Уређивање оснивачким актом и уговором ортака друштва

Члан 58.

Правни односи између ортака и ортака са ортачким друштвом уређују се оснивачким актом и уговором ортака друштва, ако друштво има такав уговор.

Улог

Члан 59.

(1) Улог ортака у ортачко друштво може бити у новцу, стварима и правима, као и у раду или услугама, који су извршени или треба да буду извршени.

(2) Ортаци ортачког друштва улажу улоге једнаке вредности.

Поседице закашњења уношења улога

Члан 60.

(1) Ортак ортачког друштва који у имовину друштва не унесе свој улог, у складу са оснивачким актом друштва, који новац примљен за друштво или другу имовину не преда у одређеном року друштву или који за себе узме новац или другу имовину друштва без овлашћења, дужан је да друштву плати уговорену камату почев од дана када је морао уплатити или унети улог, односно од дана када је морао предати новац или другу имовину или када је узео новац или другу имовину.

(2) Одредба става 1. овог члана не искључује право ортачког друштва и на накнаду друге штете.

Повећање и смањење улога

Члан 61.

(1) Ортак ортачког друштва није дужан да повећа улог изнад износа одређеног оснивачким актом нити је дужан да повећа улог одређен оснивачким актом ради покривања губитака друштва.

(2) Ортак ортачког друштва не може смањити свој улог без сагласности свих осталих ортака.

Располагање ортачким уделом међу ортацима

Члан 62.

Пренос удела међу ортацима ортачког друштва је слободан.

Одлучивање ортака друштва

Члан 63.

(1) Одлуке ортака о питањима која представљају редовну делатност ортачког друштва доносе се већином од укупног броја гласова ортака. Сагласност свих ортака потребна је за одлуке о питањима која су изван редовне делатности друштва, као и за одлуке о пријему новог ортака друштва.

(2) Ортаци код којих постоји сукоб интереса у смислу чл. 34. и 35. овог закона, у односу на одлуку која се доноси, не учествују у гласању за доношење такве одлуке.

(3) Ортаци ортачког друштва доносе одлуке на седници, што важи и за ортаке који су овлашћени на пословођење.

Пословођење

Члан 64.

(1) Ортак ортачког друштва има право и обавезу да води послове друштва (у даљем тексту: пословођење).

(2) Ако је оснивачким актом ортачког друштва или уговором ортака друштва одређено да је пословођење пренето на једног или више ортака друштва, остали ортаци друштва немају право на пословођење.

Пословођење од стране више ортака

Члан 65.

(1) Ако право на пословођење имају два или више ортака ортачког друштва, сваки од тих ортака има право да поступа самостално, осим ако се најмање један ортак успротиви том праву.

(2) Ако је оснивачким актом или уговором ортака друштва одређено да ортаци друштва овлашћени на пословођење могу да поступају заједно, за сваки посао потребна је сагласност свих ортака друштва овлашћених на пословођење, осим ако би одлагање доношења те одлуке проузроковало штету друштву.

(3) Ако је оснивачким актом или уговором ортака ортачког друштва одређено да је, у случају пословођења од стране више ортака, сваки ортак овлашћен на пословођење дужан да поступа по инструкцијама других ортака овлашћених на пословођење, сваки ортак дужан је да обавести остале ортаке овлашћене на пословођење ради доношења заједничке одлуке о правној радњи или послу.

(4) Ако ортак овлашћен на пословођење с обзиром на околности случаја сматра да инструкције у смислу става 3. овог члана нису примерене, о томе обавештава друге ортаке ради заједничког одлучивања, осим ако би одлагање одлуке проузроковало штету друштву, када може поступати самостално, о чему је дужан да без одлагања обавести остале ортаке.

Обим пословођења

Члан 66.

(1) Пословођење обухвата овлашћење за обављање правних послова и других радњи који се редовно врше при обављању делатности ортачког друштва.

(2) Правни послови и друге радње који нису обухваћени овлашћењем из става 1. овог члана, могу се обављати само уз сагласност свих ортака ортачког друштва.

Пренос права на пословођење

Члан 67.

(1) Ортак ортачког друштва овлашћен на пословођење може пренети право на пословођење на треће лице, ако се са тим сагласе сви ортаци друштва.

(2) Ортак ортачког друштва који пренесе право на пословођење на треће лице које није ортак, одговара за избор лица на које је пренео право на пословођење и за радње тог лица у извршавању послова пословођења.

Отказивање пословођења

Члан 68.

(1) Ортак ортачког друштва може одустати од пословођења у отказном року који је одређен оснивачким актом или уговором ортака друштва, ако за то постоји оправдан разлог, што цене остали ортаци.

(2) Ништава је одредба оснивачког акта или уговора ортака друштва којом се ортак унапред одриче од права на пословођење.

(3) Ако постоји оправдан разлог за хитно одустајање од пословођења, ортак може од тог овлашћења да одустане и у краћем отказном року од рока из става 1. овог члана.

(4) Ортак ортакког друштва овлашћен на пословођење, писаним путем, благовремено обавештава све остале ортаке друштва о намери да одустане од пословођења, ради омогућавања континуитета незавршених послова од осталих ортака овлашћених на пословођење.

(5) Ако се ортак ортакког друштва одрекне овлашћења пословођења супротно ст. 1. и 3. овог члана, дужан је да ортакком друштву надокнади тиме проузроковану штету.

Одузимање овлашћења за пословођење

Члан 69.

Овлашћење за пословођење може се одлуком надлежног суда одузети по тужби друштва или преосталих ортака друштва, ако се утврди да ортак није способан да води послове друштва или да чини тежу повреду дужности пословођења.

Право на накнаду трошкова

Члан 70.

(1) Ортак ортакког друштва има право на накнаду свих трошкова које је имао у вођењу послова друштва и који су с обзиром на околности случаја били неопходни.

(2) Трошкови из става 1. овог члана падају на терет ортакког друштва.

Добит и губитак

Члан 71.

(1) На крају пословне године ортаци усвајају финансијски извештај којим се утврђује добит и губитак ортакког друштва и учешће сваког ортака у добити и губитку.

(2) Добит ортакког друштва расподељује се ортацима на једнаке делове.

(3) Губитак ортакког друштва расподељује се на ортаке друштва на једнаке делове.

(4) Део добити који припада ортаку ортакког друштва у добити ортакког друштва, исплаћује се најкасније у року од три месеца од дана усвајања финансијског извештаја.

(5) Ако оснивачки акт ортакког друштва садржи одредбу којом се одређује само удео у добити или само удео у губитку, сматра се да се она односи и на добит и на губитак.

Применљивост

Члан 72.

Одредбе чл. 59. до 71. овог закона примењују се ако оснивачким актом или уговором ортака ортачког друштва није друкчије одређено.

Одељак 3.

Правни односи друштва и ортака према трећим лицима

Право за заступање

Члан 73.

(1) Овлашћење за заступање ортачког друштва има сваки ортак, ако оснивачким актом друштва није друкчије одређено.

(2) Ако су два или више ортака овлашћени да заступају ортачко друштво, сваки од ортака овлашћен је да поступа самостално, ако оснивачким актом није друкчије одређено.

(3) Оснивачким актом друштва може да се одреди да ортаци друштва могу заступати друштво само заједно.

(4) Ако су ортаци ортачког друштва, у складу са оснивачким актом овлашћени за заједничко заступање, могу да овласте једног или више ортака овлашћених за заједничко заступање да предузимају одређене послове или одређене врсте послова, а изјава воље трећих лица учињена једном од ортака овлашћених да заједно заступају друштво, сматра се да је учињена ортачком друштву.

(5) Оснивачким актом ортачког друштва може да се одреди да ортаци друштва могу заступати друштво само заједно са прокуристом, када се сходно примењује одредба става 4. овог члана.

(6) Подаци о ортацима који заступају ортачко друштво о промени лица овлашћених за заступање или одређивање нових ортака за заступање ортачког друштва, као и промене обима овлашћења ортака који заступају ортачко друштво, региструју се у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката.

Отказивање овлашћења за заступање

Члан 74.

(1) Ортак ортачког друштва овлашћен за заступање, може отказати овлашћење за заступање у отказном року који је одређен оснивачким актом или уговором ортака друштва, ако за то постоји оправдан разлог што цене остали ортаци.

(2) Ништава је одредба оснивачког акта или уговора ортака друштва којом се ортак унапред одриче овлашћења за заступање.

(3) Ако постоји оправдан разлог за хитно одустајање од заступања, ортак може од заступања да одустане и у краћем отказном року од рока из става 1. овог члана.

(4) Ортак ортакког друштва овлашћен за заступање, писаним путем, благовремено обавештава све остале ортаке друштва о намери да одустане од заступања ради омогућавања континуитета незавршених послова од осталих ортака овлашћених за заступање.

(5) Ако се ортак ортакког друштва одрекне овлашћења за заступање супротно ст. 1. и 3. овог члана, дужан је да ортакком друштву надокнади тиме проузроковану штету.

Одузимање овлашћења на заступање

Члан 75.

Овлашћење за заступање може се одлуком надлежног суда ако оснивачким актом ортакког друштва није друкчије одређено, одузети по тужби друштва или преосталих ортака друштва, ако се утврди да ортак није способан да заступа друштво или да чини тежу повреду дужности заступања.

Приговори и пребој (компензација)

Члан 76.

(1) Ортак ортакког друштва може поднети како личне приговоре, тако и приговоре које може истаћи и друштво према трећим лицима.

(2) Потраживања трећег лица од ортака ортакког друштва могу се пребијати са потраживањима ортака према друштву.

Одговорност новог ортака

Члан 77.

(1) Лице које после оснивања друштва стекне својство ортака одговара за обавезе друштва као и постојећи ортаци, укључујући и обавезе настале пре његовог приступања друштву.

(2) Одредбе уговора ортака друштва које нису у складу са ставом 1. овог члана, немају правно дејство према трећим лицима, осим ако се треће лице не сагласи са тим.

Одељак 4.

Ортакки удео

Пренос удела трећим лицима

Члан 78.

(1) Ортак ортакког друштва може пренети свој удео трећем лицу само уз сагласност осталих ортака.

(2) У случају преноса удела трећем лицу остали ортаци ортачког друштва имају право пречег стицања тог удела.

(3) Ако ортаци ортачког друштва не дају сагласност на пренос удела трећем лицу, а не искористе право пречег стицања, ортак друштва може пренети свој удео трећем лицу и без те сагласности.

(4) Давање у залог удела ортака ортачког друштва сматра се преносом удела у смислу ст. 1. до 3. овог члана.

(5) Пренос удела на наследнике и правне следбенике не сматра се преносом удела трећем лицу у смислу ст. 1. до 3. овог члана.

(6) Пренос удела трећим лицима може се оснивачким актом или уговором ортака друштва друкчије одредити.

Одговорност код преноса удела

Члан 79.

(1) У свим случајевима преноса удела, преносилац удела и стицалац пренетог удела одговарају солидарно према друштву за све обавезе преносиоца удела према друштву у тренутку преноса, осим ако се ортаци не споразумеју друкчије.

(2) Захтеви од стране или у име ортачког друштва из става 1. овог члана застаревају у року од три године од регистрације преноса удела.

(3) Одредба става 2. овог члана примењује се и на друге захтеве од стране или у име ортачког друштва против лица које је престало бити ортак.

Одељак 5.

Престанак ортачког друштва и иступање ортака

Разлози престанка

Члан 80.

(1) Ортак друштво престаје:

1) истеком времена на које је основано или испуњењем циља оснивања;

2) одлуком ортака о престанку;

3) стечајем друштва;

4) необављањем послова непрекидно у периоду од две године;

5) судском одлуком о престанку;

6) наступањем било којег другог догађаја одређеног оснивачким актом или уговором ортака друштва који има за последицу престанак друштва.

(2) Ако оснивачким актом или уговором ортака друшта није друкчије одређено, својство ортака у ортачком друштву престаје у случају:

- 1) смрти ортака;
- 2) отварања стечаја над неким од ортака;
- 3) отказа неког ортака;
- 4) доношења одлуке ортака у складу са оснивачким актом, уговором ортака друштва и овим законом;
- 5) у другим случајевима одређеним оснивачким актом или уговором ортака друштва.

Пређутно продужење

Члан 81.

Ако је ортачко друштво основано на одређено време или за испуњење одређеног циља, а протеком тог времена или испуњењем циља оснивања настави да послује, сматра се да је друштво пређутно добило сагласност свих ортака да је основано на неодређено време.

Отказ и повлачење ортака

Члан 82.

(1) Ортак ортачког друштва може да се повуче добровољно из друштва, подношењем писаног отказа о повлачењу.

(2) Писани отказ из става 1. овог члана подноси се најмање шест месеци пре истека пословне године, осим ако је оснивачким актом друкчије одређено.

(3) Право ортака из става 1. овог члана не може се ограничити нити искључити.

Судска одлука о престанку друштва

Члан 83.

(1) По тужби неког од ортака ортачког друштва, суд доноси одлуку да друштво престаје када за то постоји оправдан разлог.

(2) Оправдан разлог у смислу става 1. овог члана постоји ако суд нађе да: ортак друштва, са намером или грубом непажњом, повреди своју дужност која је, у смислу овог закона, оснивачког акта или уговора ортака друштва од утицаја на пословање друштва; је испуњење такве дужности фактички немогуће; није могуће да друштво друкчије настави пословање, а да то пословање буде у складу са овим законом, оснивачким актом или уговором ортака друштва.

(3) Ништав је споразум којим се искључује или ограничава право ортака на подношење тужбе из става 1. овог члана.

(4) Тужба из става 1. овог члана подноси се против ортачког друштва и свих других ортака код надлежног суда.

(5) Уместо одлуке о престанку ортачког друштва у складу са ст. 1. до 4. овог члана, суд може, ако се у том смислу преиначи тужбени захтев, да искључи ортака друштва у складу са чланом 84. овог закона.

Искључење ортака

Члан 84.

(1) На искључење ортака ортачког друштва сходно се примењују одредбе овог закона о искључењу члана друштва с ограниченом одговорношћу.

(2) Одлуку о искључењу ортака ортачког друштва доносе преостали ортаци у складу са чланом 63. овог закона.

Последице иступања ортака из друштва

Члан 85.

(1) Удео ортака који иступи из ортачког друштва расподељује се осталим ортацима друштва на једнаке делове.

(2) Ортаци који остају у друштву дужни су да исплате ортаку који иступа из ортачког друштва у новцу оно што би он примио на основу обрачуна који би се направио када би у време његовог иступања друштво престало да постоји, не узимајући у обзир текуће незавршене послове.

(3) Ако вредност имовине ортачког друштва није довољна за то да се покрију обавезе друштва, ортак који иступа из друштва плаћа друштву део непокривеног износа сразмерно његовом учешћу у губитку друштва.

(4) Одредбе ст. 1. до 3. овог члана примењују се ако оснивачким актом или уговором ортака ортачког друштва није друкчије одређено.

Учешће ортака који је иступио из друштва у незавршеним пословима

Члан 86.

Ортак ортачког друштва који иступа из друштва, учествује у добити и губитку из послова који у време његовог иступања још нису били завршени са стањем на дан његовог иступања, ако оснивачким актом или уговором ортака друштва није друкчије одређено.

Поступак у случају кад остане један ортак

Члан 87.

(1) Ако из било ког разлога остане један ортак ортачког друштва, тај ортак је дужан да предузме све неопходне мере да усклади

пословање друштва условима прописаним овим законом или да настави пословање као предузетник, најкасније у року од три месеца од дана када је остао једини ортак друштва.

(2) Ако у року из става 1. овог члана једини ортак ортачког друштва не усклади свој положај са одредбама овог закона, ортачко друштво престаје ликвидацијом.

Настављање друштва са наследницима

Члан 88.

(1) Ортачко друштво наставља да послује са наследницима преминулог ортака, ако је тако одређено оснивачким актом и уз сагласност наследника.

(2) Наследници могу извршавати своја права у складу са ставом 1. овог члана од дана сазнања за наслеђивање или од дана именованја заступника наследнику који нема пословну способност, зависно од околности случаја.

Регистрација престанка друштва

Члан 89.

(1) Преостали ортаци овлашћени за заступање ортачког друштва пријављују престанак друштва и иступање ортака из друштва, ради регистрације и објављивања.

(2) У случају престанка судском одлуком, суд по службеној дужности пријављује регистру престанак ортачког друштва.

Глава II

КОМАНДИТНО ДРУШТВО

Одељак 1.

Појам и оснивање

Појам и одговорност

Члан 90.

(1) Командитно друштво, у смислу овог закона, јесте привредно друштво које оснивају два или више физичких и/или правних лица у својству ортака, ради обављања одређене делатности, под заједничким пословним именом, од којих најмање једно лице одговара неограничено за његове обавезе (комплементар), а најмање једно лице одговара ограничено до висине свог уговореног улога (командитор).

(2) Командитно друштво за своје обавезе одговара целокупном имовином.

(3) Комплементари и командитори одговарају за обавезе друштва у складу са ставом 1. овог члана.

Примена одредаба о ортачком друштву

Члан 91.

(1) На командитно друштво примењују се одредбе овог закона о ортачком друштву, ако овим законом није друкчије уређено.

(2) Комплементари имају статус ортака ортачког друштва, ако овим законом није друкчије уређено.

Оснивачки акт

Члан 92.

(1) Оснивачки акт командитног друштва садржи нарочито:

1) пуно име и пребивалиште сваког физичког лица и пословно име и седиште правног лица комплементара и командитора, као и означање својства ортака;

2) пословно име и седиште друштва;

3) означање врсте и вредности улога сваког оснивача;

4) делатност.

(2) Оснивачки акт командитног друштва може да садржи и друге елементе од значаја за друштво и комплементаре.

Измена оснивачког акта

Члан 93.

(1) Оснивачки акт командитног друштва мења се сагласношћу свих комплементара и командитора друштва, ако тим актом није друкчије одређено.

(2) Измене оснивачког акта командитног друштва којима се повећавају обавезе ортака друштва одређене тим актом или којима се одређују нове обавезе ортака друштва, врше се уз сагласност ортака друштва на које се те измене односе.

Уговор ортака друштва

Члан 94.

(1) Поред оснивачког акта, командитно друштво може имати и уговор ортака друштва којим се одређује, нарочито, пословање друштва и управљање.

(2) Уговор ортака командитног друштва не прилаже се уз пријаву за регистрацију.

(3) Уговор ортака командитног друштва сачињава се у писаној форми и потписују га сви ортаци.

(4) Уговор ортака командитног друштва и промене уговора имају правно дејство међу ортацима даном потписивања свих ортака, ако тим уговором није друкчије одређено.

Однос између оснивачког акта и уговора ортака друштва

Члан 95.

У случају неусклађености између оснивачког акта командитног друштва и уговора ортака друштва, примењује се оснивачки акт.

Одељак 2.

Правни односи међу ортацима и између ортака и друштва

Улог

Члан 96.

(1) Улог командитора у командитно друштво може бити новчани и неновчани, укључујући и извршени рад и услуге у командитном друштву.

(2) Командитор у командитно друштво уноси цео уговорени улог пре стицања својства командитора.

Пренос удела

Члан 97.

(1) Комплементар командитног друштва не може пренети цео или део свог удела без сагласности свих командитора и комплементара.

(2) Командитор командитног друштва може пренети део или цео свој удео продајом, поклоном, наслеђем или на други начин.

Добит и губитак

Члан 98.

Командитори и комплементари учествују у деоби добити и сношењу губитка друштва сразмерно проценту удела у друштву.

Применљивост

Члан 99.

Одредбе чл. 96. до 98. овог закона примењују се, ако оснивачким актом или уговором ортака друштва није друкчије одређено.

Вођење послова друштва

Члан 100.

(1) Један или више комплементара воде послове командитног друштва (у даљем тексту: пословођење).

(2) Командитор не може вршити пословођење друштва.

Одељак 3.

Правни односи командитног друштва и ортака према трећим лицима

Заступање

Члан 101.

Командитор не може да заступа командитно друштво према трећим лицима.

Случајеви одговорности командитора као комплементара

Члан 102.

(1) Командитор одговара, као и комплементар, према трећим лицима ако је његово име уз његову сагласност унето у пословно име командитног друштва.

(2) Командитор одговара, као и комплементар, ако поступа супротно забрани из члана 100. став 2. овог закона.

Одељак 4.

Промене у чланству и статус друштва

Окончање статуса ортака и промена правне форме

Члан 103.

(1) Командитно друштво не престаје у случају смрти командитора, као ни у случају престанка командитора који није физичко лице.

(2) Ако из командитног друштва иступе сви комплементари а нови комплементари нису примљени у року од три месеца од дана иступања последњег комплементара, командитори могу у даљем року од три месеца донети једногласно одлуку о промени правне форме у друштво с ограниченом одговорношћу или акционарско друштво, у складу са овим законом.

(3) Ако командитори командитног друштва не поступе на начин и у року из става 2. овог члана, командитно друштво престаје ликвидацијом, у складу са овим законом.

(4) Ако из командитног друштва иступе сви командитори, командитно друштво може у складу са ставом 2. овог члана наставити да послује као ортачко друштво или као предузетник.

(5) Промене из ст. 1. до 4. овог члана региструју се и објављују у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката.

Г л а в а III

ДРУШТВО С ОГРАНИЧЕНОМ ОДГОВОРНОШЋУ

Одељак 1.

Основна начела

Појам и одговорност

Члан 104.

(1) Друштво с ограниченом одговорношћу у смислу овог закона јесте привредно друштво које оснива једно или више правних и/или физичких лица, у својству чланова друштва, ради обављања одређене делатности под заједничким пословним именом.

(2) Друштво с ограниченом одговорношћу одговара за своје обавезе целокупном имовином.

(3) Члан друштва с ограниченом одговорношћу не одговара за обавезе друштва, осим до износа неунетог улога у имовину друштва.

(4) Друштво с ограниченом одговорношћу може имати највише 50 чланова.

(5) Ако се број чланова друштва с ограниченом одговорношћу повећа изнад броја чланова из става 4. овог члана, али не више од 100 чланова, и ако се тај број одржи у периоду дужем од годину дана, то друштво мења правну форму у форму затвореног акционарског друштва.

Начело слободе уговарања

Члан 105.

Чланови друштва с ограниченом одговорношћу своје међусобне односе у друштву, као и односе са друштвом, уређују слободно ако овим законом није друкчије уређено.

Одељак 2.

Оснивачки акт и уговор чланова друштва

Оснивачки акт

Члан 106.

(1) Оснивачки акт друштва с ограниченом одговорношћу садржи, нарочито:

- 1) пуно име и пребивалиште сваког физичког лица и пословно име и седиште сваког правног лица члана друштва;
- 2) пословно име и седиште друштва;
- 3) делатност;
- 4) износ основног капитала и износ, врсту и вредност улога сваког оснивача и опис врсте и вредност неновчаног улога;
- 5) начин и време уношења неновчаних улога, односно време уплате новчаних улога;
- 6) укупан износ трошкова оснивања, односно процењени износ свих трошкова плаћених од друштва или зарачунатих друштву у вези оснивања, а по потреби и трошкове пре него што је утврђено да друштво испуњава услове за почетак пословања;
- 7) одобрене посебне погодности било ком лицу које је учествовало у оснивању друштва или у пословима пре оснивања друштва или утврђивања испуњености услова за почетак пословања.

(2) Оснивачки акт друштва с ограниченом одговорношћу може садржати и друге одредбе, укључујући и одредбе које може садржати и уговор чланова друштва.

Уговор чланова друштва

Члан 107.

(1) Друштво с ограниченом одговорношћу, поред оснивачког акта, може да има и уговор чланова друштва којим се уређује нарочито пословање друштва и управљање. Уговор чланова друштва сачињава се у писаној форми и нарочито садржи одредбе о:

- 1) обавезама чланова друштва на додатне улоге поред основних улога, као и о посебним накнадама и последицама у случају неиспуњења таквих обавеза;
- 2) посебним условима и начину преноса удела чланова друштва који се разликује од начина уређеног овим законом;
- 3) начину за остваривање права гласа чланова друштва или права на дивиденду (једнако право, право у складу са уделом у основном капиталу друштва или право утврђено на неки други начин);
- 4) поступку одлучивања, укључујући и поступак за одлучивање у случају блокаде одлучивања међу члановима друштва.

(2) Уговор чланова друштва с ограниченом одговорношћу не доставља се уз пријаву за регистрацију.

(3) Уговор чланова друштва с ограниченом одговорношћу, као и његове измене и допуне, производе правно дејство даном потписивања од свих чланова друштва, ако уговором није друкчије одређено.

Однос оснивачког акта и уговора

Члан 108.

У случају неусклађености између оснивачког акта друштва с ограниченом одговорношћу и уговора чланова друштва примењује се оснивачки акт друштва.

Одељак 3.

Трошкови

Трошкови оснивања

Члан 109.

(1) Оснивачким актом друштва с ограниченом одговорношћу може се одредити да трошкове оснивања друштва сноси друштво или оснивачи.

(2) Ако оснивачким актом друштва с ограниченом одговорношћу није друкчије одређено, трошкове оснивања друштва сnose оснивачи.

(3) Ако је оснивачким актом друштва с ограниченом одговорношћу одређено да трошкове оснивања сноси друштво, ти трошкови надокнађују се оснивачима до износа наведеног у оснивачком акту.

Одељак 4.

Основне обавезе чланова

О д с е к 1.

Обавеза у вези са улогом

Врсте улога

Члан 110.

(1) Улог у друштво с ограниченом одговорношћу може бити новчани или неновчани, укључујући и извршени рад и пружене услуге друштву.

(2) Улози чланова друштва с ограниченом одговорношћу не морају бити једнаке вредности.

(3) Улози у друштво с ограниченом одговорношћу, новчани или неновчани, улажу се у друштво у складу са оснивачким актом друштва.

О д с е к 2.

Додатни улози

Основ

Члан 111.

(1) Чланови друштва с ограниченом одговорношћу могу донети одлуку о улагању додатних улога ако је то одређено оснивачким актом или уговором чланова друштва.

(2) Додатни улози чланова друштва с ограниченом одговорношћу сразмерни су уделима, ако оснивачким актом или уговором чланова друштва није друкчије одређено.

(3) Ако члан друштва с ограниченом одговорношћу не унесе додатни улог у складу са ставом 2. овог члана, остали чланови обавезни су да уплате тај део сразмерно својим уделима, ако оснивачким актом или уговором чланова друштва није друкчије одређено.

(4) Оснивачким актом друштва с ограниченом одговорношћу може да се одреди да је члан друштва који не изврши обавезе из ст. 1. и 2. овог члана одговоран осталим члановима и друштву за проузроковану штету.

Одељак 5.

Основни капитал

Минимални основни капитал

Члан 112.

(1) Новчани део основног капитала друштва са ограниченом одговорношћу на дан уплате износи најмање 500,00 (петстотина) евра у динарској противвредности по средњем курсу, од чега се најмање половина уплаћује на привремени рачун до регистрације друштва, а остатак се уплаћује на рачун друштва у року од две године од дана регистрације.

(2) Посебним законом за оснивање финансијских и осигуравајућих организација и привредних друштава која обављају законом одређене делатности као друштва с ограниченом одговорношћу може се одредити већи минимални основни капитал.

Повећање и смањење основног капитала

Члан 113.

(1) Основни капитал друштва с ограниченом одговорношћу може се одлуком скупштине чланова повећати новим улозима чланова или претварањем расположивих резерви за ове намене у основни капитал.

(2) Основни капитал друштва с ограниченом одговорношћу може се смањити одлуком скупштине чланова, али не испод законом прописаног минималног основног капитала.

(3) Смањење основног капитала друштва с ограниченом одговорношћу по једном основу може се извршити истовремено са повећањем његовог основног капитала по другом основу у складу са овим законом.

(4) Регистрација повећања и смањења основног капитала друштва с ограниченом одговорношћу врши се, по правилу, једном годишње и то у року од 30 дана од дана одржавања годишње скупштине чланова друштва.

Сходна примена

Члан 114.

Одредбе овог закона о отвореном акционарском друштву које се односе на одржавање, повећање и смањење основног капитала, као и одржавање скупштине акционара, сходно се примењују и на одржавање, повећање и смањење основног капитала и одржавање скупштине чланова друштва с ограниченом одговорношћу код губитка који не прелази 50% основног капитала друштва.

Одељак 6.

Удели

Принцип један удео један члан

Члан 115.

(1) Члан друштва с ограниченом одговорношћу стиче удео у основном капиталу друштва сразмерно вредности улога.

(2) Члан друштва с ограниченом одговорношћу може имати један удео у друштву.

(3) Ако члан друштва с ограниченом одговорношћу стекне један или више удела, ти удели се спајају са постојећим уделом и заједно чине један удео.

Права гласа и имовинска права по основу удела

Члан 116.

Право гласа чланова друштва с ограниченом одговорношћу, као и имовинска права према друштву укључујући и учешће у добити и расподели ликвидационог вишка, сразмерни су уделима чланова у укупно уплаћеном основном капиталу друштва у време остваривања тих права, ако оснивачким актом није друкчије одређено.

Правна природа

Члан 117.

(1) Удели друштва с ограниченом одговорношћу нису хартије од вредности.

(2) Удели друштва с ограниченом одговорношћу не могу се стицати, нити се њима може располагати упућивањем јавне понуде.

(3) Друштво с ограниченом одговорношћу издаје сваком члану друштва потврду као доказ чланства и његовог удела, ако оснивачким актом или уговором чланова друштва није друкчије одређено.

Сувласништво удела

Члан 118.

(1) Удео може припадати једном лицу или већем броју лица (у даљем тексту: сувласници удела). Сувласници удела се у односу на друштво с ограниченом одговорношћу сматрају једним чланом, а у књигу удела уписује се пуно име и адреса сваког сувласника удела.

(2) Сувласници удела у друштву с ограниченом одговорношћу своја права гласа и друга права остварују преко једног заједничког пуномоћника, ако оснивачким актом или уговором чланова друштва није друкчије одређено. У случају постојања заједничког пуномоћника сувласници удела у друштву с ограниченом одговорношћу дужни су да га идентификују ради уписа у књигу удела.

(3) Обавештење које друштво с ограниченом одговорношћу упути заједничком пуномоћнику из става 2. овог члана сматра се да је дато свим сувласницима удела. Ако сувласници удела пропусте да идентификују заједничког пуномоћника, обавештење дато од друштва било ком сувласнику сматра се да је дато свим сувласницима.

(4) Сувласници удела солидарно одговарају друштву с ограниченом одговорношћу за све обавезе према друштву које се тичу њиховог удела.

(5) Правне радње друштва с ограниченом одговорношћу према једном сувласнику удела имају дејство према свим сувласницима тог удела.

Књига удела

Члан 119.

(1) Друштво с ограниченом одговорношћу дужно је да књигу удела држи у свом седишту.

(2) У књигу удела из става 1. овог члана уписују се: име и пребивалиште односно пословно име; седиште и порески идентификациони број сваког члана друштва, односно сваког сувласника и њиховог заједничког пуномоћника; износ уговореног и уплаћеног улога и евентуалне споредне чинидбе и допунски улози поред основног улога; оптерећења удела; број или

процент гласова сваког удела; поделе и сви преноси удела укључујући и време преноса и име преносиоца и стицаоца, као и све евентуалне промене ових података.

(3) Друштво с ограниченом одговорношћу подноси регистру у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката пријаву и документа за сваку промену података уписаних у књизи удела, ради регистрације и објављивања.

(4) Чланови друштва с ограниченом одговорношћу имају право увида у књигу удела и право на копије.

(5) Директори или чланови управног одбора друштва с ограниченом одговорношћу одговарају друштву за тачност података у књизи удела, у складу са овим законом.

Значај уписа у књигу удела

Члан 120.

(1) У односу на друштво с ограниченом одговорношћу, члан друштва је лице које је као такво уписано у књигу удела, а у односу на трећа лица члан друштва је лице које је као такво регистровано.

(2) Сматра се да је члан друштва уписан у књигу удела даном пријаве за регистрацију, која садржи све податке који се уписују у књигу удела, без обзира на то када је регистрација стварно извршена.

Појам и стицање сопствених удела

Члан 121.

(1) Сопственим уделом друштва са ограниченом одговорношћу у смислу овог закона сматра се удео који друштво стекне од својих чланова.

(2) Друштво с ограниченом одговорношћу не може уписивати сопствене уделе, директно или индиректно, преко трећег лица које их стиче за рачун друштва.

(3) Друштво с ограниченом одговорношћу може од својих чланова стицати сопствене уделе који су у целини уплаћени, као и уделе који нису у целини уплаћени.

(4) Удели из става 3. овог члана могу се стећи куповином од чланова друштва по основу принудног престанка својства члана друштва или по другом основу.

(5) Друштво с ограниченом одговорношћу не може стицати сопствене уделе супротно одредбама овог закона о ограничењу плаћања.

(6) Друштво с ограниченом одговорношћу по основу сопствених удела нема право гласа нити се ти удели рачунају у кворум гласова нити дају право на дивиденду.

(7) Стечени сопствени удели или делови удела друштва с ограниченом одговорношћу којима се не располаже у року од годину дана од дана стицања, поништавају се.

Узимање удела у залогу

Члан 122.

(1) Друштво с ограниченом одговорношћу може уделе узети у залогу, ако је укупни износ потраживања обезбеђених залогом удела нижи од вредности удела, односно вредности уплаћеног удела.

(2) На узимање удела члана друштва с ограниченом одговорношћу у залогу од стране самог друштва или од стране лица које делује у своје име а за рачун друштва, примењују се одредбе овог закона о стицању сопствених удела.

Кредит друштва за стицање његових удела

Члан 123.

(1) Друштво с ограниченом одговорношћу не може, директно или индиректно, пружати финансијску подршку било које врсте за куповину својих удела.

(2) Одредба става 1. овог члана не односи се на текуће правне послове финансијских организација, као ни на давање аванса или кредита или пружања обезбеђења од стране друштва с ограниченом одговорношћу за стицање удела друштва од стране запослених у друштву или у повезаним друштвима.

(3) Располагања из става 2. овог члана могу се вршити само у оквиру ограничења плаћања прописаних овим законом.

Повлачење и поништење удела

Члан 124.

(1) Друштво с ограниченом одговорношћу може повући и поништити уделе у случајевима одређеним оснивачким актом или уговором чланова друштва.

(2) Одлуку о повлачењу и поништењу удела доноси скупштина чланова друштва с ограниченом одговорношћу, ако оснивачким актом или уговором чланова друштва није друкчије одређено.

(3) Одлука скупштине чланова друштва с ограниченом одговорношћу о повлачењу и поништењу удела садржи: основ повлачења и поништења, износ који се плаћа члану повученог и поништеног удела и дејство поништења на основни капитал друштва.

(4) Одлука из става 2. овог члана уноси се у књигу одлука.

(5) Члан друштва с ограниченом одговорношћу чији је удео повучен и поништен губи права и обавезе које је имао по основу тог удела.

Одељак 7.

Основна права чланова друштва

О д с е к 1.

Право располагања уделом

Ослобађење ограничења преноса

Члан 125.

Удео члана друштва с ограниченом одговорношћу може се слободно преносити, ако овим законом, оснивачким актом или уговором чланова друштва није друкчије уређено, и то:

- 1) другом члану друштва или друштву;
- 2) брачном другу преносиоца, брату, сестри, претку, потомку или брачном другу потомка;
- 3) законском заступнику или наследнику члана друштва након његове смрти;
- 4) статусном променом у складу са овим законом.

Право пречег стицања удела друштва

Члан 126.

(1) Члан друштва с ограниченом одговорношћу пре него што понуди свој удео или део удела трећем лицу које није лице из члана 125. овог закона, дужан је да тај удео или део удела понуди друштву.

(2) Ако друштво не искористи право пречег стицања у року одређеном оснивачким актом или уговором чланова друштва, о чему одлуку доноси скупштина чланова друштва, понуда се доставља другим члановима друштва, у складу са оснивачким актом или уговором чланова друштва.

(3) Ако друштво с ограниченом одговорношћу, односно чланови друштва, не обавесте члана друштва који продаје удео о одлуци у року утврђеном оснивачким актом или уговором чланова друштва, сматра се да је понуда одбијена.

(4) Друштво с ограниченом одговорношћу, односно чланови друштва могу дати противпонуду члану друштва који нуди продају удела, у ком случају тај члан мора дати друштву, односно члановима друштва писано обавештење о прихватању противпонуде у року од 10 дана од дана пријема противпонуде, а ако члан друштва који нуди продају удела не одговори у том року, сматра се да је противпонуда одбијена.

(5) Друштво с ограниченом одговорношћу које прихвати понуду за стицање удела члана друштва, може расподелити део или цео стечени

удео једном или већем броју чланова друштва ако сви чланови друштва који су гласали за стицање удела одобре такву расподелу. Ако друштво с ограниченом одговорношћу не може због ограничења плаћања одређених овим законом да изврши стицање удела члана друштва, чланови друштва који су гласали за куповину удела обавезни су да купе удео сразмерно свом уделу у основном капиталу друштва.

(6) Ако је понуда члана друштва с ограниченом одговорношћу друштву, односно члановима друштва за стицање удела одбијена, тај члан друштва може пренети свој удео или део понуђеног удела трећем лицу по цени и у складу са другим условима своје понуде друштву односно члановима друштва или по вишој цени, у року од 60 дана од дана обавештења о одбијању његове понуде од стране друштва и чланова друштва, односно од дана истицања рока за обавештавање о одлуци скупштине чланова друштва и чланова друштва утврђеног оснивачким актом или уговором чланова друштва.

Пренос удела у судском извршном поступку

Члан 127.

При преносу удела члана друштва с ограниченом одговорношћу у извршном судском поступку, друштво и чланови друштва имају право прече куповине у складу са чланом 126. овог закона, као и у складу са законом којим се уређује извршни поступак.

Услови и последице преноса

Члан 128.

(1) Удео се преноси уговором у писаној форми са овереним потписима преносиоца и стицаоца. За пренос удела није потребна измена оснивачког акта друштва с ограниченом одговорношћу, осим ако је тим актом друкчије одређено.

(2) Преносилац удела и стицалац удела обавезни су да без одлагања пријаве друштву с ограниченом одговорношћу пренос удела, промену члана и време промене, ради уписа у књигу удела. Пренос удела има правно дејство према друштву с ограниченом одговорношћу од дана пријема обавештења о преносу.

(3) Стицалац удела постаје члан друштва с ограниченом одговорношћу кад се писаним путем сагласи да постане члан и назначи да га обавезују оснивачки акт и уговор чланова друштва и када се у складу са законом упише у књигу удела.

(4) Пренос удела на наследнике има правно дејство у складу са актом о наслеђивању.

Деоба удела и пренос дела удела

Члан 129.

(1) Удео члана друштва с ограниченом одговорношћу може се поделити у случају наслеђивања, правног следбеништва члана и преноса на два или више лица.

(2) Оснивачким актом друштва с ограниченом одговорношћу или уговором чланова друштва може се искључити деоба удела или се може дозволити само у одређеним случајевима као што је пренос удела двојици или већем броју лица.

(3) Одредбе овог закона о преносу удела примењују се на пренос удела у целини или делом.

Залагање удела од стране члана

Члан 130.

(1) Члан друштва с ограниченом одговорношћу може дати удео у залогу за обезбеђење кредита или друге своје обавезе, ако оснивачким актом или уговором чланова друштва није друкчије одређено.

(2) Давање удела у залогу уписује се у регистар залогне и у књигу удела.

(3) Ако оснивачким актом или уговором чланова друштва с ограниченом одговорношћу није друкчије одређено, залогопримац нема никакво право гласа или право управљања у друштву док не постане члан друштва.

(4) Ако је за давање улога у залог оснивачким актом или уговором чланова друштва с ограниченом одговорношћу одређено давање сагласности, сагласност дата за давање удела у залогу не значи дату сагласност за пренос удела трећем лицу у смислу овог закона, осим ако у датој сагласности није друкчије одређено.

О д с е к 2.

Право исплате добити

Финансијски извештаји

Члан 131.

(1) Директор или управни одбор друштва с ограниченом одговорношћу подносе годишњој скупштини чланова друштва финансијске извештаје и извештаје о пословању, а по потреби и извештај ревизора, на усвајање.

(2) Усвајање финансијских извештаја или било којих других извештаја од стране скупштине чланова друштва с ограниченом одговорношћу не утиче на остваривање права чланова ако се касније покаже да су нетачни или погрешни.

Општа правила у вези са плаћањем

Члан 132.

(1) Друштво с ограниченом одговорношћу може вршити исплате члановима друштва у било које време, ако оснивачким актом или уговором чланова друштва није друкчије одређено или ако то плаћање није супротно одредбама овог закона о ограничењима плаћања.

(2) Свака исплата члановима друштва с ограниченом одговорношћу врши се сразмерно уделу у основном капиталу друштва у време доношења одлуке друштва о таквој исплати, ако оснивачким актом или уговором чланова друштва није друкчије одређено.

(3) Уговор чланова друштва може да садржи и друге одредбе у вези са исплатом члановима друштва, а нарочито одредбе о: времену и износу исплате; одређеној већини чланова скупштине друштва која о томе одлучује; износу исплате или овлашћење директору или управном одбору за декларисање или вршење такве исплате; дану на који се утврђују чланови који имају право на исплату дивиденде; додатним ограничењима плаћања у односу на ограничења плаћања утврђена овим законом.

(4) Члан друштва с ограниченом одговорношћу који стекне право на одређену исплату постаје поверилац друштва у односу на ту исплату.

Ограничења плаћања

Члан 133.

(1) Друштво с ограниченом одговорношћу не може вршити плаћања својим члановима ако би после плаћања:

1) нето имовина друштва била мања од његовог основног капитала, увећаног за резерве које се могу користити за исплате акционарима у складу са овим законом или законом којим се уређује рачуноводство и ревизија, а умањеног за износ који је друштво дужно да унесе у резерве за годину у којој се врше исплате;

2) друштво било онемогућено да плаћа своје дугове чија се доспелост очекује у редовном току пословања друштва.

(2) Изузетно од става 1. овог члана друштво с ограниченом одговорношћу може извршити плаћања својим члановима, ако из финансијских извештаја припремљених у складу са законом којим се уређује рачуноводство и ревизија произлази да је исплата разумна у датим околностима. Оснивачким актом или уговором чланова друштва може се одредити да се за овакву исплату траже посебни финансијски извештаји, прецизирања стандарда рачуноводствене праксе и навођења метода процене.

Одговорност за недопуштена плаћања

Члан 134.

(1) Чланови друштва с ограниченом одговорношћу којима је друштво извршило недопуштене исплате супротно члану 133. овог закона, ако

су знали или ако су с обзиром на околности, морали у то време да знају да те исплате нису дозвољене, одговорни су друштву за враћање примљених износа.

(2) Чланови друштва с ограниченом одговорношћу, директор или чланови управног одбора који су одговорни за недопуштене исплате и који су знали или су с обзиром на околности морали знати да су те исплате у то време недопуштене, одговорни су друштву за недопуштене исплате.

(3) Ако је више од једног лица из ст. 1. и 2. овог члана одговорно у вези са недопуштеним исплатама, њихова одговорност је солидарна.

(4) Уговор чланова друштва с ограниченом одговорношћу може одредити да су чланови друштва дужни и надокнадити смањење основног капитала друштва, ако чланови органа друштва из става 2. овог члана не могу надокнадити друштву такве недопуштене исплате.

Зајам уместо капитала

Члан 135.

(1) Члан друштва с ограниченом одговорношћу који друштву у време пословне кризе, не повећа сопствени капитал као добар привредник, већ друштву да зајам може у стечајном поступку остваривати захтев за повраћај зајма само као стечајни поверилац са необезбеђеним потраживањем у складу са законом којим се уређује стечајни поступак.

(2) Ако треће лице да зајам друштву, у случају из става 1. овог члана, а члан друштва пружи обезбеђење за зајам, зајмодавац који се није намирио из добијеног обезбеђења, може у стечајном поступку против друштва остваривати захтев за повраћај зајма за износ који није успео намирити, као стечајни поверилац са необезбеђеним потраживањем.

(3) Одредбе ст. 1. и 2. овог члана примењују се и на друге правне послове чланова друштва с ограниченом одговорношћу и трећих лица које одговарају давању зајма из ст. 1. и 2. овог члана.

(4) Одредбе ст. 1. до 3. овог члана не примењују се на члана друштва с ограниченом одговорношћу чији удео у друштву не прелази 1/10 основног капитала друштва и који није директор или члан управног одбора друштва.

(5) Ако друштво с ограниченом одговорношћу у последњој години пре подношења предлога за отварање стечајног поступка над друштвом или након подношења тог предлога, у случајевима из ст. 1. до 3. овог члана врати зајам, члан друштва који је дао обезбеђење за повраћај зајма дужан је тако исплаћени износ зајма вратити друштву.

(6) Обавеза из става 5. овог члана постоји до износа датог обезбеђења члана друштва за повраћај зајма у време враћања зајма.

(7) Члан друштва с ограниченом одговорношћу ослобађа се обавезе из става 5. овог члана ако предмет датог обезбеђења повериоцу стави на располагање друштву.

(8) Одредбе ст. 1. до 7. овог члана сходно се примењују и на друге послове давања зајма у смислу облигационих односа.

Одељак 8.

Скупштина

О д с е к 1.

Појам и делокруг

Појам и постојање

Члан 136.

(1) Чланови друштва с ограниченом одговорношћу чине скупштину.

(2) У друштву с ограниченом одговорношћу с једним чланом овлашћења скупштине чланова врши тај члан или овлашћено лице.

(3) Члан друштва с ограниченом одговорношћу из става 2. овог члана по доношењу одлука из надлежности скупштине друштва са ограниченом одговорношћу саставља и потписује записник и донете одлуке уписује у књигу одлука.

(4) Споразуми између члана из става 2. овог члана и друштва морају бити у писаној форми или унети у књигу одлука, осим ако се ради о текућим пословима закљученим под уобичајеним условима.

Делокруг

Члан 137.

Ако овим законом, оснивачким актом или уговором чланова друштва није друкчије уређено, скупштина чланова друштва с ограниченом одговорношћу, одлучује о:

1) одобравању послова закључених у вези са оснивањем друштва пре регистрације;

2) избору и разрешењу директора или чланова управног одбора и утврђивању њихове накнаде, односно зараде;

3) одобравању финансијских извештаја, доношењу одлуке о времену и износу исплате члановима друштва;

4) именовању интерног ревизора или ревизора друштва и потврђивању њихових налаза и мишљења, утврђивању накнаде или других услова њиховог уговора са друштвом;

5) именовању ликвидационог управника и потврђивању ликвидационог биланса;

6) повећању и смањењу основног капитала друштва, стицању сопствених удела и повлачењу и поништењу удела, као и о емисији хартија од вредности;

- друштва;
- 7) давању прокуре и пословног пуномоћја за све огранке друштва;
- 8) одлучивању о допунским улозима од стране чланова друштва;
- 9) искључењу члана друштва, пријему новог члана и преносу удела на трећа лица када је одобрење друштва потребно;
- 10) статусним променама, промени правне форме и престанку друштва;
- 11) давању одобрења на правне послове чланова друштва, односно директора и других лица, у складу са чланом 35. овог закона;
- 12) стицању, продаји, давању у закуп, залагању или другом располагању имовином велике вредности, у складу са овим законом;
- 13) измени оснивачког акта или уговора чланова друштва;
- 14) образовању огранка;
- 15) доношењу пословника о свом раду;
- 16) другим питањима утврђеним оснивачким актом или уговором чланова друштва која су у делокругу скупштине чланова.

О д с е к 2.

Сазивање скупштине и дневни ред

Седнице скупштине чланова

Члан 138.

(1) Седница скупштине чланова друштва с ограниченом одговорношћу сазива се по потреби, а обавезно у случајевима прописаним овим законом, оснивачким актом или уговором чланова друштва.

(2) Седнице скупштине чланова друштва с ограниченом одговорношћу сазива директор или управни одбор, ако оснивачким актом и уговором чланова друштва није друкчије одређено. Место одржавања скупштине је седиште друштва, ако оснивачким актом или уговором чланова друштва није друкчије одређено или ако скупштина чланова друштва не одлучи друкчије.

Редовна и ванредне седнице скупштине

Члан 139.

(1) Годишња седница скупштине чланова друштва с ограниченом одговорношћу одржава се најкасније у року од шест месеци након завршетка пословне године ради усвајања финансијских извештаја и одлучивања о расподели добити.

(2) Седнице скупштине чланова друштва с ограниченом одговорношћу које се одржавају између годишњих скупштине су ванредне.

(3) Захтев за сазивање седнице скупштине чланова друштва с ограниченом одговорношћу може да поднесе директору или управном одбору

било који члан друштва, директор друштва или члан управног одбора у било које време.

(4) Ванредна седница скупштине чланова друштва с ограниченом одговорношћу обавезно се сазива и када то у писаном облику захтевају чланови друштва који имају или заступају 10% гласачких права, ако оснивачким актом или уговором чланова друштва није одређено да то право имају и чланови који заједно имају и мањи проценат гласачких права.

(5) Захтев из става 4. овог члана упућује се директору или управном одбору друштва.

(6) Ако директор или управни одбор друштва с ограниченом одговорношћу не прихвати захтев чланова друштва из става 4. овог члана и не сазове ванредну седницу скупштине чланова друштва у року од 15 дана од дана пријема захтева, подносиоци тог захтева могу уз навођење дневног реда сами сазвати скупштину, у ком случају скупштина одлучује ко сноси трошкове за одржавање тако сазване скупштине.

(7) Ако се ванредна седница скупштине чланова друштва с ограниченом одговорношћу по сазиву мањинских чланова из става 4. овог члана не састане или нема кворум, мањински чланови могу сазвати поновљену скупштину у даљем року од седам дана, а ако се скупштина ни тада не састане или нема кворум, они могу захтевати од суда у ванпарничном поступку да одреди лице које ће у својству привременог заступника сазвати седницу скупштине и одредити њен дневни ред.

(8) По захтеву мањинских чланова друштва с ограниченом одговорношћу из става 7. овог члана суд је дужан да донесе решење у року од 48 сати од пријема захтева.

Обавештење и дневни ред

Члан 140.

(1) Седница скупштине чланова друштва с ограниченом одговорношћу сазива се писаним позивом упућеном сваком члану друштва на адресу која се води у књизи чланова друштва, а који уз њихову писану сагласност може бити и у електронском облику.

(2) Позив за седницу скупштине чланова друштва с ограниченом одговорношћу доставља се сваком члану најкасније седам дана, а најраније 15 дана пре дана одржавања седнице скупштине.

(3) Позив за седницу скупштине чланова друштва с ограниченом одговорношћу обавезно садржи пословно име и седиште друштва, време и место одржавања, предлог дневног реда скупштине и друге податке одређене оснивачким актом или уговором чланова друштва. Ако је предложена измена оснивачког акта или уговора чланова друштва прилаже се и текст предлога тих аката. Уз позив за седницу скупштине достављају се и предлози одлука из тачака дневног реда, предлози или описи уговора које скупштина чланова одобрава и, кад је потребно, финансијски извештаји, извештаји директора или управног одбора, као и ревизора.

(4) Скупштина чланова друштва с ограниченом одговорношћу одлучује о питањима наведеним у дневном реду и о питањима које предложи било који члан друштва који је о томе обавестио остале чланове друштва најкасније три дана пре дана одржавања седнице скупштине. Питања која нису наведена у позиву за седницу скупштине чланова друштва с ограниченом одговорношћу или о којима нису били обавештени остали чланови друштва могу се уврстити у дневни ред ако се ниједан члан не противи расправи и гласању о њима. Одлуке о накнадно укљученим питањима пуноважне су ако своју несагласност у односу на њих не изрази ниједан одсутни члан, у складу са оснивачким актом или уговором чланова друштва.

Искључење права на приговор

Члан 141.

Чланови друштва с ограниченом одговорношћу који присуствују седници скупштине, лично или преко пуномоћника, немају право приговора на било које неправилности у поступку њеног сазивања, осим ако о томе не ставе образложен приговор у писаној форми за време седнице или најкасније три дана после одржавања седнице.

Посебан случај одржавања

Члан 142.

Скупштина чланова друштва с ограниченом одговорношћу може се одржати и без сазивања у складу са чланом 140. овог закона ако се са тим сагласе сви присутни чланови и ако се томе у писаној форми не успротиве одсутни чланови или ако оснивачким актом или уговором чланова друштва није друкчије одређено.

О д с е к 3.

Поступак одлучивања

Заступање члана

Члан 143.

(1) Члан друштва може потписивањем писаног пуномоћја именовати било које друго лице да гласа у скупштини за њега, ако оснивачким актом или уговором чланова друштва није друкчије одређено.

(2) Члан друштва с ограниченом одговорношћу не може бити заступљен у скупштини са пуномоћником који би имао само део његових гласачких права, нити може дати пуномоћје већем броју лица.

(3) Законски заступници физичких лица и заступници правних лица у својим друштвима заступају без пуномоћја из става 1. овог члана.

(4) Пуномоћје се даје по правилу за једну седницу скупштине, укључујући и поновљену скупштину.

(5) Директор или чланови управног одбора друштва с ограниченом одговорношћу не могу бити пуномоћници чланова који су запослени у друштву и са њима повезаних лица у смислу овог закона.

Кворум

Члан 144.

(1) За одржавање скупштине чланова друштва с ограниченом одговорношћу потребна је већина од укупног броја гласова чланова друштва (у даљем тексту: кворум), ако оснивачким актом или уговором чланова друштва није одређен већи број гласова.

(2) Ако се скупштина чланова друштва с ограниченом одговорношћу није могла одржати или одлучивати због недостатка кворума из става 1. овог члана, поново се сазива са истим предложеним дневним редом, најраније 10 дана и најкасније 30 дана од дана првог сазивања, на начин утврђен чланом 140. овог закона (поновљена скупштина).

(3) Кворум за одржавање поновљене скупштине чини 1/3 од укупног броја гласова чланова друштва с ограниченом одговорношћу, ако оснивачким актом или уговором чланова друштва није одређен већи број гласова.

Начин рада скупштине

Члан 145.

(1) Скупштина чланова друштва с ограниченом одговорношћу доноси пословник скупштине којим ближе утврђује начин рада и одлучивања у складу са овим законом, оснивачким актом и уговором чланова друштва .

(2) Седницом скупштине чланова друштва с ограниченом одговорношћу може председавати председавајући скупштине који се бира на почетку сваког заседања, ако оснивачким актом, уговором чланова друштва или пословником скупштине није друкчије одређено.

(3) Овлашћења, обавезе и одговорности председавајућег скупштине чланова друштва с ограниченом одговорношћу могу се предвидети у оснивачком акту, уговору чланова друштва или пословнику скупштине.

(4) Председавајући скупштине чланова друштва с ограниченом одговорношћу именује записничара, два члана који оверавају записник и чланове комисије за гласање, осим ако оснивачким актом, уговором чланова друштва или пословником о раду скупштине није друкчије одређено.

(5) Директор или чланови управног одбора друштва с ограниченом одговорношћу, по правилу присуствују седници скупштине чланова друштва.

Одлучивање

Члан 146.

(1) Скупштина чланова друштва с ограниченом одговорношћу одлучује простом већином броја гласова из члана 144. ст. 1. и 3. овог закона, ако оснивачким актом или уговором чланова друштва није одређено да се одлуке доносе већином гласова свих чланова.

(2) Изузетно од одредбе става 1. овог члана скупштина чланова друштва с ограниченом одговорношћу одлучује сагласношћу свих чланова друштва, осим ако оснивачким актом или уговором чланова друштва није одређено да се одлучује већином гласова, али не мањом већином од укупног броја гласова о: изменама и допунама оснивачког акта и уговора чланова друштва; повећању и смањењу основног капитала осим додатних улога чланова у складу са оснивачким актом или уговором чланова друштва; статусним променама; промени правне форме и престанку друштва; расподели добити члановима друштва; стицању сопствених удела друштва; располагању имовином друштва велике вредности, у складу са овим законом.

(3) Изузетно од одредбе ст. 1. и 2. овог члана одлуке које умањују права једног или више чланова друштва с ограниченом одговорношћу у односу на права било ког другог члана друштва доносе се само уз сагласност члана или чланова друштва на које се одлука односи, ако овим законом није друкчије уређено.

Седнице, телефонске седнице, писмено гласање и одлучивање без седнице

Члан 147.

(1) Седнице скупштине чланова друштва с ограниченом одговорношћу које нема више од 10 чланова могу се одржавати коришћењем конференцијске везе или друге аудио и визуелне комуникацијске опреме, тако да сва лица која учествују на седници могу да се слушају и разговарају једно са другим. Сматра се да су лично присутна лица која на овај начин учествују на седници скупштине чланова друштва.

(2) Члан друштва с ограниченом одговорношћу може гласати и писаним путем или другим начином испоруке докумената, ако оснивачким актом или уговором чланова друштва није друкчије одређено. Оснивачки акт или уговор чланова друштва може садржати детаљна правила за такво гласање, укључујући и правила којима се одређују питања о којима се на овај начин може гласати.

(3) Ако оснивачким актом или уговором чланова друштва с ограниченом одговорношћу није одређено да се одлуке скупштине чланова друштва доносе на седници, свака одлука може се донети и ван седнице, уколико је потпишу сви чланови друштва са правом гласа о том питању.

Јавно и тајно гласање

Члан 148.

(1) Скупштина чланова друштва с ограниченом одговорношћу одлучује јавним гласањем–дизањем руке.

(2) Тајно гласање путем гласачких листића о било ком питању могу да захтевају присутни чланови друштва који имају или заступају најмање 10% од укупног броја гласова о питањима о којима се гласа.

Искључење права гласа

Члан 149.

(1) Члан друштва с ограниченом одговорношћу не може гласати у скупштини кад се одлучује о:

- 1) ослобађању или смањењу његових обавеза према друштву;
- 2) покретању или одустајању од спора против њега;
- 3) одобравању послова између њега и друштва у складу са чланом 35. овог закона.

(2) Одредба става 1. овог члана која се односи на члана друштва односи се и на повезана лица у смислу овог закона.

(3) Искључење права гласа за члана друштва с ограниченом одговорношћу из става 1. овог члана не примењују се кад се одлучује о његовом избору или разрешењу или о избору и разрешењу са њим повезаног лица за место директора, члана управног одбора или ликвидационог управника друштва.

(4) Гласови члана друштва с ограниченом одговорношћу чије је право гласа искључено не узимају се у обзир приликом утврђивања кворума за одлучивање о питању на које се односи искључење.

Записник

Члан 150.

(1) Одлуке скупштине чланова друштва с ограниченом одговорношћу уносе се у записник.

(2) Записник садржи нарочито податке о: председавајућем и било ком лицу за оверу записника или за бројање гласова; питањима која су предмет гласања; броју гласова за одлуку и против одлуке и броју уздржаних од гласања; приговору чланова на вођење седнице или издвојеним мишљењима појединих чланова, приговору директора или чланова управног одбора на одлуке.

(3) Уз записник се прилажу списак присутних учесника и докази о сазивању скупштине.

(4) Записник потписују председавајући скупштине и записничар.

(5) Непоступање у складу са ст. 1. до 4. овог члана не утиче на пуноважност одлука скупштине чланова друштва с ограниченом одговорношћу, уколико се на други поуздан начин може утврдити њихова аутентичност.

Књига одлука

Члан 151.

(1) Одлуке донете на седници скупштине чланова друштва с ограниченом одговорношћу уносе се без одлагања у посебну књигу одлука.

(2) Одлуке из става 1. овог члана пуноважне су од дана доношења, ако оснивачким актом или уговором чланова друштва није друкчије одређено.

О д с е к 4.

Побојност одлука скупштине

Сходна примена

Члан 152.

Одредбе овог закона о општим и посебним основима побојности одлука скупштине акционара, изузецима од побојности и поступку побијања, које се односе на акционарско друштво, сходно се примењују и на побијање одлука скупштине чланова друштва с ограниченом одговорношћу.

Одељак 9.

Директор или управни одбор

О д с е к 1.

Статусна питања и начин рада

Појам

Члан 153.

(1) Друштво с ограниченом одговорношћу може да има директора или управни одбор.

(2) Оснивачким актом друштва с ограниченом одговорношћу одређује се да ли друштво има директора или управни одбор.

(3) Директор друштва с ограниченом одговорношћу може бити члан друштва или лице које није члан друштва.

(4) Ако друштво има управни одбор његови чланови могу бити сви чланови друштва или друга лица.

Избор директора или чланова управног одбора

Члан 154.

(1) Чланови друштва с ограниченом одговорношћу бирају директора или чланове управног одбора на седници скупштине, осим првог директора или чланова првог управног одбора који могу бити одређени оснивачким актом.

(2) Оснивачким актом или уговором чланова друштва с ограниченом одговорношћу може се одредити да се избор чланова управног одбора друштва врши кумулативним гласањем, у складу са овим законом.

Број чланова управног одбора и попуњавање састава

Члан 155.

(1) Број чланова управног одбора одређује се оснивачким актом или уговором чланова друштва с ограниченом одговорношћу.

(2) Ако се број чланова управног одбора друштва с ограниченом одговорношћу смањи испод броја чланова одређеног оснивачким актом или уговором чланова друштва, преостали чланови могу кооптацијом допунити управни одбор до потребног броја чланова, ако је тако одређено оснивачким актом или уговором чланова друштва.

(3) Ако се не изврши кооптација чланова управног одбора друштва с ограниченом одговорношћу у складу са ставом 2. овог члана преостали чланови управног одбора дужни су да без одлагања сазову седницу скупштине ради избора чланова до пуног броја, а до тог избора преостали чланови обављају само хитне послове, ако тим актима није друкчије одређено.

Председник управног одбора

Члан 156.

(1) Управни одбор друштва с ограниченом одговорношћу има председника кога бирају чланови управног одбора већином од укупног броја, ако оснивачким актом друштва није одређена друга већина.

(2) Председник управног одбора друштва с ограниченом одговорношћу заступа друштво.

(3) Председник управног одбора друштва с ограниченом одговорношћу сазива и председава седницама управног одбора и одговоран је за вођење записника.

(4) Оснивачким актом или уговором чланова друштва с ограниченом одговорношћу може се одредити да председник управног одбора председава и седницом скупштине чланова и да је одговоран је за вођење њеног записника.

О д с е к 2.

Послови директора или управног одбора

Делокруг

Члан 157.

(1) Ако оснивачким актом друштва с ограниченом одговорношћу није друкчије одређено директор или управни одбор надлежан је за:

1) заступање друштва и вођење послова друштва у складу са законом, оснивачким актом и уговором чланова друштва;

2) утврђивање предлога пословног плана;

3) сазивање седница скупштине чланова друштва и утврђивање предлога дневног реда;

4) спровођење одлука скупштине чланова;

5) одређивање дана са којим се утврђује листа чланова друштва са правом на обавештавање, дан утврђивања дивиденде и дан плаћања дивиденде, гласање и друга питања;

6) закључење уговора о кредиту;

7) утврђивање дана стицања права на учешће у добити и дана исплате учешћа у добити, као и дана стицања права гласа и других права чланова друштва;

8) давање и опозивање прокуре;

9) друга питања одређена оснивачким актом или уговором чланова друштва.

(2) Ако је оснивачким актом друштва с ограниченом одговорношћу тако одређено, директор или управни одбор надлежан је и за:

1) извршење одлуке о стицању сопствених удела и повлачења и поништења удела;

2) утврђивање износа учешћа у добити;

3) издавање обвезница или других хартија од вредности.

(3) Директор или чланови управног одбора могу вршење послова по питањима из ст. 1. и 2. пренети на друга лица, ако оснивачким актом није друкчије одређено.

Одговорност за пословне књиге

Члан 158.

Директор или управни одбор друштва с ограниченом одговорношћу одговоран је за уредно вођење пословних књига и унутрашњи надзор пословања, у складу са законом.

О д с е к 3.

Начин рада управног одбора

Самостално или заједничко поступање чланова

Члан 159.

(1) Ако друштво с ограниченом одговорношћу заступа или послове друштва води управни одбор, сваки члан има право да поступа самостално, осим ако оснивачким актом друштва није друкчије одређено.

(2) Ако се оснивачким актом чланова друштва с ограниченом одговорношћу одреди да лица из става 1. овог члана могу поступати само заједно, потребно је одобрење свих лица за сваки акт или посао, осим кад би то захтевало одлагање одлуке које би нанело штету интересима друштва.

(3) Ако оснивачки акт или уговор чланова друштва с ограниченом одговорношћу одреди да је лице из става 1. овог члана дужно да поштује упутства других лица и ако то лице сматра да дата упутства нису прикладна, обавештава о томе друга лица ради заједничког одлучивања о послу, осим кад би то захтевало одлагање одлуке које би нанело штету интересима друштва, када може поступати самостално о чему обавештава без одлагања остале чланове.

(4) У случају неслагања лица става 3. овог члана сазива се ванредна седница скупштине у складу са одредбама овог закона.

Седнице

Члан 160.

(1) Управни одбор друштва с ограниченом одговорношћу одржава најмање четири редовне седнице годишње, од којих једну непосредно пре годишње скупштине чланова друштва.

(2) Поред седница из става 1. овог члана управни одбор друштва с ограниченом одговорношћу може одржавати и ванредне седнице које сазива председник по сопственој иницијативи или на захтев члана тог одбора. Ако председник управног одбора не сазове седницу одбора на писани захтев члана одбора седницу може сазвати тај члан одбора.

(3) Сазивање ванредне седнице управног одбора друштва с ограниченом одговорношћу врши се писаним позивом који се доставља свим члановима одбора, у ком се наводе разлози, време и место одржавања седнице.

(4) Седнице управног одбора могу се одржавати и коришћењем конференцијске телефонске везе или коришћењем друге аудио и визуелне комуникацијске опреме, тако да сва лица која учествују на седници могу да се слушају и разговарају једно са другим. Лица која на овај начин учествују на седници управног одбора сматрају се присутним.

(5) Седнице управног одбора друштва с ограниченом одговорношћу могу се одржавати и без спровођења поступка из ст. 2. до 4.

овог члана ако им присуствују сви његови чланови и ако ниједан од чланова не приговори поступку сазивања и одржавања седнице, односно ако се члан који не присуствује седници писаним путем изјасни о томе да не приговара на поступак сазивања и одржавања седнице, у складу са оснивачким актом и уговором чланова друштва.

(6) Управни одбор друштва с ограниченом одговорношћу може донети пословник о раду којим ближе уређује начин рада, који је у складу са оснивачким актом и уговором чланова друштва.

(7) Одредбе ст. 1. до 6. овог члана примењују се ако оснивачким актом или уговором чланова друштва с ограниченом одговорношћу није друкчије одређено.

Одлучивање без седнице

Члан 161.

Управни одбор друштва с ограниченом одговорношћу може одлучивати без седнице ако су на одлуку која је предмет одлучивања писану сагласност дали сви чланови управног одбора који имају право гласа о том питању, ако оснивачким актом и уговором чланова друштва није друкчије одређено.

Кворум и већина

Члан 162.

(1) Кворум за рад и одлучивање управног одбора друштва с ограниченом одговорношћу чини већина од укупног броја његових чланова.

(2) Одлуке управног одбора друштва с ограниченом одговорношћу доносе се већином гласова од укупног броја чланова одбора.

(3) Одлуке управног одбора друштва с ограниченом одговорношћу постају пуноважне даном доношења. Одлуке управног одбора уносе се у књигу одлука.

(4) Ако су гласови чланова управног одбора с ограниченом одговорношћу при одлучивању једнако подељени, одлучујући је глас председника управног одбора који гласа последњи.

(5) Одредбе ст. 1. до 4. овог члана примењују се ако оснивачким актом или уговором чланова друштва с ограниченом одговорношћу није друкчије одређено.

Искључење права гласа

Члан 163.

Одредбе овог закона о искључењу права гласа члана друштва с ограниченом одговорношћу у скупштини чланова сходно се примењују на искључење права гласа члана управног одбора приликом одлучивања управног одбора.

Комисије

Члан 164.

(1) Управни одбор друштва с ограниченом одговорношћу може образовати једну или више комисија које сачињавају његови чланови или друга лица.

(2) Услови и начин рада комисија из става 1. овог члана одређују се одлуком одбора у складу са оснивачким актом друштва или уговором чланова друштва.

(3) Одлуке комисије из става 1. овог члана управног одбора друштва с ограниченом одговорношћу подлежу сагласности тог одбора ако оснивачким актом или уговором чланова друштва није друкчије одређено.

Записник

Члан 165.

(1) На седницама управног одбора друштва с ограниченом одговорношћу и комисија одбора води се записник, који се подноси на прихватање на наредној седници одбора или комисије. Записник потписује председавајући седници и лице које води записник.

(2) Записник са седнице управног одбора и комисија одбора друштва с ограниченом одговорношћу сачињава се најкасније у року од 10 дана од дана њиховог одржавања.

(3) Записник са седнице управног одбора и комисија одбора друштва с ограниченом одговорношћу садржи нарочито: место и дан одржавања седнице; присутне на седници; дневни ред седнице; сажети приказ дискусије; питања која су била предмет гласања и резултат сваког гласања, укључујући и означавање за свако лице да ли је гласало "за" или "против" или се уздржало од гласања.

(4) Непоступање у складу са ст. 1. до 3. овог члана не утиче на пуноважност одлука и других радњи управног одбора и комисија одбора друштва с ограниченом одговорношћу.

О д с е к 4.

Статусна одговорност

Оставка

Члан 166.

Одредбе овог закона које се односе на оставку директора или чланова управног одбора акционарског друштва примењују се сходно и на оставку директора или члана управног одбора друштва с ограниченом одговорношћу.

Разрешење

Члан 167.

(1) Скупштина друштва с ограниченом одговорношћу може разрешити директора или чланове управног одбора друштва, са или без навођења разлога за разрешење.

(2) Разрешење директора или чланова управног одбора не утиче на њихова права после разрешења која имају на основу посебног уговора са друштвом, с тим да тај уговор не може искључити право друштва из става 1. овог члана.

Одељак 10.

Надзор

Интерни ревизор или одбор ревизора

Члан 168.

(1) Друштво с ограниченом одговорношћу има интерног ревизора или одбор ревизора, ако је тако одређено оснивачким актом или уговором чланова друштва.

(2) Ако друштво с ограниченом одговорношћу има одбор ревизора он се састоји од најмање три члана. Број чланова одбора ревизора мора бити непаран. Интерни ревизор је физичко лице које испуњава услове прописане посебним законом.

Избор и разрешење и сходна примена

Члан 169.

(1) Интерног ревизора и чланове одбора ревизора бира скупштина чланова друштва с ограниченом одговорношћу из реда независних чланова ако управни одбор има таквих чланова или из реда других независних лица у смислу овог закона. Први интерни ревизор и чланови одбора ревизора одређују се оснивачким актом или посебним актом оснивача.

(2) Интерни ревизор и чланови одбора ревизора друштва с ограниченом одговорношћу могу се разрешити одлуком скупштине чланова друштва, са или без навођења разлога за разрешење.

(3) Разрешење интерног ревизора или чланова одбора ревизора друштва с ограниченом одговорношћу не утиче на њихова права после разрешења која имају на основу посебног уговора са друштвом, с тим да тај уговор не може искључити право друштва из става 2. овог члана.

Делокруг и начин рада

Члан 170.

(1) Интерни ревизор и одбор ревизора друштва с ограниченом одговорношћу извештавају скупштину чланова друштва о следећем:

1) рачуноводству, извештајима и финансијском пословању друштва и његових повезаних друштава;

2) усклађености пословања друштва са законским и другим регулаторним захтевима;

3) квалификованости, независности и способности ревизора друштва, ако га друштво има.

(2) У извршењу својих дужности интерни ревизор и одбор ревизора контролишу:

1) избор и накнаду ревизора;

2) веродостојност и комплетност финансијских извештаја друштва и основе предлога за поделу добити и друга плаћања члановима друштва;

3) веродостојност и комплетност извештавања чланова друштва о финансијским и другим информацијама;

4) усклађеност пословања друштва са одредбама овог закона о финансијским питањима и пословима сукоба интереса;

5) поступак решавања приговора чланова друштва, чланова органа друштва или других лица у вези са тач. 1. до 4. овог става.

(3) Интерни ревизор или одбор ревизора подносе извештај члановима друштва с ограниченом одговорношћу на свакој годишњој скупштини, а на ванредној седници скупштине када сматрају да је извештавање прикладно и нужно или када то тражи управни одбор.

(4) У извршењу својих дужности интерни ревизор или одбор ревизора друштва могу прегледати сва документа друштва, проверавати њихову веродостојност и податке који се у њима налазе, захтевати извештаје и објашњења директора или управног одбора и запослених и прегледати стање имовине друштва.

(5) Интерни ревизор и одбор ревизора достављају посебан извештај скупштини о уговорима закљученим између друштва и директора друштва или са члановима управног одбора друштва, као и са повезаним лицима у смислу овог закона.

(6) У извршењу својих дужности интерни ревизор и одбор ревизора друштва с ограниченом одговорношћу могу ангажовати друга лица стручна за одговарајућу област и одредити им плаћање разумне накнаде.

(7) Интерни ревизор, односно одбор ревизора послове из ст. 1. до 6. овог члана, као и друге послове, обавља у складу са законом којим се уређује рачуноводство и ревизија, оснивачким актом и уговором чланова друштва.

Ревизор

Члан 171.

(1) Друштво с ограниченом одговорношћу може имати ревизора са надзорним овлашћењима утврђеним у складу са законом којим се уређује рачуноводство и ревизија.

(2) Ревизор друштва с ограниченом одговорношћу обавештава се истовремено са обавештењем чланова друштва о одржавању скупштине чланова друштва, ради учествовања у раду скупштине **у складу са законом.**

Стручни повереник

Члан 172.

Одредбе овог закона о именовању стручног повереника, његовим овлашћењима и извештају, које се односе на акционарско друштво, сходно се примењују и на друштво с ограниченом одговорношћу, ако оснивачким актом или уговором чланова друштва није друкчије одређено.

Одељак 11.

Измене оснивачког акта и уговора чланова друштва

Начин измене

Члан 173.

(1) Оснивачки акт друштва с ограниченом одговорношћу може се мењати само једногласном одлуком свих чланова друштва, ако тим актом није друкчије одређено.

(2) Оснивачким актом друштва с ограниченом одговорношћу може се одредити да се тај акт мења већином гласова, али не мањом већином од обичне већине гласова свих чланова друштва с ограниченом одговорношћу.

(3) Уговор чланова друштва с ограниченом одговорношћу може се мењати само једногласном одлуком свих чланова друштва, ако тим актом није друкчије одређено.

(4) Уговор чланова друштва с ограниченом одговорношћу може одредити да се тај акт може мењати и већином гласова, али не мањом већином од обичне већине свих гласова чланова друштва с ограниченом одговорношћу.

(5) Изузетно од ст. 1. до 4. овог члана измене оснивачког акта и уговора чланова друштва с ограниченом одговорношћу којима се мењају права неког члана друштва, врше се уз сагласност тог члана.

(6) Потписи чланова друштва с ограниченом одговорношћу измењеног оснивачког акта друштва оверавају се у складу са законом.

Одељак 12.

Акти и документа друштва

Држање и чување

Члан 174.

(1) Свако друштво с ограниченом одговорношћу чува следећа докумената и акта:

- 1) оснивачки акт, укључујући и све његове измене;
- 2) уговор чланова друштва, ако га друштво има, укључујући и све његове измене;
- 3) решење о регистрацији;
- 4) интерна документа одобрена од скупштине чланова и управног одбора;
- 5) књигу одлука;
- 6) акт о образовању сваког огранка друштва и представништва (заступништва);
- 7) документа која доказују својину и сва друга права друштва на имовину;
- 8) записнике и одлуке скупштине чланова и управног одбора друштва;
- 9) записнике одбора ревизора и друге њихове писане налоге и закључке;
- 10) финансијске извештаје, извештаје о пословању и извештај ревизора;
- 11) књиговодствену документацију и рачуне;
- 12) документа о финансијским извештајима и извештајима о пословању поднета надлежним органима;
- 13) листу повезаних друштава са подацима о уделима или другим правима у њима;
- 14) књигу удела;
- 15) листу са пуним именима и адресама свих чланова управног одбора, свих лица која су овлашћена да заступају друштво и ревизора друштва, као и податке да ли лица која су овлашћена да заступају друштво то чине колективно или појединачно;
- 16) пуно име и адресу интерног ревизора и чланова одбора ревизора;
- 17) листу свих преноса удела укључујући и залогу и било који други пренос лицу које тиме не постаје члан друштва;
- 18) списак свих уговора које су са друштвом закључили директор, чланови управног одбора и са њима повезана лица у смислу овог закона.

(2) Друштво с ограниченом одговорношћу дужно је да чува документа и акте из става 1. овог члана у свом седишту или у другим местима познатим и доступним свим члановима друштва.

(3) Друштво с ограниченом одговорношћу чува оснивачки акт и уговор чланова друштва трајно, а остала документа из става 1. овог члана најмање пет година, а по истеку тог рока та документа чувају се у складу са прописима о архивској грађи.

Сходна примена

Члан 175.

Одредбе овог закона којима се уређује приступ актима и осталим документима акционарског друштва и приступ актима акционарског друштва по одлуци суда, сходно се примењују и на приступ актима и осталим документима друштва с ограниченом одговорношћу и приступ актима друштва с ограниченом одговорношћу по одлуци суда.

Одељак 13.

Права по основу престанка својства члана друштва и престанак друштва

О д с е к 1.

Престанак својства члана

Основи

Члан 176.

Члану друштва с ограниченом одговорношћу престаје својство члана друштва:

- 1) смрћу;
- 2) престанком правног лица;
- 3) иступањем (повлачењем) у складу са оснивачким актом или уговором чланова друштва;
- 4) иступањем (повлачењем) уз повреду оснивачког акта или уговора чланова друштва;
- 5) иступањем (повлачењем) у складу са судском одлуком;
- 6) искључењем у складу са судском одлуком;
- 7) искључењем у складу са оснивачким актом или уговором чланова друштва;
- 8) преносом удела другом лицу;
- 9) у случају других догађаја одређених оснивачким актом или уговором чланова друштва који воде престанку својства члана друштва.

О д с е к 2.

Иступање и искључење члана

Основна начела

Члан 177.

(1) Оснивачким актом или уговором чланова друштва с ограниченом одговорношћу могу се одредити основи, поступак и последице престанка својства члана друштва укључујући уговорну казну или накнаду штете по основу искључења или непрописног иступања из друштва.

(2) Оснивачким актом или уговором чланова друштва с ограниченом одговорношћу не може се унапред искључити право иступања из друштва и члан друштва се не може унапред одрећи тог права, нити се тим актом може искључити право члана друштва на одрицање захтева према друштву по основу непрописног искључења, као и право друштва на захтев против члана друштва за непрописно иступање из друштва.

Иступање члана из оправданог разлога

Члан 178.

(1) Члан друштва с ограниченом одговорношћу може иступити из друштва ако му остали чланови или друштво својим радњама и поступцима проузрокују штету, ако је спречен у остваривању својих права у друштву или му неки чланови друштва или друштво намећу несразмерне обавезе, као и из других оправданих разлога.

(2) У случају из става 1. овог члана, ако се његови разлози за иступање оспоравају, члан друштва с ограниченом одговорношћу има право да покрене поступак пред надлежним судом у циљу утврђивања оправданости разлога за иступање.

(3) Члан друштва који иступа из друштва из оправданих разлога има право на накнаду тржишне вредности удела у року утврђеном оснивачким актом, односно уговором чланова друштва, као и на накнаду проузроковане штете.

(4) Члан друштва који иступа из друштва без постојања оправданог разлога, дужан је да накнади друштву тиме проузроковану штету.

Искључење члана

Члан 179.

(1) Скупштина чланова друштва с ограниченом одговорношћу може донети одлуку да пред надлежним судом покрене поступак искључења појединог члана из друштва ако члан друштва не испуни обавезу уношења уговореног улога одређену оснивачким актом или уговором чланова друштва или ако постоје други оправдани разлози.

(2) Други оправдани разлози у смислу става 1. овог члана постоје нарочито ако члан друштва:

1) намерно или грубом непажњом проузрокује штету друштву или другим члановима друштва;

2) намерно или грубом непажњом не поступа у складу са оснивачким актом друштва или уговором чланова друштва или обавезама прописаним законом;

3) учествује у радњама које онемогућавају извршење послова између друштва и члана друштва;

4) својим понашањем спречава или отежава пословање друштва.

(3) Тужбу за искључење члана друштва с ограниченом одговорношћу може поднети друштво, као и било који члан друштва, у ком случају суд може, ако нађе да је то нужно и оправдано, суспендовати право гласа члана чије се искључење тражи, као и суспендовати друга права тог члана друштва.

(4) Друштво с ограниченом одговорношћу има право на накнаду штете која му се проузрокује искључењем члана друштва из оправданих разлога.

Последице престанка чланства

Члан 180.

(1) Иступањем и искључењем члана друштва с ограниченом одговорношћу престаје његово својство члана у друштву и сва права која из тога произлазе.

(2) Одредба става 1. овог члана односи се и на друге основе престанка својства члана друштва с ограниченом одговорношћу у друштву.

(3) Члан друштва с ограниченом одговорношћу коме престане својство члана друштва има право на накнаду тржишне вредности свог удела у време престанка својства члана друштва.

(4) Право на накнаду из става 3. овог члана нема члан друштва чије је својство престало смрћу, а његови наследници имају право да преузму његов удео и постану чланови друштва.

(5) Одредба става 3. овог члана не примењује се ни на члана друштва који је продао свој удео другом лицу које преузима његов удео и постаје члан друштва.

(6) Потраживања друштва с ограниченом одговорношћу по основу дуговане накнаде штете члана друштва, у случају искључења из оправданих разлога или неоправданог иступања, као и по основу неиспуњења неке друге обавезе члана друштва, пребијају се са потраживањима вредности удела члана друштва коме по овим основима престаје својство члана друштва.

(7) Накнада вредности удела члана друштва с ограниченом одговорношћу коме је у складу са овим законом престало својство члана, не може се вршити ако се тиме повређују одредбе овог закона о ограничењима плаћања члановима друштва.

(8) У циљу обезбеђења исплате потраживања по основу иступања односно искључења члана друштва с ограниченом одговорношћу, суд може суспендовати чланска права у друштву и одредити друге привремене мере.

О д с е к 3.

Престанак друштва

Основи

Члан 181.

Друштво с ограниченом одговорношћу престаје:

- 1) истеком времена одређеног у оснивачком акту;
- 2) одлуком скупштине чланова;
- 3) статусним променама које воде престанку друштва;
- 4) стечајем (банкротством);
- 5) правноснажном одлуком којом се утврђује да је регистрација друштва била ништава и одређује брисање друштва;
- 6) наступањем догађаја одређеног оснивачким актом или уговором чланова друштва.

Једночлано друштво

Члан 182.

Једночлано друштво с ограниченом одговорношћу престаје у случају стечаја или ликвидације над јединим чланом који нема правног следбеника, односно смрћу члана који нема наследника удела.

Престанак друштва одлуком суда као право мањинских чланова

Члан 183.

Одредбе овог закона којима се уређује престанак акционарског друштва и друга правна средства по захтеву мањинских акционара, сходно се примењују и на друштво с ограниченом одговорношћу.

Г л а в а I V

АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО

Одељак 1.

Појам

Појам и одговорност за обавезе

Члан 184.

(1) Акционарско друштво у смислу овог закона јесте привредно друштво које оснива једно или више правних и/или физичких лица у својству акционара ради обављања одређене делатности, под заједничким пословним именом, чији је основни капитал утврђен и подељен на акције.

(2) Акционарско друштво одговара за своје обавезе целокупном имовином.

(3) Акционари акционарског друштва не одговарају за обавезе друштва, осим до износа уговореног а неуплаћеног улога у имовину друштва, у складу са овим законом.

Одељак 2.

Оснивачки акт и статут

Оснивачки акт

Члан 185.

(1) Оснивачки акт акционарског друштва садржи нарочито:

1) пуно име и пребивалиште физичког лица, односно пословно име и седиште правног лица сваког оснивача друштва;

2) пословно име и седиште друштва;

3) делатност;

4) означавање да ли је друштво отворено или затворено;

5) износ основног капитала, уписаног и уплаћеног, и начин његовог уношења, односно облик у коме се уноси улог;

6) број акција и њихову номиналну вредност, односно код акција које немају номиналну вредност њихову рачуноводствену вредност, врсте и класе акција које је друштво овлашћено да изда као и право акција сваке класе;

7) број акција сваке врсте и класе које су уписане и издате;

8) идентификацију оснивача који даје неновчане улоге, опис тих улога и број и врста акција за те улоге;

9) трајање друштва, осим ако је основано на неодређено време;

10) укупни или процењени износ трошкова у вези са оснивањем друштва који падају на терет друштва, пре него што је утврђено да друштво испуњава услове за почетак рада;

11) посебне погодности до дана оснивања друштва или до момента кад је друштво овлашћено да почне пословање, које су дате оснивачима или другом лицу које је учествовало у оснивању друштва или пословима који су били потребни за добијање таквог овлашћења.

(2) Оснивачки акт акционарског друштва може да садржи и:

1) имена и адресе првог директора, односно чланова првог управног одбора;

2) овлашћење управном одбору да изда одобрене (овлашћене, неиздате) акције у складу с овим законом и статутом;

3) ограничења преноса акција затвореног акционарског друштва;

4) друга питања, која у складу са овим законом могу бити саставни део оснивачког акта или статута друштва.

Статут

Члан 186.

(1) Акционарско друштво поред оснивачког акта може да има и статут којим се ближе уређује пословање и управљање друштвом.

(2) Статут акционарског друштва не доставља се уз пријаву за регистрацију.

(3) Статут акционарског друштва сачињава се у писаној форми.

(4) Статут акционарског друштва, као и његове измене и допуне, производи правно дејство према акционарима од дана његовог доношења, ако статутом није друкчије одређено.

(5) Ако оснивачким актом овлашћење за доношење или измене и допуне статута акционарског друштва није изричито дато скупштини акционара, статут друштва доноси или мења управни одбор.

Однос оснивачког акта и статута

Члан 187.

У случају неусклађености оснивачког акта и статута акционарског друштва, примењује се оснивачки акт друштва.

Одељак 3.

Погодности и трошкови

Посебне погодности

Члан 188.

(1) Посебне погодности које се дају поједином оснивачу или трећем лицу уносе се у оснивачки акт друштва, уз навођење лица коме се дају и основа по коме се дају, а ако се дају на одређено време и рок до када се погодности дају.

(2) Посебне погодности престају истеком времена за који су дате или изменом оснивачког акта друштва којима се та питања одређују.

(3) Ако посебне погодности из става 1. овог члана нису одређене оснивачким актом друштва, без дејства су уговори којима се оне уређују. Изменама оснивачког акта друштва после регистрације не може се правно ваљано обезбедити да такви уговори делују према друштву.

Трошкови оснивања

Члан 189.

(1) Оснивачким актом акционарског друштва може се одредити да трошкове оснивања друштва сноси друштво или оснивачи.

(2) Оснивачи акционарског друштва сnose трошкове оснивања друштва, ако оснивачким актом друштва није друкчије одређено.

(3) Накнада трошкова оснивања акционарског друштва може се одобрити оснивачима само до висине одређене оснивачким актом.

(4) Ако је оснивачким актом одређено да акционарско друштво сноси трошкове оснивања, ти трошкови могу бити плаћени и из основног капитала друштва или се могу унети у друштво као део улога.

Одељак 4.

Улог

Кредит за акције

Члан 190.

(1) Акционарско друштво не може давати зајмове, кредите или другу финансијску подршку или одређена обезбеђења за стицање својих акција.

(2) Одредба става 1. овог члана не односи се на текуће правне послове финансијских организација, као ни на давање аванса, кредита или пружања обезбеђења од стране друштва за стицање акција запосленима у друштву или у повезаним друштвима у смислу овог закона.

(3) Располагања из става 2. овог члана могу се вршити, у складу са ограничењима плаћања утврђеним овим законом.

Процена улога у стварима и правима

Члан 191.

(1) Ако акционари улажу улоге у стварима и правима, један или више овлашћених процењивача састављају извештај о процени пре регистрације друштва.

(2) Процењивач из става 1. овог члана може бити овлашћено физичко лице или привредно друштво овлашћено за ревизију, у складу са законом којим се уређује рачуноводство и ревизија.

(3) Извештај о процени улога у стварима и правима садржи опис сваког таквог улога, као и опис коришћеног метода процене утврђујући при том да ли вредност до које се дошло применом тог метода процене одговара броју и номиналној вредности акција, а код акција без номиналне вредности рачуноводственој вредности и, у случају потребе, премији емисије на акције које се издају.

(4) Ако је предмет улога у акционарско друштво неко привредно друштво у извештај процењивача укључују се биланси стања за претходне две пословне године.

(5) Извештај процењивача из ст. 3. и 4. овог члана подноси се регистру са пријавом за регистрацију и објављује се у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката.

(6) Процена вредности улога у стварима и правима у затвореном акционарском друштву врши се у складу са чланом 14. овог закона.

Врсте улога и њихово уношење у друштво

Члан 192.

(1) Улог у акционарско друштво у замену за издавање акција може се унети у новцу или у стварима и правима, али не и у раду и услугама друштву, било да су извршени или будући.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, неновчани улог у затворено акционарско друштво може бити у извршеном раду и услугама за друштво, ако је то одређено оснивачким актом.

(3) Уговорени улози који се уносе у новцу уплаћују се до регистрације акционарског друштва, и то најмање 50% номиналне вредности уписаних акција, односно 50% рачуноводствене вредности код акција без номиналне вредности, а остатак се уплаћује најкасније у року од две године од дана регистрације друштва.

(4) Ако се акције или друге хартије од вредности стичу уношењем ствари и права, њихово плаћање врши се уношењем тих ствари и права у имовину друштва најкасније у року од две године од дана регистрације друштва.

Одељак 5.

Затворено и отворено акционарско друштво

Врсте

Члан 193.

(1) Акционарско друштво може бити затворено и отворено.

(2) Ако у оснивачком акту није наведена врста акционарског друштва, акционарско друштво је отворено.

Затворено друштво

Члан 194.

(1) Затворено акционарско друштво је друштво чије се акције издају само његовим оснивачима или ограниченом броју других лица, у складу са законом .

(2) Затворено акционарско друштво може имати највише 100 акционара.

(3) Ако се број акционара затвореног акционарског друштва повећа и одржи изнад броја акционара из става 2. овог члана у периоду дужем од годину дана, то друштво постаје отворено друштво.

(4) Затворено друштво не може вршити упис акција јавном понудом или на други начин нудити своје акције јавним путем.

(5) Затворено акционарско друштво може постати отворено друштво, односно отворено акционарско друштво може постати затворено акционарско друштво, у складу са овим законом и законом којим се уређује тржиште хартија од вредности.

(6) Претварање затвореног акционарског друштва у отворено друштво, односно отвореног акционарског друштва у затворено акционарско друштво, врши се изменом оснивачког акта и не сматра се променом правне форме привредног друштва, у смислу овог закона.

Пренос акција затвореног друштва

Члан 195.

(1) Оснивачки акт или статут затвореног акционарског друштва могу одредити ограничења на пренос акција друштва, укључујући ограничења из члана 126. овог закона која се односе на друштво с ограниченом одговорношћу.

(2) Ако оснивачким актом или статутом затвореног акционарског друштва нису одређена ограничења у преносу акција, сматра се да се акције друштва могу слободно преносити.

Отворено друштво

Члан 196.

(1) Акционарско друштво се сматра отвореним ако оснивачи учине јавни позив за упис и уплату акција у време оснивања друштва, односно ако такав позив учини друштво након оснивања.

(2) Јавни позив из става 1. овог члана може се вршити јавном понудом и проспектом у складу са овим законом и законом којим се уређује тржиште хартија од вредности.

(3) Отворено акционарско друштво може бити котирано и некотирано у складу са законом којим се уређује тржиште хартија од вредности.

(4) Отворено акционарско друштво не може ограничити пренос акција трећим лицима.

Упис и уплата акција из оснивачке емисије отвореног друштва

Члан 197.

(1) Оснивачка (прва) емисија акција отвореног друштва је успела ако се понуђене акције из јавне понуде и проспекта упишу, у броју који је као успешан упис предвиђен јавном понудом и који је као такав означен у проспекту, односно ако се уписане акције уплате најмање у износу одређеном у члану 192. став 3. овог закона.

(2) Ако се акције из јавне понуде и проспекта не упишу и уплате у складу са ставом 1. овог члана, сматра се да оснивање акционарског друштва није успело, а оснивачи су обавезни да солидарно врате уписницима акција уплаћене износе, без одлагања.

Одељак 6.

Оснивачка скупштина отвореног друштва

Сазивање

Члан 198.

(1) Оснивачи који оснивају акционарско друштво јавним путем обавезни су, у случају успешне емисије, да сазову и одрже оснивачку скупштину у року од 60 дана од дана истека рока за упис акција утврђеног у јавној понуди и проспекту.

(2) Оснивачка скупштина сазива се писаним позивом сваком уписнику акција у складу са овим законом о сазивању скупштине акционара.

(3) Писаном позиву за седницу оснивачке скупштине прилажу се оснивачки акт, извештај оснивача и овлашћених процењивача, укључујући и извештај о трошковима оснивања, списак акција по уписницима на основу јавне понуде и листу лица која су у својству оснивача евентуално преузела

акције без уписа на основу те понуде уз назначење броја и врсте акција које је преузело свако од тих лица.

(4) Суд у ванпарничном поступку може, на захтев оснивача који поседују најмање 1/10 уписаних акција, да продужи рок за 30 дана за одржавање скупштине акционара.

Подобност за одлучивање

Члан 199.

(1) Сви уписници потпуно уплаћених акција имају право да учествују са правом гласа на оснивачкој скупштини.

(2) Кворум за одржавање оснивачке скупштине и правоваљано одлучивање је обична већина уплаћених акција које дају право гласа о питањима из њене надлежности.

(3) Оснивачку скупштину акционарског друштва отвара оснивач са највећим бројем уплаћених акција, а ако је више таквих уписника акција, уписник који је први уплатио уписане акције.

(4) Лице из става 3. овог члана саставља списак присутних уписника акција, односно њихових пуномоћника и утврђује да ли су испуњени сви услови за одржавање скупштине из ст. 1. и 2. овог члана.

(5) Ако оснивачка скупштина нема кворум из става 2. овог члана, оснивачи могу поново сазвати скупштину на исти начин, с тим што између првог и другог сазивања треба да протекне најмање осам, а највише 15 дана.

Поседице неодржавања

Члан 200.

(1) Ако оснивачи акционарског друштва не сазову оснивачку скупштину у року из члана 198. овог закона, односно ако оснивачка скупштина није одржана у складу с овим законом или није донела прописане одлуке, сматра се да оснивање друштва није успело, када оснивачи одговарају солидарно уписницима акција за повраћај уплаћених износа.

(2) Оснивачи огласом објављеним на исти начин као и јавна понуда, позивају уписнике акција да преузму своје уплате, у року од 15 дана по протекну крајњег рока за одржавање оснивачке скупштине, у складу са чланом 198. овог закона.

(3) Ако оснивачи не поступи у складу са ставом 2. овог члана, одлуку о објављивању огласа на захтев неког од уписника акција доноси суд у ванпарничном поступку.

Ток

Члан 201.

(1) Оснивачка скупштина акционарског друштва бира председника, записничара и два бројача гласова, после чега се читају извештаји о оснивању и извештаји о процени.

(2) Прилози и извештаји из става 1. овог члана читају се само ако то затраже уписници акција који имају најмање 10% свих гласова присутних или заступљених уписника акција на скупштини.

(3) Записник о раду оснивачке скупштине акционарског друштва води записничар и потписује председник скупштине, записничар, оба бројача гласова и оснивачи друштва.

Делокруг

Члан 202.

(1) Оснивачка скупштина акционарског друштва:

1) утврђује да ли су прописно уписане и уплаћене акције, односно да ли су унети неновчани улози, у складу са овим законом и оснивачким актом;

2) бира првог директора друштва, односно чланове првог управног одбора, ако то оснивачи нису извршили у оснивачком акту;

3) одлучује о посебним правима која припадају оснивачима и одобрава посебне погодности с оснивачима или другим лицима;

4) доноси одлуку о прихватању процене вредности неновчаних улога (улози у стварима и правима);

5) одлучује о одобравању уговора који су оснивачи закључили пре регистрације друштва, а који су у вези с оснивањем друштва;

6) утврђује износ трошкова оснивања друштва.

(2) Ако је број уписаних акција у односу на понуђени број акција из јавне понуде већи, оснивачка скупштина може одлучити да прихвати уписани вишак или његов део, при чему уписници акција који су раније уписали акције имају право првенства, а ако је више лица истовремено уписало те акције онда прихвата уписани вишак сразмерно уписаним акцијама тих уписника које нису вишак.

(3) Ако оснивачка скупштина донесе одлуку о прихватању вишка уписаних акција, акционари који су уписали акције имају право гласа на оснивачкој скупштини од момента доношења те одлуке на тој скупштини, ако су акције уписане, у складу са овим законом.

Одлучивање

Члан 203.

(1) На оснивачкој скупштини свака обична акција даје право на један глас.

(2) Оснивачка скупштина доноси одлуке већином гласова акционара са обичним акцијама, ако овим законом или оснивачким актом и у складу с њим јавном понудом и проспектом није одређен већи број гласова.

(3) Оснивачка скупштина акционарског друштва о прихватању процене улога у стварима и правима гласа одвојено за сваки такав улог. Оснивачи и уписници акција на основу улога у стварима или у правима немају о том питању право гласа и њихови гласови не рачунају се у кворум гласова нити за потребну већину за доношење одлуке.

(4) Измена одредбе оснивачког акта о износу основног капитала (прихватање вишка уписаних акција) врши се сагласношћу свих уписника уплаћених акција, ако оснивачким актом и у складу са њим јавном понудом и проспектом није друкчије одређено.

(5) На оснивачкој скупштини оснивачи који су имали трошкове оснивања друштва немају право гласа при одобрењу трошкова оснивања друштва, а лица која имају посебне уговоре са друштвом који подлежу одобрењу те скупштине немају право гласа при одлучивању о том питању.

Одељак 7.

Акције и друге хартије од вредности

Обичне и преференцијалне акције

Члан 204.

(1) Акционарско друштво може издавати: обичне (редовне) и преференцијалне (повлашћене) акције.

(2) Акционарско друштво мора имати бар једну обичну акцију.

(3) Обичне акције представљају увек једну класу акција.

(4) Преференцијалне акције могу бити подељене у две или више класа са различитим правима (различите стопе дивиденди или различита партиципативна или кумулативна права на дивиденде или различита права на исплату имовине друштва при ликвидацији).

(5) Обичне акције имају исту номиналну вредност или су без номиналне вредности.

(6) Преференцијалне акције исте класе имају исту номиналну вредност.

(7) Акционарско друштво не може издавати акције на доносиоца.

Одобрене (неиздате) и издате акције

Члан 205.

(1) Акционарско друштво поред издатих акција може да има и одобрене (неиздате, овлашћене) акције.

(2) Број одобрених обичних акција и број одобрених преференцијалних акција сваке класе одређују се оснивачким актом акционарског друштва. Број одобрених акција акционарског друштва не може да буде већи од 50% од броја издатих обичних акција у време када је овај број одређен оснивачким актом друштва.

(3) Акционарско друштво може да изда све или само део својих одобрених обичних акција, а одобрене преференцијалне акције било које класе може да не изда, да изда део или све.

(4) Одлука о броју, времену и другим условима било ког издавања акција, доноси се на скупштини акционара, осим ако у оснивачком акту акционарског друштва ово овлашћење није пренето на управни одбор друштва, у ком случају он може донети одлуку у складу са оснивачким актом.

(5) Овлашћење из става 4. овог члана обухвата издавање одобрених акција ради повећања основног капитала новим улозима, новчаним или неновчаним, зависно од датог овлашћења, у складу са одредбама овог закона којима се уређује повећање основног капитала новим улозима, али ни у ком случају не укључује издавање одобрених акција по основу повећања основног капитала из средстава друштва у складу са овим законом.

(6) Овлашћење управног одбора за издавање било које врсте одобрених акција не може се дати за период дужи од пет година од утврђивања броја одобрених акција у оснивачком акту, с тим што скупштина акционара може тај петогодишњи период обновити једном или више пута од скупштине акционара, и то на период који не може бити дужи од пет година.

(7) Издавање акција акционарског друштва врши се у складу са законом којим се уређује тржиште хартија од вредности.

Регистрација емисије и право увида

Члан 206.

(1) Оснивачи отвореног акционарског друштва, односно отворено акционарско друштво, уписују емисије акција и других хартија од вредности издатих јавном понудом, у складу са законом којим се уређује тржиште хартија од вредности и актима Комисије за хартије од вредности.

(2) Акционарско друштво уписује издате акције и друге хартије од вредности и идентитет акционара код Централног регистра за хартије од вредности, у складу са законом којим се уређује тржиште хартија од вредности и другим актима Комисије за хартије од вредности.

(3) Акционарско друштво може уписати издате акције и друге хартије од вредности и идентитет акционара и у књигу акција акционарског друштва.

(4) Упис из става 3. овог члана садржи нарочито: пуно име и пребивалиште, односно пословно име и седиште; порески идентификациони број сваког акционара и сувласника акција, заступника акција и других хартија од вредности; износ уговорених и уплаћених улога сваког акционара, додатне улоге поред првобитних улога; залог акција; пренос акција укључујући и име преносиоца и стицаоца, као и промене ових података.

(5) Књига акција из става 3. овог члана може се водити и у електронској форми.

(6) Књигу акција из става 3. овог члана може по овлашћењу друштва водити и финансијска организација или нека друга специјализована организација.

(7) Акционарско друштво дужно је да обавести Централни регистар хартија од вредности о подацима из ст. 3. и 4. овог члана, укључујући и промене тих података у складу са законом којим се уређује тржиште хартија од вредности.

(8) Акционар има право увида у књигу акција и право на копирање.

(9) Директор или управни одбор акционарског друштва, одговоран је за исправан и благовремен упис акција друштва, као и за вођење књиге акција и за њену тачност, за штету проузроковану акционару или трећем лицу пропуштањем извршења ове дужности.

Упис акција

Члан 207.

(1) Акционаром се у односу према акционарском друштву и трећим лицима сматра лице које је уписано у Централни регистар хартија од вредности, у складу са законом којим се уређује тржиште хартија од вредности.

(2) Датум пријема захтева за упис у књигу акција од стране акционарског друштва сматра се датумом уписа акција у ту књигу, без обзира на време уписа ако су све потребне информације за овај упис обезбеђене.

(3) Ако има несклада између књиге акција и Централног регистра хартија од вредности меродаван је упис у Централни регистар.

(4) Упис акција на име у нематеријализованом облику у Централном регистру хартија од вредности врши се на начин уређен законом којим се уређује тржиште хартија од вредности.

Права акционара обичних акција

Члан 208.

(1) Свака обична акција акционарског друштва даје акционару иста права, у складу са овим законом, оснивачким актом и статутом друштва, која укључују нарочито:

1) право приступа правним актима и другим документима и информацијама друштва;

2) право учешћа у раду скупштине друштва;

3) право гласа у скупштини друштва тако да једна акција увек даје право на један глас;

4) право на исплату дивиденди, после исплате дивиденди на све издате преференцијалне акције у пуном износу;

5) право учешћа у расподели ликвидационог вишка по ликвидацији друштва, а након исплате поверилаца и акционара било којих преференцијалних акција;

6) право пречег стицања акција из нових емисија и заменљивих обвезница;

7) право располагања акцијама свих врста у складу са законом.

(2) Обичне акције акционарског друштва не могу се претворити у преференцијалне акције или друге хартије од вредности.

(3) Права из става 1. тач. 4. и 5. овог члана могу се преносити уговором од стране акционара на трећа лица.

Права акционара са преференцијалним акцијама

Члан 209.

(1) Преференцијалне акције акционарског друштва сваке класе дају акционару иста права.

(2) Права акционара са преференцијалним акцијама одређују се оснивачким актом друштва.

(3) Права акционара са преференцијалним акцијама укључују нарочито предност у односу на обичне акције у погледу првенства исплате дивиденде (која код преференцијалних акција може бити партиципативна и кумулативна у складу са законом којим се уређује тржиште хартија од вредности) и код првенства наплате код ликвидације друштва.

(4) Права акционара са преференцијалним акцијама могу укључивати и право претварања тих акција у обичне акције или у другу класу преференцијалних акција под условима и у случајевима одређеним оснивачким актом, као и право продаје тих акција акционарском друштву по утврђеној цени и другим условима одређеним оснивачким актом.

(5) Акционари са преференцијалним акцијама имају и право једног гласа по акцији на било којој скупштини акционара о питањима која захтевају групно гласање акционара дате класе преференцијалних акција, у складу са овим законом.

(6) Оснивачким актом акционарског друштва може се одредити да акционари преференцијалних акција имају право гласа са акционарима који имају обичне акције на скупштини акционара ако:

1) се таква преференцијална акција претвара у обичну акцију (када могу имати број гласова једнак броју гласова обичних акција у које се могу претворити);

2) ако дивиденде на преференцијалне акције које су стечене и чија је исплата захтевана нису исплаћене, до њихове исплате.

(7) Акционари са преференцијалним акцијама немају право гласа у скупштини акционара са акционарима који имају обичне акције, осим у случајевима из става 6. овог члана.

(8) Број гласова акционара са преференцијалним акцијама не може бити једнак или прећи број гласова акционара са обичним акцијама.

(9) Акционари са преференцијалним акцијама имају права присуства и учешћа у расправи у скупштини акционара.

(10) Акционари са преференцијалним акцијама имају иста права као и акционари обичних акција у погледу приступа актима, другим документима и информацијама у поседу друштва.

Заменљиве обвезнице, обвезнице и варанти

Члан 210.

(1) Акционарско друштво може емитовати осим акција и друге хартије од вредности, укључујући и заменљиве обвезнице и варанте, ако оснивачким актом друштва није друкчије одређено.

(2) Под варантима у смислу овог закона подразумевају се хартије од вредности које њиховом имаоцу дају право на стицање одређеног броја акција одређене врсте и класе и по одређеној цени.

(3) Заменљиве обвезнице и варанти не могу се издати у већем броју од броја одобрених (неиздатих) акција.

(4) Акционарско друштво обавештава Централни регистар хартија од вредности о броју одобрених акција које су потребне да би се обезбедила права ималаца тих хартија од вредности.

(5) Акционарско друштво дужно је да одржи број одобрених акција из става 4. овог члана одређене врсте и класе који ће бити довољан да обезбеди права ималаца тих хартија.

(6) Одлуку о издавању заменљивих обвезница или вараната са одређењем броја, времена, цене стицања и других услова издавања доноси скупштина акционара, ако се оснивачким актом или одлуком скупштине друштва, у складу са овим законом не овласти управни одбор за доношење такве одлуке.

(7) Одлуку о издавању обвезница са одређењем броја, времена, цене стицања и других услова издавања доноси скупштина акционара, ако оснивачким актом или одлуком скупштине друштва, у складу са овим законом, није овлашћен управни одбор да донесе такву одлуку.

(8) Заменљиве обвезнице не могу се издати по вредности која је мања од номиналне вредности акција за које се замењују, односно рачуноводствене вредности у случају акција без номиналне вредности.

(9) Издавање обвезница и заменљивих обвезница врши се у складу са одредбама закона којим се уређује тржиште хартија од вредности и актима Комисије за хартије од вредности.

(10) Имаоци заменљивих обвезница и вараната имају иста права акционара на информисање и права увида у пословне књиге и документа друштва, осим ако је у одлуци о емисији ових хартија од вредности друкчије одређено или ако је са њима друкчије уговорено.

Дивиденде на делимично плаћене акције

Члан 211.

Дивиденда за делимично плаћене акције исплаћује се сразмерно уплаћеном износу за акције, рачунајући од дана стицања права на дивиденде.

Вредност по којој се могу издавати акције и друге хартије од вредности

Члан 212.

(1) Акције се не могу издавати за емисиону цену која је нижа од њихове номиналне вредности, односно рачуноводствене вредности када се акције издају без номиналне вредности.

(2) Акције се могу издавати по емисионој цени изнад њихове номиналне или рачуноводствене вредности по којој се издају тако да износ изнад ове вредности представља премију емисије, са наменом утврђеном законом којим се уређује рачуноводство и ревизија.

(3) Акционарско друштво може издавати акције по емисионој цени која је нижа од тржишне вредности издавања коју утврди управни одбор, у складу са овим законом за:

1) издавање акција по вредности утврђеној за варанте или за заменљиве обвезнице;

2) издавање обичних акција у складу са поступком утврђеним овим законом за извршење права пречег уписа акција постојећих акционара по вредности која не може бити нижа од 90% од њихове тржишне вредности;

3) издавање акција у поступку реорганизације друштва;

4) издавање акција брокеру или другом посреднику у циљу њихове препродаје по тржишној вредности, по вредности која може бити мања од тржишне вредности али не више од износа посредничке провизије утврђене као проценат од вредности по којој се издају акције, с тим да она не може прећи 10% тржишне вредности тих акција.

(4) Акционарско друштво издаје варанте или заменљиве обвезнице чија вредност у време њиховог издавања није мања од тржишне вредности, осим за:

1) издавање у складу са поступком утврђеним овим законом ради извршења права пречег уписа новоиздатих акција ималаца тих вараната или заменљивих обвезница по вредности која не може бити нижа од 90% од тржишне вредности тих акција;

2) издавање брокеру или другом посреднику у циљу њихове препродаје по вредности која може бити мања од тржишне вредности не више од износа посредничке провизије, утврђене као проценат од вредности по којој се издају акције, с тим да она не може прећи 10% укупне вредности тих вараната или заменљивих обвезница.

Право пречег уписа новоиздатих акција

Члан 213.

(1) Акционар има право пречег уписа акција из нових емисија акција акционарског друштва сразмерно номиналној вредности поседованих акција у моменту издавања, односно сразмерно рачуноводственој вредности акција без номиналне вредности.

(2) Акционари из става 1. овог члана остварују право пречег уписа у складу са оснивачким актом друштва, статутом или одлуком управног одбора друштва.

(3) Под акцијама из нових емисија, у смислу става (1) овог члана, подразумевају се и акције које су раније издате и које је друштво поново стекло као сопствене акције, као и варанти и заменљиве обвезнице.

(4) Под издавањем акција у смислу овог закона сматра се и издавање преузимаоцу емисије или другим финансијским организацијама ради даље продаје, у складу са законом којим се уређује тржиште хартија од вредности.

(5) О намери издавања акција из става 1. овог члана друштво у писаној форми обавештава све акционаре, у складу са овим законом.

(6) Обавештење из става 5. овог члана садржи нарочито: број акција које се издају; предложену цену или метод за њено утврђивање; рок и начин коришћења права пречег уписа. Рок у коме се може остварити право пречег уписа акција не може бити краћи од 30 дана од дана слања писаног обавештења.

(7) Акционар са обичним акцијама, ималац варанта и заменљивих обвезница, има право пречег уписа нових емисија акција, ако оснивачким актом није друкчије одређено.

(8) Лица из става 7. овог члана немају право пречег уписа:

1) преференцијалних акција, осим преференцијалних акција које су заменљиве у обичне акције или које носе право уписа или стицања обичних акција;

2) одобрених акција одређених оснивачким актом акционарског друштва које се издају у року од шест месеци од регистрације друштва.

(9) Право пречег уписа акција из нових емисија акција из става 8. овог члана нема акционар са преференцијалним акцијама.

(10) Акције које су предмет права пречег уписа које нису стечене од постојећих акционара, ималаца вараната и заменљивих обвезница могу бити издате било ком лицу у периоду од годину дана од дана слања последње понуде лицима са тим правом, односно од дана објављивања обавештења у складу са овим законом, по цени коју одреди управни одбор с тим да не буде нижа од 90% од цене одређене за извршење права пречег уписа.

(11) Акције из нових емисија које нису стечене у складу са ст. 7. и 10. овог члана у року од годину дана од дана емисије могу уписивати акционари, имаоци вараната и заменљивих обвезница по праву пречег уписа, у складу са ст. 1, 2, 7. до 9. овог члана.

(12) Право пречег уписа може се ограничити или укинути оснивачким актом, статутом друштва или одлуком скупштине акционара на предлог управног одбора. Управни одбор подноси скупштини акционара писани извештај са навођењем разлога за ограничење или укидање овог права и образложење предложене цене издавања. Одлука скупштине акционара о укидању или ограничењу права пречег уписа региструје се и објављује у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката.

(13) Управни одбор акционарског друштва може ограничити или искључити право пречег уписа при издавању нових емисија акција, у складу са овлашћењима из члана 205. ст. 4. до 6. овог закона.

Акције са више власника

Члан 214.

(1) Акција може имати једног или више власника (у даљем тексту: сувласници акције). Сувласници акције сматрају се једним акционаром.

(2) Сувласници акције остварују право гласа и друга права у друштву само преко заједничког пуномоћника, ако оснивачким актом или статутом акционарског друштва није друкчије одређено. Сувласници акције о одређивању заједничког пуномоћника обавештавају друштво писаним путем ради уписа у књигу акција и Централни регистар хартија од вредности.

(3) Обавештење дато од друштва заједничком пуномоћнику сувласника акције сматра се да је дато свим сувласницима акције. Ако сувласници акције пропусте да одреде заједничког пуномоћника и ако о томе не обавесте друштво, обавештење које друштво да било ком сувласнику сматра се да је дато свим сувласницима акције.

(4) Сувласници акције солидарно су одговорни према друштву за обавезе које се односе на акције.

(5) Правне радње акционарског друштва према једном сувласнику имају дејство према свим сувласницима.

Одељак 8.

Дивиденде и друге исплате акционарима

О д с е к 1.

Принципи

Општа начела

Члан 215.

(1) Акционарско друштво може одобрити плаћање дивиденди на своје акције годишње у складу са одлукама редовне годишње скупштине или у било које време између годишњих скупштина, осим ако је оснивачким актом друштва друкчије одређено.

(2) Одлуку акционарског друштва о одобрењу плаћања дивиденди може да донесе и управни одбор ако је то одређено оснивачким актом друштва или ако га за то овласти скупштина акционара, у складу са оснивачким актом.

(3) По усвајању финансијског извештаја за претходну пословну годину добит те године распоређује се следећим редом:

- 1) за покриће губитака пренесених из ранијих година;
- 2) за законске резерве, ако су оне предвиђене посебним законом;
- 3) за дивиденду у складу са овим законом;
- 4) за статутарне резерве и друге резерве, ако их друштво утврди општим актом.

(4) После доношења одлуке о исплати дивиденде акционар коме она треба да буде исплаћена постаје поверилац друштва за износ припадајуће дивиденде.

(5) Дивиденда из става 3. тачка 3) овог члана на акције било које врсте или класе плаћа се свим акционарима сразмерно номиналној вредности акција, односно сразмерно рачуноводственој вредности код акција без номиналне вредности, осим у случају делимично плаћених акција у складу са чланом 211. овог закона.

(6) Споразум или уговор којим друштво даје неким акционарима посебне погодности у погледу исплате дивиденде, ништав је.

Начин плаћања

Члан 216.

(1) Дивиденде се могу плаћати у новцу и у акцијама или другим хартијама од вредности акционарског друштва или акцијама тог друштва у другим друштвима, као и у другој имовини, осим ако је оснивачким актом друштва друкчије одређено.

(2) Дивиденде које се плаћају у акцијама друштва било које врсте или класе подлежу следећим правилима:

1) дивиденде се плаћају издавањем одговарајућих акција про-рата;

2) ако акције одређене врсте и класе треба да се издају као акције за дивиденде друге врсте или класе акција, а акције у којима се плаћа дивиденда већ постоје, дивиденда се не може тако платити док није одобрена квалификованом већином гласова акција врста и класа у којима дивиденда треба да буде плаћена.

(3) Износ дивиденде која се плаћа у акцијама једнак је номиналној вредности акција које се издају за плаћање дивиденде.

Ограничења плаћања привремених дивиденди отвореног друштва

Члан 217.

Отворено акционарско друштво током пословне године може плаћати дивиденде под условом да:

1) се из привремених и за ту намену сачињених рачуна види да су расположива средства довољна за плаћање;

2) износ који се исплаћује не пређе укупну добит од краја последње пословне године за коју је сачињен финансијски извештај увећан за нераспоређену добит и износе повучене из резерви које се могу користити за те намене, а умањен за утврђене губитке и износ који се мора унети у резерве, у складу са посебним законом, оснивачким актом или статутом друштва.

Титулари права на дивиденде и друга плаћања

Члан 218.

Оснивачким актом акционарског друштва може да се одреди дан или метод одређивања дана којим се утврђује листа акционара који имају право на дивиденде или на друга плаћања, укључујући и плаћања ликвидационог удела. Ако оснивачким актом акционарског друштва није одређен дан или метод одређивања дана дивиденде, тај дан или метод одређивања дана дивиденде утврђују се одлуком управног одбора. Дивиденде и друга плаћања врше се лицима која су била акционари друштва на тај дан (дан дивиденде).

Поступак за одобрење и исплату дивиденде

Члан 219.

(1) Одлука о одобрењу дивиденди садржи:

1) износ дивиденди;

2) дан дивиденди за који се сачињава листа акционара овлашћених за исплату дивиденде;

(2) Ако после дана дивиденди а пре дана плаћања дивиденди акционар пренесе своје акције по основу којих има право на дивиденде задржава право на исплату дивиденде.

О д с е к 2.

Стицање и режим сопствених акција

Забрана уписа својих акција и акција контролног друштва

Члан 220.

(1) Акционарско друштво не може уписивати своје акције, директно или индиректно преко другог лица које их стиче за његов рачун.

(2) Подређено друштво не може уписивати акције контролног друштва, у складу са овим законом, директно или индиректно преко другог лица које их стиче за његов рачун.

(3) Ако је друго лице уписало или стекло акције на начин супротан ст. 1. и 2. овог члана сматра се да их је преузело за свој рачун и биће лично одговорно за уплату тржишног износа вредности таквих акција и у случају да има друкчији споразум са друштвом за чији рачун су оне уписане или стечене.

(4) Сваки споразум о накнади или обештећењу лица из става 3. овог члана, ништав је.

Општа правила у вези са стицањем сопствених акција

Члан 221.

(1) Сопствене акције у смислу овог закона су акције које акционарско друштво стиче од својих акционара.

(2) Акционарско друштво може стицати сопствене акције или друге хартије од вредности које је само издало од њихових ималаца, директно или индиректно, преко другог лица које их стиче у своје име а за рачун тог друштва, у складу са ограничењима из оснивачког акта и ограничењима плаћања утврђена овим законом.

(3) Акционарско друштво може стећи своје преференцијалне акције као сопствене акције или друге хартије од вредности које нису обичне акције, делимично или у целости.

(4) Акционарско друштво може стећи само део обичних акција, као сопствене акције.

(5) Отворено акционарско друштво може стећи акције које је издало тако да укупна номинална вредност, односно рачуноводствена вредност код акција без номиналне вредности тако стечених акција, укључујући и раније стечене акције које друштво држи и акције које су стечене индиректно, не пређе 10% његовог основног капитала, осим у случају:

1) ако друштво има резерве које се могу користити за ове намене и ако их користи за ова стицања;

2) стицања акција без накнаде које су у потпуности плаћене;

3) стицања акција у поступку принудне продаје на основу судске одлуке за плаћање дуга акционарском друштву од стране акционара, ако нема другог начина наплате;

4) статусних промена.

(6) Отворено акционарско друштво не може стицати сопствене акције споразумом са акционаром већ само путем понуде свим акционарима про–рата, у складу са овим законом.

(7) Акционарско друштво може плаћати стицање сопствених акција или других хартија од вредности новцем и акцијама које има у другим друштвима, другим хартијама од вредности или другом имовином.

(8) Акционарско друштво стиче сопствене акције или друге хартије од вредности по њиховој вредности утврђеној у складу са овим законом, осим ако оснивачким актом или уговором између акционарског друштва и имаоца хартије од вредности, у време кад су те хартије од вредности издате, није друкчије одређено.

Поступак одобрења стицања сопствених акција

Члан 222.

(1) Одлуку о стицању сопствених акција или других хартија од вредности акционарског друштва доноси скупштина акционара.

(2) Одлука скупштине акционара из става 1. овог члана садржи: максималан број акција које се стичу, трајање периода за који је дато овлашћење за извршење одлуке који не може прећи 18 месеци и куповну цену (или начин њеног утврђивања), као и име акционара чије се акције стичу, осим ако се акције стичу од свих акционара про–рата.

(3) Одлуком из става 1. овог члана може се овластити управни одбор да одреди време стицања, број акција које се имају стећи, као и да утврди откупну цену, поступак стицања и друга питања, под условом да ове одлуке од стране управног одбора не буду у нескладу са налозима наведеним у одлуци скупштине и да се акционари о том стицању известе на првој следећој седници.

(4) Изузетно од става 1. овог члана, управни одбор, ако оснивачким актом није одређено да је то делокруг скупштине акционара, доноси одлуку за стицање:

1) вараната, заменљивих обвезница или других хартија од вредности које нису акције;

2) до 5% било које класе акција које се издају једино ради доделе запосленима у друштву или повезаном друштву у смислу овог закона;

3) акција или других хартија од вредности, ако је стицање нужно да се спречи већа и непосредна штета за друштво.

(5) У случају из става 4. овог члана управни одбор акционарског друштва дужан је да на првој скупштини поднесе детаљан извештај о разлозима, броју и номиналној вредности, односно рачуноводственој вредности код акција без номиналне вредности, проценту стечених сопствених акција у односу на основни капитал, као и цени по којој су те акције стечене.

Поступак стицања акција про-рата од свих акционара

Члан 223.

(1) Ако акционарско друштво стиче сопствене акције одређене врсте или класе од свих акционара дужно је да писане понуде достави свим акционарима, у складу са овим законом.

(2) Понуда из става 1. овог члана садржи: број акција које стиче; куповну цену (или начин њеног утврђивања); поступак плаћања и датум плаћања; као и поступак и крајњи рок за све акционаре за понуду њихових акција на продају друштву. Ако друштво има више од 500 акционара, последњи дан мора бити најмање 30 дана од дана достављања последње понуде.

(3) Ако укупан број акција понуђених на продају акционарском друштву прелази број акција које друштво стиче, друштво ће стећи акције од сваког акционара сразмерно броју акција које акционар понуди на продају, осим у случају потребе да се избегне стицање делимичне акције.

(4) Ако укупан број акција које су понуђене акционарском друштву на продају прелази број акција које је друштво понудило за стицање, акционарско друштво може одлучити да стекне и већи број акција до укупног броја понуђеног за продају од стране акционара или неког другог броја који је већи од првобитно предвиђеног а мањи од понуђеног.

Статус стечених сопствених акција

Члан 224.

(1) Акционарско друштво које стекне сопствене акције може их поново пренети другим лицима, у складу са овим законом и законом којим се уређује тржиште хартија од вредности.

(2) Сопствене акције које акционарско друштво стекне до износа од 10% дужно је да прода (отуђи) у року од једне године од дана стицања, а акције које стекне у складу са овим законом преко износа од 10% од основног капитала дужно је да прода (отуђи) у року од три године од дана стицања.

(3) Ако се сопствене акције не отуђе у роковима из става 2. овог члана, управни одбор друштва је обавезан да их без посебне одлуке скупштине поништи, у складу са одредбама овог закона које уређују смањење основног капитала у редовном поступку.

(4) Ако се поништењем сопствених акција смањује основни капитал, поништење тих акција врши се на начин из става 3. овог члана.

(5) За време поседовања стечених сопствених акција од стране друштва:

1) номинална вредност таквих акција, односно рачуноводствена вредност код акција без номиналне вредности, може остати укључена у основни капитал друштва или се искључити из тог капитала, у ком случају се за тај износ повећавају резерве које се не могу исплатити акционарима;

2) сопствене акције не дају право гласа нити се рачунају у кворум скупштине акционара;

3) сопствене акције не дају право на дивиденду или друга примања.

Узимање акција у залогу

Члан 225.

(1) Акционарско друштво може, директно или индиректно, узети у залогу своје акције или заложити плаћени износ акција, ако је укупни износ потраживања обезбеђених залогом акција нижи од уплаћене вредности акција.

(2) Узимање акција акционарског друштва у залогу, односно залагање плаћених износа, од друштва чије су акције или од лица које делује у своје име а за рачун тог друштва, подлеже ограничењима прописаним одредбама овог закона за стицање сопствених акција.

Упис у Централни регистар и књигу акција стицања сопствених акција и залог

Члан 226.

Стицање сопствених акција, директно или индиректно, као и узимање акција у залогу, односно залагање плаћених износа, акционарско друштво пријављује Централном регистру хартија од вредности ради уписа, а ако акционарско друштво води књигу акција, упис се врши и у ту књигу.

О д с е к 3.

Повлачење и поништење преференцијалних акција, вараната и заменљивих обвезница

Основ повлачења и поништења

Члан 227.

(1) Оснивачким актом акционарског друштва може се предвидети:

1) да акционарско друштво има обавезу и/или право да своје преференцијалне акције једне или више класа, ако располаже одговарајућим резервама које се могу употребити за те намене, повуче и поништи у одређеном периоду или у одређеним случајевима, у целини или делом;

2) да су акционари дужни да те акције продају акционарском друштву под условима и на начин из тачке 1) овог члана;

(2) Акционарско друштво може да изда и варанте или заменљиве обвезнице, под условима који обезбеђују да друштво има обавезу и/или право, кад располаже одговарајућим резервама које се могу употребити за те намене, да повуче и поништи такве хартије од вредности у одређеном периоду или у одређеним случајевима, у целини или делом.

(3) Акционарско друштво повлачи и поништава преференцијалне акције, варанте и заменљиве обвезнице сразмерно броју акција класе у питању које поседује сваки ималац, осим кад би то захтевало поделу акције.

(4) Ако акционарско друштво нема довољно наменских резерви за извршење одлуке о откупу вараната и заменљивих обвезница, откуп се врши чим се утврди да друштво има довољно наменских резерви.

(5) Оснивачким актом акционарског друштва може се одредити модел за утврђивање откупне цене.

(6) Варанти и заменљиве обвезнице откупљују се по вредности утврђеној у време њиховог издавања.

Цена

Члан 228.

Преференцијалне акције откупљују се по њиховој тржишној вредности, а у случају да она не постоји по вредности коју утврђује управни одбор у складу са овим законом или овлашћени процењивач изабран од стране скупштине акционара, управног одбора или несагласних акционара, у складу са овим законом, са листе која се води код надлежног суда.

Упис у Централни регистар и књигу акција

Члан 229.

Откуп преференцијалних акција, вараната и заменљивих обвезница, акционарско друштво пријављује Централном регистру хартија од вредности ради уписа, у складу са законом којим се уређује тржиште хартија од вредности, а ако акционарско друштво води књигу акција, откуп уписује и у ту књигу.

О д с е к 4.

Ограничења исплате

Ограничења плаћања дивиденди и других плаћања

Члан 230.

(1) Затворено акционарско друштво не може вршити исплате својим акционарима ако би после извршене исплате нето имовина друштва била мања од његовог основног капитала, увећаног за резерве које се могу користити за исплате акционарима, у складу с овим законом или законом којим се уређује рачуноводство и ревизија.

(2) Отворено акционарско друштво не може вршити исплате својим акционарима у случају смањења основног капитала у редовном поступку, у складу са овим законом, ако би:

1) после извршене исплате нето имовина друштва била мања од његовог основног капитала, увећаног за резерве које се могу користити за исплате акционарима, у складу са овим законом или законом којим се уређује рачуноводство и ревизија;

2) у случају дивиденди, износ дивиденди прешао износ добити друштва у протеклој пословној години увећаној за нераспоређену добит и износ повучен из резерви увећан за износ који се мора унети у резерве у текућој години, у складу са статутом, овим законом или законом којим се уређује рачуноводство и ревизија.

(3) Поред ограничења плаћања у складу са ст. 1. и 2. овог члана, затворено и отворено акционарско друштво не могу вршити плаћања својим акционарима ако:

1) би након извршених плаћања друштво било неспособно за плаћање својих дугова који доспевају у редовном пословању друштва или

2) на дан плаћања било која доспела дивиденда на преференцијалне акције не би била исплаћена у целости.

(4) Изузетно од ст. 1. до 3. овог члана акционарско друштво може извршити плаћања својим акционарима, ако из финансијских извештаја припремљених у складу са законом којим се уређује рачуноводство и ревизија, произлази да је исплата разумна у датим околностима. Оснивачким актом или статутом друштва може да се одреди да се за овакву исплату траже посебни финансијски извештаји, прецизирања стандарда рачуноводствене праксе и навођења метода процене.

Одговорност акционара и чланова органа друштва за забрањене исплате

Члан 231.

(1) Акционар акционарског друштва је одговоран за враћање друштву исплате које супротно овом закону прими од друштва, ако је знао или је према околностима морао да зна да је исплата забрањена.

(2) Поред акционара у случају из става 1. овог члана одговара и директор друштва или чланови управног одбора, у складу са одредбама овог закона којима се уређује њихова имовинска одговорност.

О д с е к 5.

Зајам и капитал

Зајам уместо капитала

Члан 232.

(1) Акционар акционарског друштва који друштву у време пословне кризе не повећа сопствени капитал као добар привредник, већ

друштву да зајам, може у стечајном поступку остваривати захтев за повраћај зајма само као стечајни поверилац са необезбеђеним потраживањем, у складу са законом којим се уређује стечајни поступак.

(2) Треће лице које акционарском друштву у време из става 1. овог члана да зајам уместо да му акционари прибаве сопствени капитал, а коме акционар друштва да неко обезбеђење за повраћај зајма, може у стечајном поступку против друштва остваривати захтев за повраћај зајма за износ који није успело намирити из добијеног обезбеђења, као стечајни поверилац са необезбеђеним потраживањем.

(3) Одредбе ст. 1. и 2. овог члана примењују се и на друге правне послове акционара акционарског друштва и трећих лица који одговарају давању зајма из ст. 1. и 2. овог члана.

(4) Одредбе ст. 1. до 3. овог члана не примењују се на акционаре друштва чији акционарски капитал не прелази 1/10 основног капитала друштва и који није директор, или члан управног одбора друштва.

(5) Ако акционарско друштво у последњој години пре подношења предлога за отварање стечајног поступка над друштвом или након подношења тог предлога, у случајевима из ст. 1. до 3. овог члана врати зајам, акционар друштва који је дао обезбеђење за повраћај зајма дужан је тако исплаћени износ вратити друштву.

(6) Обавеза из става 5. овог члана постоји до износа датог обезбеђења акционара за повраћај зајма у време враћања зајма.

(7) Акционар друштва се ослобађа обавезе из става 5. овог члана ако предмет датог обезбеђења повериоцу стави на располагање друштву.

(8) Одредбе ст. 1. до 7. сходно се примењују и на друге правне послове давања зајма у смислу облигационих односа.

Одељак 9.

Основни капитал

О д с е к 1.

Основна начела

Минимални основни капитал

Члан 233.

(1) Новчани улог основног капитала затвореног акционарског друштва на дан уплате износи најмање 10.000 (десет хиљада) евра у динарској противвредности по средњем курсу.

(2) Новчани улог основног капитала отвореног акционарског друштва на дан уплате износи најмање 25.000 (двадесетпет хиљада) евра у динарској противвредности по средњем курсу.

(3) Посебним законом за оснивање финансијских, осигуравајућих организација, као и привредних друштава која обављају законом одређене делатности као акционарска друштва може се одредити већи новчани део минималног основног капитала.

(4) Регистрација повећања и смањења основног капитала затвореног акционарског друштва врши се, по правилу, једном годишње и то у року од 30 дана од дана одржавања годишње скупштине акционара друштва.

(5) На повећање и смањење основног капитала као и на одржање тог капитала и одржавање скупштине акционара код губитка који не прелази 50% основног капитала затвореног акционарског друштва, сходно се примењују одредбе овог закона о повећању, смањењу и одржавању основног капитала, као и одредбе о одржавању скупштине акционара отвореног акционарског друштва.

Минимална номинална вредност акција

Члан 234.

(1) Акционарско друштво може издавати обичне акције са номиналном вредношћу акција и без те вредности, односно преференцијалне акције са номиналном вредношћу.

(2) Најнижа номинална вредност акција не може бити мања од износа који се добија када се динарска противвредност од пет евра заокружи до највишег броја дељивог са 10 у динарској противвредности по средњем курсу на дан подношења пријаве за упис оснивања акционарског друштва, односно подношења пријаве за упис промене основног капитала друштва који је регистрован.

(3) Акције у укупној вредности не могу се издавати на износ који је мањи од најнижег износа основног капитала из члана 233. овог закона. Ова вредност обрачунава се као номинална вредност, односно код акција без те вредности, рачуноводствена вредност.

(4) Акције се не могу издавати за износ који је нижи од номиналне вредности, односно рачуноводствене вредности код акција без номиналне вредности.

(5) Акције без номиналне вредности једнако учествују у основном капиталу друштва, с тим што износ основног капитала по једној акцији не може бити мањи од износа из става 2. овог члана. На акције без номиналне вредности сходно се примењује став 4. овог члана.

(6) Учешће акција у основном капиталу одређује се односом вредности тих акција и укупне вредности свих уплаћених акција.

(7) Вредност акција из става 6. овог члана једнака је збиру вредности акција са номиналном вредношћу и рачуноводственој вредности акција без номиналне вредности.

Подела и спајање акција

Члан 235.

(1) Акционарско друштво може поделити сваку акцију било које класе на две или више акција исте класе и истовремено смањити номиналну вредност акција те класе, чиме се не мења основни капитал.

(2) Акционарско друштво може све акције било које класе спојити у мањи број акција дате класе и истовремено повећати њихову номиналну вредност, чиме се не мења основни капитал.

(3) Акционарско друштво може поништити сопствене акције које је стекло или откупило на терет резерви, у ком случају се укупна номинална вредност осталих акција повећава за износ употребљених резерви, чиме се не мења основни капитал друштва.

(4) Спајање и подела акција из ст. 1. до 3. овог члана акционарско друштво може да врши ако се тиме не повређују права ималаца вараната као ни ималаца заменљивих обвезница.

(5) У случају да спајањем акција остају делови акције чија је номинална вредност мања од вредности из члана 234. став 2. овог закона, друштво је дужно да их откупи по тржишној вредности, а ако нема тржишне вредности по вредности која се утврди од стране независног процењивача, у складу с овим законом.

(6) Одредбе ст. 1. до 4. овог члана сходно се примењују и на акционарска друштва која су издала акције без номиналне вредности.

(7) Спајање и подела акција повлачи промену оснивачког акта у делу којим је одређен број и номинална вредност акција, што се врши у складу са овим законом.

Одржавање вредности основног капитала

Члан 236.

(1) Вредност нето имовине акционарског друштва стално се одржава на нивоу који је једнак или већи од законом прописане вредности минималног основног капитала уређене чланом 233. овог закона.

(2) Ако се основни капитал акционарског друштва из било којих разлога смањи испод вредности из става 1. овог члана, акционарско друштво дужно је да га обезбеди у року од шест месеци од дана тог смањења, осим ако у том року не промени правну форму привредног друштва.

(3) Ако друштво не поступи у року и на начин из става 2. овог члана отвара се поступак ликвидације.

О д с е к 2.

Повећање основног капитала

Пододсек 1. Основна начела

Доношење одлуке

Члан 237.

(1) Основни капитал отвореног акционарског друштва повећава се одлуком скупштине акционара, осим у случају одобреног капитала када такву одлуку може донети и управни одбор, у складу са чланом 205. ст. 4. до 6. овог закона.

(2) Одлуком о повећању основног капитала отвореног акционарског друштва мења се оснивачки акт.

(3) Одлуком о повећању основног капитала отвореног акционарског друштва одређује се износ повећања, начин повећања, почетак учествовања у расподели добити, време уплате односно уношења улога у имовину друштва, као и друга питања у складу са законом којим се уређује тржиште хартија од вредности.

(4) Одлука о новој емисији акција по основу нових улога може се донети тек након потпуне уплате већ уписаних акција из претходне успешне емисије, осим ако је оснивачким актом или одлуком о емисији предвиђено да се основни капитал може повећати ако је унесено најмање 9/10 уписаних акција.

(5) Ограничење из става 4. овог члана не примењује се код повећања основног капитала при статусним променама, као и у случају повећања основног капитала улозима у стварима и правима и код повећања основног капитала издавањем акција запосленима у друштву и повезаним друштвима.

Начини повећања

Члан 238.

(1) Основни капитал отвореног акционарског друштва може се повећати:

- 1) новим улозима;
- 2) претварањем заменљивих обвезница у акције и уписом акција по основу права ималаца вараната на такав упис (условно повећање);
- 3) из средстава друштва.

(2) При повећању основног капитала отвореног акционарског друштва врши се издавање нових акција или се повећава номинална вредност постојећих акција.

Врсте емисије

Члан 239.

(1) Акције отвореног акционарског друштва при повећању основног капитала могу се издавати путем затворене емисије и отворене (јавне) емисије.

(2) Затворена емисија акција у смислу става 1. овог члана је емисија намењена постојећим акционарима и имаоцима вараната и заменљивих обвезница и/или ограниченом броју професионалних инвеститора, у складу са овим законом и законом којим се уређује тржиште хартија од вредности.

(3) Отворена емисија из става 1. овог члана је емисија намењена лицима која немају право пречег уписа, у складу са законом којим се уређује тржиште хартија од вредности.

(4) Затворено акционарско друштво може да врши затворену емисију, а отворено акционарско друштво поред отворене емисије може да врши и затворену емисију.

Вредност акција из нове емисије

Члан 240.

Акције из нове емисије издају се по тржишној вредности утврђеној овим законом.

Пододсек 2.

Повећање основног капитала новим улозима

Повећање основног капитала улозима у новцу, стварима и правима

Члан 241.

(1) Основни капитал отвореног акционарског друштва повећава се новим улозима који могу бити новчани или неновчани (ствари и/или права), у складу са одлуком о повећању тог капитала.

(2) Ако се улажу ствари и/или права у одлуци о повећању основног капитала отвореног акционарског друштва наводе се предмет или право које друштво стиче улагањем, лице од којег их друштво стиче, број и номинална вредност, односно рачуноводствена вредност и број акција без номиналне вредности које се стичу таквим улагањем.

(3) Ако се не наведу подаци из става 2. овог члана, према отвореном акционарском друштву су без дејства уговори о уносу ствари и права и правне радње учињене да би се они испунили. После регистрације повећања основног капитала друштва, непоступање на начин из става 2. овог члана не утиче на ваљаност тога повећања, а акционар који је унео тај улог дужан је у овом случају да уплати номиналну вредност акција или већи емисиони износ, односно припадајућу рачуноводствену вредност за акције без номиналне вредности.

(4) Улоге у стварима и правима процењује један или више независних процењивача у складу са овим законом.

Регистрација и објављивање одлуке

Члан 242.

(1) Одлука о повећању основног капитала отвореног акционарског друштва новим улозима региструје се и објављује у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката. Упис акција по основу ове одлуке не може почети пре њене регистрације и објављивања.

(2) Одлука о повећању основног капитала не може се регистровати после истека рока од шест месеци од усвајања.

Упис нових акција

Члан 243.

(1) Акције из емисије којом се основни капитал отвореног акционарског друштва повећава новим улозима уписују се и издају, у складу с овим законом и законом којим се уређује тржиште хартија од вредности.

(2) Емисија из става 1. овог члана по основу повећања је успела ако се испуне услови из одлуке о емисији и објављеног проспекта, у складу са законом којим се уређује тржиште хартија од вредности.

(3) Уписане акције из емисије из става 1. овог члана новим улозима уплаћују се у складу с одлуком о емисији и са овим законом.

(4) Акције отвореног акционарског друштва по основу нових улога могу се издавати и преузимаоцима емисије, у складу са законом којим се уређује тржиште хартија од вредности.

(5) Ако се нове акције при повећању основног капитала отвореног акционарског друштва новим улозима издају по вишој емисионој цени од номиналне вредности тај вишак представља премију емисије.

(6) Ако се акције нове емисије при повећању основног капитала емитују изнад номиналне вредности односно рачуноводствене вредности код акција без номиналне вредности, вишак мора да буде уплаћен пре регистрације повећања основног капитала.

Обавештавање Комисије за хартије од вредности и упис у Централни регистар

Члан 244.

(1) Ако је емисија акција по основу нових улога успела у складу са овим законом, о томе се обавештава Комисија за хартије од вредности, у складу са законом којим се уређује тржиште хартија од вредности.

(2) По пријему решења Комисије за хартије од вредности о успешности емисије акција по основу нових улога, обавештава се без

одлагања Централни регистар хартија од вредности, ради уписа новоиздатих акција по овом основу и њихових акционара, односно ради уписа повећања номиналне вредности постојећих акција или њихове рачуноводствене вредности код акција без номиналне вредности.

(3) Ако отворено акционарско друштво води књигу акција, промене из става 1. овог члана уписују се и у књигу акција.

Стицање акција и издавање потврда

Члан 245.

(1) Акције или потврде о акцијама издају се уписницима акција сразмерно уплаћеним улозима односно унетим улозима у имовину друштва по основу повећања основног капитала таквим улозима.

(2) Нове акције или потврде о акцијама могу се издавати после уписа у Централни регистар хартија од вредности. Нове акције или потврде о акцијама издате пре овог уписа ништаве су, а за штету из таквог издавања имаоцима акција солидарно одговарају издавалац и управни одбор друштва.

(3) Под издавањем акција или потврда о акцијама у смислу става 1. овог члана сматра се упис на одговарајуће рачуне акционара у Централном регистру хартија од вредности и издавање извода са тих рачуна.

Регистрација и објављивање повећања капитала

Члан 246.

(1) Повећање основног капитала отвореног акционарског друштва новим улозима региструје се и објављује, у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката.

(2) Основни капитал отвореног акционарског друштва је повећан даном објављивања регистрације повећања тога капитала.

Пододсек 3.

Условно повећање основног капитала

Претпоставке

Члан 247.

(1) Скупштина акционара при доношењу одлуке о емисији заменљивих обвезница и вараната може истовремено донети одлуку о условном повећању основног капитала за износ којим би се покрила права ималаца ових хартија за њихову конверзију у акције (условно повећање капитала).

(2) Износ основног капитала из става 1. овог члана не може прећи половину основног капитала отвореног акционарског друштва који постоји у моменту доношења те одлуке.

(3) Одлука скупштине акционара супротна одлуци о условном повећању основног капитала, ништава је.

Садржај одлуке

Члан 248.

У одлуци о условном повећању основног капитала отвореног акционарског друштва наводи се:

- 1) намена условног повећања основног капитала;
- 2) лица која се могу користити правом првенства при упису акција (имаоци вараната и заменљивих обвезница);
- 3) рок у коме се остварује условно повећање капитала и услови за коришћење права;
- 4) цена по којој се издају акције или методе по којима се она може одредити ради остваривања права ималаца вараната;
- 5) расподела права из тачке 2) овог члана, време за које се имаоци тог права могу користити тим правом, као и време чекања да га први пут користе, а које не може бити краће од две године од дана доношења одлуке.

Регистрација и објављивање одлуке

Члан 249.

(1) Одлука о условном повећању основног капитала отвореног акционарског друштва пријављује се ради регистрације и објављивања, у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката.

(2) Поступак замене заменљивих обвезница у акције и уписа акција ималаца вараната не може почети пре регистрације и објављивања регистрације из става 1. овог члана.

Изјава о остварењу права уписа и замене

Члан 250.

(1) Права уписа ималаца заменљивих обвезница извршавају се њиховом писаном изјавом да их претварају у акције. Давање ове изјаве замењује упис акција и плаћање акција.

(2) Права уписа акција ималаца вараната извршавају се њиховом писаном изјавом о упису акција друштва при новој емисији ради повећања основног капитала новим улозима, у складу са овим законом.

(3) У изјави из ст. 1. и 2. овог члана наводи се број акција које се уписују и њихова номинална вредност, односно код акција без номиналне вредности њихов број, класа акција ако се издају акције више класа, подаци из члана 191. овог закона ако се уносе ствари и права, као и дан доношења одлуке.

(4) Изјава о упису акција која не садржи податаке из става 3. овог члана или која садржи ограничење обавезе даваоца изјаве, ништава је.

(5) Ако се и поред ништавости изјаве о праву уписа издају акције, давалац изјаве не може се позивати на ништавост изјаве ако је на основу ње остваривао права као акционар и испуњавао обавезе акционара.

(6) Према акционарском друштву не делују ограничења која нису садржана у изјави о праву уписа.

Обавештавање Комисије за хартије од вредности и упис у Централни регистар

Члан 251.

(1) О окончању поступка из члана 250. овог закона обавештава се Комисија за хартије од вредности, у складу са законом којим се уређује тржиште хартија од вредности.

(2) По пријему решења Комисије за хартије од вредности, обавештава се без одлагања Централни регистар хартија од вредности, ради уписа новоиздатих акција по овом основу и њихових акционара.

(3) Ако отворено акционарско друштво води књигу акција, подаци из става 2. овог члана уписују се и у ту књигу.

Стицање акција и издавање потврде о акцијама

Члан 252.

(1) Нове акције или потврде о акцијама код условног повећања основног капитала могу се издавати после уписа у Централни регистар хартија од вредности. Нове акције или потврде о акцијама издате пре уписа у Централни регистар хартија од вредности ништаве су, а за штету из таквог издавања имаоцима акција солидарно одговарају издавалац и управни одбор друштва.

(2) Под издавањем акција и стицањем потврда о акцијама у смислу става 1. овог члана, сматра се упис на одговарајуће рачуне акционара у Централном регистру хартија од вредности и издавање извода са тих рачуна.

(3) Управни одбор отвореног акционарског друштва код условног повећања основног капитала издаје акције, односно потврде о акцијама у складу са ставом 1. овог члана само ради испуњења циља донете одлуке.

(4) Управни одбор отвореног акционарског друштва издаје акције у замену за заменљиве обвезнице под условом да се разлика између већег износа за који су издате те обвезнице и износа за који су издате те обвезнице, покрије из осталих резерви, ако се резерве могу употребити за ту намену, или додатном уплатом лица које је овлашћено за замену обвезнице.

Регистрација и објављивање повећања капитала

Члан 253.

(1) Заступници отвореног акционарског друштва у року од 30 дана по истеку пословне године, подносе пријаву за регистрацију повећања основног капитала по основу укупног износа акција издатих у тој години заменом заменљивих обвезница и остварењем првенственог права уписа акција ималаца вараната.

(2) Уз пријаву из става 1. овог члана за регистрацију, прилажу се и други докази и исправе утврђени законом којим се уређује регистрација привредних субјеката.

(3) Повећање основног капитала отвореног акционарског друштва претварањем заменљивих обвезница у акције и уписом акција од стране ималаца вараната објављује се у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката. Почев од тог момента сматра се да је основни капитал акционарског друштва повећан по овом основу.

Пододсек 4.

Повећање основног капитала из средстава друштва

Претпоставке

Члан 254.

(1) Скупштина отвореног акционарског друштва може одлучити да се основни капитал друштва повећа претварањем резерви и нераспоређене добити у основни капитал друштва.

(2) Одлука из става 1. овог члана садржи износ повећања основног капитала, износ средстава резерви, резерве које се претварају у основни капитал, означавање да ли се издају нове акције за тај износ или се повећава номинална вредност, односно код акција без номиналне вредности рачуноводствена вредност постојећих акција и рок за остварење права акционара.

(3) Резерве и нераспоређена добит акционарског друштва не могу се претворити у основни капитал ако је у билансу успеха на којем се заснива одлука исказан губитак. Резерве за одређену намену могу се претворити у нераспоређену добит само ако је то у складу са том наменом.

(4) Одлука о повећању основног капитала отвореног акционарског друштва из средстава друштва заснива се на последњим финансијским извештајима претходне пословне године ако су потврђени од ревизора и усвојени највише осам месеци пре подношења пријаве ове одлуке за регистрацију.

(5) Ако скупштина отвореног акционарског друштва не именује посебне ревизоре за финансијске извештаје из става 4. овог члана, сматра се да је именован онај ревизор којег је за ревизију последњих финансијских извештаја одредила скупштина акционара или према околностима случаја и ревизор кога именује суд у ванпарничном поступку, у складу са законом којим се уређује рачуноводство и ревизија.

Имаоци права по основу повећања основног капитала из средстава друштва

Члан 255.

(1) Право на бесплатне акције по основу повећања основног капитала отвореног акционарског друштва из средстава друштва расположивих за те намене имају акционари друштва на дан доношења те одлуке према евиденцији у Централном регистру хартија од вредности, односно акционари друштва на дан утврђен у тој одлуци, сразмерно њиховом учешћу у постојећем основном капиталу друштва.

(2) Одлука скупштине акционара која није у складу са ставом 1. овог члана, ништава је.

(3) Право из става 1. овог члана имају и:

1) уписници акција, односно акционари са делимично плаћеним акцијама сразмерно учешћу њиховог уплаћеног дела у основном капиталу друштва;

2) имаоци заменљивих обвезница отвореног акционарског друштва сразмерно номиналној вредности, односно рачуноводственој вредности акција код друштава са акцијама без номиналне вредности које им припадају заменом заменљивих обвезница у акције.

(4) Право из става 1. овог члана припада и сопственим акцијама друштва сразмерно њиховом учешћу у постојећем основном капиталу друштва.

Право на део акције

Члан 256.

(1) Ако се при повећању основног капитала отвореног акционарског друштва из средстава друштва стекне право на део једне нове акције у постојећем основном капиталу друштва, то право се може преносити и наследити.

(2) Права из нове акције могу се користити ако се права из става 1. овог члана која заједно дају целу акцију сједине код једног акционара или ако више ималаца права на део акције заједно чине целу акцију одлуче да заједно користе та права.

Право на дивиденду и поделу ликвидационе масе

Члан 257.

(1) Нове акције стечене по основу повећања основног капитала отвореног акционарског друштва из средстава друштва, односно део повећања номиналне вредности или рачуноводствене вредности код акција без номиналне вредности по овом основу, учествују у праву на дивиденду или у подели ликвидационе масе за целу пословну годину у којој је донета одлука о повећању основног капитала акционарског друштва из средстава друштва, ако одлуком о повећању основног капитала по овом основу није друкчије одређено.

(2) Одлуком о повећању основног капитала из средстава отвореног акционарског друштва може се одредити да нове акције учествују у одлучивању о расподели добити друштва и подели дивиденди акционарима и у пословној години која је истекла пре доношења те одлуке, ако се ова одлука донесе пре него што се донесе одлука о подели добити за пословну годину која је претходила години у којој се доноси одлука о повећању основног капитала по овом основу.

Обавештавање Комисије за хартије од вредности и упис у Централни регистар

Члан 258.

(1) О окончању поступка из чл. 254. и 255. овог закона обавештава се Комисија за хартије од вредности у складу са законом којим се уређује тржиште хартија од вредности.

(2) По пријему решења Комисије за хартије од вредности из става 1. овог члана, обавештава се без одлагања Централни регистар хартија од вредности, ради уписа новоиздатих акција по овом основу и њихових акционара, односно ради уписа повећања номиналне вредности постојећих акција или њихове рачуноводствене вредности код акција без номиналне вредности.

(3) Ако отворено акционарско друштво води књигу акција, подаци из става 2. овог члана уписују се и у књигу акција.

Стицање акција и издавање потврда

Члан 259.

(1) Нове акције или потврде о акцијама по основу повећања основног капитала из средстава друштва могу се у облику извода из Централног регистра хартија од вредности давати акционарима после уписа из члана 258. став 2. овог закона.

(2) Нове акције или потврде о акцијама дате акционарима пре уписа у Централни регистар хартија од вредности из става 1. овог члана, ништаве су, а за штету од тог давања имаоцима акција солидарно одговарају издавалац и управни одбор.

(3) Под издавањем акција и потврда о акцијама у смислу става 1. овог члана сматра се упис на одговарајуће рачуне акционара у Централном регистру хартија од вредности и издавање извода са тих рачуна.

Регистрација одлуке о повећању, повећања основног капитала и објављивање

Члан 260.

(1) Одлука о повећању основног капитала из средстава отвореног акционарског друштва региструје се и објављује, у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката.

(2) Одлука о повећању основног капитала из средстава отвореног акционарског друштва ништава је ако се не региструје у року од три месеца од дана доношења.

(3) Рок из става 2. овог члана застаје ако је покренут судски спор о побијању одлуке скупштине акционара у складу са овим законом.

(4) Основни капитал отвореног акционарског друштва повећан је из средстава друштва даном регистрације.

О д с е к 3.

Смањење основног капитала

Пододсек 1. Основно начело

Одлука

Члан 261.

(1) Одлуку о смањењу основног капитала отвореног акционарског друштва поништењем сопствених акција доноси управни одбор друштва, а одлуку о смањењу основног капитала и поништењу акција по другим основима утврђеним оснивачким актом друштва доноси скупштина акционара, ако оснивачким актом или статутом друштва није друкчије одређено.

(2) Одлуком о смањењу основног капитала отвореног акционарског друштва утврђује се обим, циљ, врста и начин спровођења смањења основног капитала.

(3) Одлуком о смањењу основног капитала отвореног акционарског друштва мења се оснивачки акт.

Врсте смањења

Члан 262.

(1) Основни капитал отвореног акционарског друштва може се смањити у редовном поступку, поједностављеном поступку и поступку смањења ради претварања у резерве.

(2) Смањење основног капитала отвореног акционарског друштва по једном основу може се вршити истовремено са повећањем његовог основног капитала по другом основу.

**Пододсек 2.
Смањење у редовном поступку**

Начини

Члан 263.

Смањење основног капитала отвореног акционарског друштва у редовном поступку врши се:

- 1) поништењем стечених сопствених акција и повлачењем и поништењем акција у поседу акционара;
- 2) смањивањем номиналне вредности акција или рачуноводствене вредности код акција без номиналне вредности;
- 3) исплатом уплаћеног износа акционарима за акције које нису у потпуности уплаћене и неиздавањем тих акција.

Поништење сопствених акција и повлачење и поништење акција

Члан 264.

(1) При смањењу основног капитала отвореног акционарског друштва прво се поништавају сопствене акције које се у складу са чланом 224. ст. 3. и 4. овог закона морају поништити.

(2) Ако друштво нема сопствених акција, основни капитал отвореног акционарског друштва може се смањити повлачењем акција од акционара и њиховим поништењем у складу са чл. 227. до 229. овог закона.

(3) Повлачење и поништење акција од акционара и смањење основног капитала у редовном поступку по том основу може се вршити у складу са одредбама овог закона о заштити права поверилаца отвореног акционарског друштва.

(4) Став 3. овог члана не примењује се у случајевима када не долази до смањења тог капитала и то:

1) када се ради о повлачењу и поништењу акција које су у потпуности уплаћене а поништавају се истовремено када су дате бесплатно на располагање друштву;

2) када се акције које су у потпуности уплаћене повлаче и поништавају исплатом на терет средстава која су расположива за те намене, а у складу са ограничењима плаћања уређеним чланом 230. овог закона;

3) у случају акција без номиналне вредности кад је скупштина одлучила да се повлачењем и поништењем акција повећава учешће преосталих акција у основном капиталу друштва, односно код акција са номиналном вредношћу када се уз поништење повучених акција повећа номинална вредност неповучених издатих акција до износа који је довољан да се избегне смањење основног капитала, а повучене и поништене акције су стечене из средстава која су расположива за те намене, а у складу са чланом 230. овог закона;

4) у случају истовременог издавања нових акција у номиналној вредности повучених акција, односно рачуноводственој вредности повучених акција код акција без номиналне вредности, у складу са одредбама овог закона о минималном основном капиталу друштва.

Сходна примена

Члан 265.

На смањење основног капитала смањењем номиналне вредности, односно рачуноводствене вредности код акција без номиналне вредности, као и на смањење уписаног капитала акционарског друштва по основу исплате уплаћеног износа акционарима за акције које нису у потпуности уплаћене и неиздавањем тих акција, сходно се примењују одредбе члана 264. овог закона.

Начело равноправности

Члан 266.

(1) Одлуком о смањењу основног капитала отвореног акционарског друштва у редовном поступку не може се повредити принцип равноправности акционара исте класе.

(2) Равноправност акционара исте класе обезбеђује се сразмерним повлачењем и поништењем акција од акционара, односно сразмерним смањењем номиналне вредности односно рачуноводствене вредности свих акција акционара дате класе акција, као и повлачењем и поништењем акција и смањењем основног капитала куповином од акционара на берзи и другим организованим тржиштима или јавном понудом акционарима у складу са законом којим се уређује тржиште хартија од вредности, оснивачким актом и одлуком скупштине о смањењу основног капитала. Понуда за куповину акција ради повлачења и поништења садржи назнаку броја акција које се откупљују.

(3) Ако је износ смањења основног капитала отвореног акционарског друштва одлуком о смањењу одређен као фиксни износ, а спровођењем поступка повлачења и поништења акција од акционара на берзи или другим организованим тржиштима или путем јавне понуде, не оствари се тај износ, мора се изменити одлука скупштине о износу смањења или изабрати нови начин смањења основног капитала.

(4) Равноправност акционара исте класе обезбеђује се и смањењем основног (уписаног) капитала отвореног акционарског друштва неиздавањем неплаћених акција акционарима који су у доцњи са плаћањем и исплатом акционарима износа које су уплатили друштву за те акције, у складу са овим законом.

Регистрација и објављивање одлуке о смањењу

Члан 267.

Одлука о смањењу основног капитала отвореног акционарског друштва у редовном поступку пријављује се ради регистрације и објављивања у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката.

Објава одлуке и заштита поверилаца

Члан 268.

(1) Одлука о смањењу основног капитала отвореног акционарског друштва у редовном поступку после регистрације објављује се два пута у размаку од 30 дана, са позивом повериоцима да пријаве своја потраживања.

(2) Повериоци чија су недоспела потраживања настала пре последње објаве регистрације одлуке о смањењу основног капитала отвореног акционарског друштва могу тражити обезбеђење тих потраживања (или исплату потраживања иако нису доспела ако је тако одређено предметном одлуком), у року од 90 дана од дана друге објаве регистрације те одлуке. Обезбеђење не могу тражити повериоци који у случају стечаја имају право првенственог намирења из стечајне масе дужника, као ни други повериоци са обезбеђеним потраживањем.

(3) У случају смањења основног капитала у редовном поступку отвореног акционарског друштва, исплате акционарима могуће су по протеклу 90 дана од друге објаве уписа те одлуке у регистар и после пружања обезбеђења или подмирења потраживања повериоцима који су благовремено пријавили потраживања.

Обавештавање Централног регистра

Члан 269.

(1) О спроведеном смањењу основног капитала отворено акционарско друштво обавештава без одлагања Централни регистар хартија од вредности ради уписа на одговарајуће рачуне акционара смањења броја акција по основу повлачења и поништаја акција или ради уписа смањења номиналне или рачуноводствене вредности код акција без номиналне вредности, односно ради брисања уписаних акција које су делимично уплаћене и чијим је акционарима исплаћен раније уплаћени износ.

(2) Ако отворено акционарско друштво води књигу акција, смањење основног односно уписаног капитала у складу са ставом 1. овог члана уписује се и у књигу акција.

Регистрација смањења основног капитала, објављивање и дејство

Члан 270.

(1) Смањење основног капитала отвореног акционарског друштва у редовном поступку пријављује се за регистрацију и објављује у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката.

(2) Смањење основног капитала отвореног акционарског друштва у редовном поступку не може се регистровати пре испуњења захтева поверилаца из члана 268. овог закона и пре уписа у Централни регистар из члана 269. овог закона.

(3) Основни капитал отвореног акционарског друштва смањен је даном објављивања регистрације тог смањења за номинални или рачуноводствени износ повучених и поништених акција, односно за износ смањења номиналне вредности акција, односно рачуноводствене вредности код акција без номиналне вредности.

(4) Регистровани уписани капитал отвореног акционарског друштва смањен је даном објављивања регистрације смањења тог капитала укључујући и смањење за износ исплате акционарима делимично уплаћених акција.

Пододсек 3. Смањење у поједностављеном поступку

Принцип

Члан 271.

(1) Основни капитал отвореног акционарског друштва може се смањити на поједностављен начин ради изравнавања са нижом вредношћу нето имовине, да би се покрили губици, а у одлуци о смањењу основног капитала наводи се да се капитал смањује са тим циљем.

(2) Смањење основног капитала отвореног акционарског друштва у поједностаљеном поступку ради покривања губитака може се вршити само ако друштво не располаже нераспоређеном добити и резервама које се могу користити за те намене.

(3) На смањење основног капитала отвореног акционарског друштва у поједностаљеном поступку не примењују се одредбе овог закона о позиву повериоцима и заштити права поверилаца код смањења основног капитала у редовном поступку.

(4) На смањење основног капитала из става 1. овог члана, у поједностављеном поступку, сходно се примењују чл. 263. до 267. и чл. 269. и 270. овог закона.

Пододсек 4. Смањење претварањем у резерве

Лимит

Члан 272.

(1) На смањење основног капитала отвореног акционарског друштва у случају преноса у резерве које не прелази 10% основног капитала за покривање будућих губитака друштва или за повећање основног капитала из средстава друштва не примењују се одредбе овог закона о позиву повериоцима и заштити права поверилаца при смањењу основног капитала у редовном поступку.

(2) При смањењу основног капитала из става 1. овог члана у резерве се уноси износ једнак номиналној вредности повучених и поништених акција по овом основу смањења основног капитала, а код акција без номиналне вредности износ једнак рачуноводственој вредности.

(3) На смањење основног капитала из става 1. овог члана сходно се примењују чл. 263. до 267. и чл. 269. и 270. овог закона.

Пододсек 5.
Исказ основног капитала након смањења

Правило

Члан 273.

(1) У финансијском извештају за последњу пословну годину која претходи пословној години у којој је донета одлука о смањењу основног капитала отвореног акционарског друштва, основни капитал и резерве из добити исказују се у висини у којој би требало да буду да је исто смањење основног капитала извршено у тој претходној години.

(2) Одлука о усвајању финансијског извештаја доноси се истовремено са одлуком о смањењу основног капитала.

(3) Финансијски извештај отвореног акционарског друштва не може да се објави у складу са законом којим се уређује тржиште хартија од вредности пре него што се одлука о смањењу основног капитала региструје.

Пододсек 6.
Истовремено смањење и повећање

Највећи износ смањења

Члан 274.

(1) Основни капитал отвореног акционарског друштва може да се смањи смањењем у редовном поступку само до износа минималног основног капитала овог друштва прописаног чланом 233. став 2. овог закона. У случају смањења основног капитала испод прописаног минималног износа основног капитала покреће се поступак ликвидације или стечаја друштва у складу са законом.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, могуће је и смањење основног капитала отвореног акционарског друштва у редовном поступку испод тог минимума ако се истовремено са одлуком о смањењу основног капитала по једном основу донесе и одлука о повећању тог капитала по другом основу тако да основни капитал достигне прописани минимални износ, с тим да се то повећање не остварује улозима у стварима и правима.

(3) Одлуке о смањењу основног капитала у редовном поступку и о истовременом повећању основног капитала отвореног акционарског друштва ништаве су ако се повећање, односно смањење основног капитала не региструје најкасније у року од шест месеци од дана доношења. Овај рок не тече за време док тече спор по тужби за побијање одлуке о смањењу или о повећању основног капитала и док се за то не добије одобрење државног органа, ако је давање тог одобрења прописано.

(4) Одредбе члана 234. овог закона о минималној номиналној вредности акција примењују се и кад се врши истовремено смањење и повећање основног капитала.

Одељак 10.

Скупштина акционара

О д с е к 1.

Опште правило

Остваривање права акционара

Члан 275.

(1) Скупштину акционарског друштва чине акционари.

(2) Сваки акционар, у складу са статутом, лично или преко пуномоћника има право учествовања у раду скупштине акционара, право гласа ако има акције са правом гласа, право подношења предлога и добијања одговора у вези са питањем из дневног реда, као и право постављања питања у вези са дневним редом у складу са овим законом.

(3) Одредбе члана 136. ст. 2. до 4. овог закона о једночланом друштву с ограниченом одговорношћу примењују се сходно и на акционарско друштво са једним акционаром.

(4) Скупштини акционара, по правилу, присуствују и учествују у раду директор или чланови управног одбора, чланови надзорног одбора, као и ревизор.

О д с е к 2.

Врсте скупштине

Годишња скупштина

Чла 276.

(1) Скупштина акционара сазива се и одржава једном годишње (годишња скупштина) најкасније у року од три месеца од дана подношења управном одбору финансијских извештаја за сваку финансијску годину или шест месеци после завршетка пословне године.

(2) Годишња скупштина одржава се на дан и у време утврђено оснивачким актом, односно одлуком управног одбора у складу са овим законом и оснивачким актом.

(3) Годишња скупштина акционара одржава се у седишту друштва, ако оснивачким актом акционарског друштва није друкчије одређено.

(4) Неодржавање годишње скупштине у време из става 2. овог члана не утиче на ваљаност других радњи акционарског друштва.

Ванредна скупштина и њено сазивање од стране мањинских акционара

Члан 277.

(1) Акционарско друштво може сазвати и ванредну скупштину акционара, и то:

1) на захтев управног одбора или било ког другог лица које је овлашћено оснивачким актом да сазове ванредну скупштину;

2) на захтев ликвидатора друштва, ако је друштво у ликвидацији;

3) по писаном захтеву акционара са најмање 10% акција са правом гласа о питању предложеном за ванредну скупштину.

(2) Захтев из става 1. тачка 3) овог члана мора бити датиран, потписан од стране свих акционара који га подносе и мора да садржи предлог дневног реда, као и податке: за идентификовање тих акционара; о броју акција које сваки од њих поседује; о циљу или циљевима због којих се скупштина сазива.

(3) Захтев из става 1. тачка 3) овог члана за сазивање скупштине сматра се да је примљен у акционарском друштву ако је уручен и адресован на управни одбор друштва у седиште друштва означено у оснивачком акту.

(4) Дан на који се утврђује листа акционара који су овлашћени да поднесу захтев за ванредну скупштину је датум стављања првог потписа на тај захтев.

(5) Управни одбор акционарског друштва дужан је да донесе одлуку о прихватању или одбијању сазивања ванредне скупштине најкасније у року од 10 дана од дана пријема захтева. Управни одбор дужан је да на адресу наведену у захтеву, најкасније у року од седам дана од дана доношења ове одлуке, обавести о томе свако лице које је захтевало сазивање ванредне скупштине. Одлука о одбијању сазивања ванредне скупштине обавезно садржи разлоге одбијања.

(6) Захтев за сазивање скупштине који је поднео овлашћени подносилац, може бити одбијен:

1) ако није поднет у складу са ставом 1. тачка 3) и ст. 2 до 5. овог члана;

2) ако акционари који су поднели захтев не поседују или не заступају прописани проценат гласова;

3) ако ниједно од предложених питања за дневни ред ванредне скупштине није у делокругу скупштине.

(7) Ванредна скупштина може одлучивати једино о питањима наведеним у захтеву поднетом у складу са ставом 1. тачка 3) и ст. 2 до 4. овог члана.

Скупштина по налогу суда

Члан 278.

(1) Ако се годишња скупштина акционарског друштва не одржи у прописаном року, надлежни суд у ванпарничном поступку може наложити њено одржавање на захтев акционара који има право да присуствује и да гласа на годишњој скупштини или директора, односно члана управног одбора друштва. Суд има овлашћење да именује привременог заступника са овлашћењем да сазове и председава седници скупштине и утврди место и датум одржавања, као и дневни ред седнице у складу с овим законом.

(2) Ако се ванредна скупштина акционарског друштва не одржи најкасније у року од 30 дана од дана пријема захтева или на дан који утврди управни одбор у складу са чланом 277. став 5, надлежни суд у ванпарничном поступку може наложити њено одржавање по захтеву било ког акционара који је потписник захтева за сазивање.

(3) У случајевима из ст. 1. и 2. овог члана суд у ванпарничном поступку дужан је да донесе решење у року од 48 сати од пријема захтева.

(4) Трошкове одржавања било које скупштине акционара по налогу суда сноси акционарско друштво.

Ванредна скупштина затвореног акционарског друштва

Члан 279.

Ванредна скупштина акционара затвореног акционарског друштва одржава се и без сазивања и објављивања дневног реда у складу са овим законом ако јој присуствују сви акционари са правом гласа и ако се ниједан акционар томе не противи, ако оснивачким актом и статутом није друкчије одређено.

Ванредна скупштина акционарског друштва у случају пословања са губитком

Члан 280.

Скупштина акционарског друштва обавезно се сазива без одлагања, ако се код израде финансијских извештаја или у другим случајевима утврди да акционарско друштво послује са губитком који не прелази износ од 50% основног капитала.

О д с е к 3.

Поступак сазивања, обавештавања и рада

Правила

Члан 281.

(1) Писани позив за седницу скупштине акционара упућује се сваком акционару најкасније 30 дана и најраније 60 дана пре дана одржавања

седнице скупштине, а писани позив сваком акционару за ванредну скупштину даје се најкасније 15 дана и најраније 30 дана пре дана седнице скупштине. Позив се доставља поштом или електронском поштом, ако је акционар дао писану сагласност за обавештење електронском поштом, сваком акционару који има право гласа на скупштини. Позив доставља или организује достављање председник управног одбора или други члан одбора или друго лице које је овлашћено да сазове скупштину.

(2) Акционарско друштво уз писани позив из става 1. овог члана доставља финансијске извештаје, заједно са извештајем ревизора, извештајем надзорног одбора ако одбор постоји, извештајем управног одбора о пословању друштва, текст било ког предлога за промене оснивачког акта, опис било ког уговора или другог правног посла предложеног за одобрење, као и друге акте у складу са оснивачким актом друштва, овим законом, законом којим се уређује тржиште хартија од вредности и другим законом.

(3) Дан достављања позива из става 1. овог члана у смислу овог закона сматра се дан слања поштом препорученом пошиљком или електронском поштом.

(4) Изузетно од става 1. овог члана отворено акционарско друштво, ако је тако одређено оснивачким актом, може уместо упућивања индивидуалног позива сваком акционару да објављује позив за седницу скупштине акционара без прекида и на интернет страници друштва током времена из става 1. овог члана и уз то да објави позив у најмање једном дневном листу који се дистрибуира на територији Републике Србије у тиражу од најмање 100.000 примерака, најмање 30 дана и највише 60 дана пре одржавања, у случају годишње скупштине, и не мање од 15 дана ни више од 30 дана пре дана одржавања, у случају ванредне скупштине.

(5) Обавештење о годишњој скупштини из става 4. овог члана обавезно садржи време и место одржавања, предлог дневног реда седнице скупштине са назнаком питања о којима се гласа на скупштини и предлога одлука о којима се одлучује на тој седници (посебно укључујући избор чланова управног одбора и предлог за расподелу дивиденди), као и навод да друштво обезбеђује копију финансијског извештаја, заједно са извештајем ревизора, извештајем надзорног одбора ако постоји, извештајем управног одбора о пословању друштва, текст било ког предлога за промене оснивачког акта, опис било ког уговора или другог правног посла предложеног за одобрење, као и друга акта у складу са оснивачким актом друштва, овим законом, законом којим се уређује тржиште хартија од вредности и другим законом, сваком акционару који то захтева, у седишту друштва у редовно радно време.

(6) Обавештење о ванредној скупштини из става 4. овог члана обавезно садржи време и место одржавања седнице скупштине, опис разлога због ког се сазива и дневни ред који предлажу лица која сазивају или захтевају њено сазивање.

Одустанак акционара од обавештења

Члан 282.

Ако је законом, оснивачким актом или статутом обавезно писано обавештавање акционара и ако акционар одустане од тог обавештавања

писаним путем обавештење из члана 281. став 4. овог закона има правно дејство послатог писаног позива.

Право приговора

Члан 283.

(1) Акционар који присуствује скупштини нема право приговора на изостанак обавештења или недостатак обавештења о сазивању седнице скупштине.

(2) Изузетно од става 1. овог члана акционар који присуствује седници скупштине може ставити образложен приговор на обавештења које не садржи све прилоге у складу са чланом 281. ст. 5. и 6. овог закона у писаној форми на почетку те седнице или за време њеног одржавања или предузимајући неку радњу на скупштини зато што прописно обавештење није дато.

(3) О приговору из става 2. овог члана одлучује се на начин одређен статутом друштва и пословником скупштине.

Дневни ред

Члан 284.

(1) На седници скупштине акционара може се одлучивати само о тачкама дневног реда које су ваљано објављене и уврштене у дневни ред у складу са овим законом, а може се расправљати и о другим питањима.

(2) Акционар или акционари који имају најмање 10% акција са правом гласа за избор управног одбора друштва могу предложити и захтевати да се највише два нова питања укључе у дневни ред скупштине.

(3) Предлог из става 2. овог члана мора се сачинити у писаној форми у року од седам дана од дана објаве годишњег сазива седнице скупштине односно у року од пет дана од дана објаве сазива седнице ванредне скупштине.

(4) Предлог из ст. 2. и 3. овог члана који се доставља управном одбору у седишту друштва, садржи разлоге за давање предлога, укључујући и предлог одлуке као и имена акционара који дају предлог и број гласова којим располажу.

(5) Акционар из става 2. овог члана не може да се рачуна у више од једне групе која поседује наведени проценат гласова.

(6) Ако управни одбор акционарског друштва пропусти да одговори на захтев акционара у складу са ставом 2. овог члана, или ако он одбије захтев, надлежни суд у ванпарничном поступку има овлашћење, по захтеву било ког од тих акционара, да наложи да се њиховом захтеву удовољи, о чему доноси одлуку у року од 48 часова после пријема захтева.

Председник скупштине

Члан 285.

(1) Радом скупштине акционара председава председник скупштине.

(2) Председник скупштине бира се на почетку седнице ако је предлог у складу са овим законом уврштен у дневни ред.

(3) Председник скупштине бира се у складу са статутом друштва.

(4) Правила поступка скупштине акционара на предлог председника скупштине доноси скупштина.

Листа акционара и дан утврђивања састава скупштине

Члан 286.

(1) Оснивачки акт акционарског друштва може да одреди начин утврђивања датума за одређивање листе акционара који су овлашћени да добију писано обавештење о скупштини, да траже сазивање ванредне скупштине, да гласају, да подносе предлоге у складу са овим законом и да предузимају било које друге радње (дан утврђења акционара).

(2) Ако оснивачки акт акционарског друштва не садржи датум или начин одређивања дана из става 1. овог члана, управни одбор својом одлуком одређује тај дан. Ако управни одбор пропусти да донесе одлуку о дану утврђивања акционара, тај дан је:

1) у случају редовне скупштине, дан на који је дато обавештење прво дато;

2) у случају ванредне скупштине, дан на који је први захтев потписан и датиран од акционара.

(3) Дан утврђивања акционара не може бити дан који претходи дану одржавања скупштине више од 60 дана, односно мање од 10 дана пре дана одржавања скупштине.

(4) Листа акционара позваних на седницу скупштине саставља се, на основу дана утврђења акционара изводом из Централног регистра хартија од вредности и мора бити доступна у седишту друштва свим акционарима који имају право гласа на скупштини, ради остваривања права увида и копирања као и могућности стављања приговора на било које неисправности на листи.

(5) У листи акционара наводи се име и презиме акционара, односно пословно име, адреса сваког акционара и број гласова које сваки акционар поседује.

Лично гласање или гласање преко пуномоћника

Члан 287.

(1) Акционар може да гласа лично или преко једног пуномоћника, у складу са законом и статутом акционарског друштва.

(2) Акционар може дати пуномоћје у писаној форми одређеном лицу, са одређивањем његовог пуног имена и подацима о броју, врсти и класи поседованих акција за које се даје пуномоћје. Пуномоћје се може дати и електронским путем под условом да је обезбеђена аутентичност те изјаве, ако се тако одреди оснивачким актом или статутом друштва.

(3) Пуномоћје се даје пуномоћнику и доставља у седиште акционарског друштва.

(4) Пуномоћје се даје по правилу за једну скупштину, а важи и за поновљену скупштину, која је одложена због недостатка кворума, времена или из других разлога.

(5) Ако пуномоћје садржи упутства или налоге за остваривање права гласа пуномоћник је дужан да поступа по њима, а ако пуномоћје не садржи упутство пуномоћник остварује право гласа савесно и у најбољем интересу акционара.

(6) Директор или чланови управног одбора, чланови извршног одбора и контролни акционари, не могу бити пуномоћници за акционаре запослене у друштву и повезана лица у смислу овог закона

(7) Ако акционар који има право гласа на скупштини пренесе акције на новог акционара пре дана одржавања седнице скупштине, а након дана утврђивања акционара у складу са чланом 286. овог закона, задржава право учествовања на седници и право гласа.

(8) Пуномоћник је дужан да обавести акционаре који су му дали пуномоћје о гласању у скупштини.

(9) Одговорност пуномоћника акционара за остваривање права гласа за акционаре у складу са ст. 5. и 8. овог члана не може се унапред искључити или ограничити.

(10) Акционар који је дао пуномоћје може га опозвати у било које време пре гласања на седници скупштине писаним опозивом достављеним акционарском друштву и пуномоћнику или пређутно личним присуством и гласањем на скупштини акционара.

Комисија за гласање

Члан 288.

(1) Председник скупштине акционара именује записничара, два акционара који оверавају записник и чланове комисије за гласање, ако оснивачким актом, статутом или другим општим актом друштва није друкчије одређено.

(2) Комисија за гласање која се састоји од најмање три члана:

- 1) утврђује списак присутних и заступаних акционара и њихових пуномоћника и верификује идентитет пуномоћника;
- 2) утврђује укупан број гласова и број гласова сваког акционара и сваког пуномоћника;
- 3) утврђује ваљаност сваког пуномоћја и упутства у сваком пуномоћју;
- 4) броји гласове;
- 5) утврђује и објављује резултате гласања;
- 6) предаје гласачке листиће архиви друштва на чување;
- 7) врши и друге послове у складу са било којим правилима поступка скупштине акционара.

(3) Комисија за гласање дужна је да поступа непристрасно и савесно према свим акционарима и о свом раду подноси потписани писани извештај који је доказ резултата гласања скупштине акционара, али који може да оспори било који акционар ако поступа у доброј вери.

(4) Код акционарских друштава која имају више од 50 акционара, чланови комисије за гласање не могу бити директор или чланови управног одбора, чланови извршног одбора, кандидати за нове чланове ових органа, као и повезана лица у смислу овог закона.

О д с е к 4.

Информисање акционара и делокруг рада

Посебно информисање акционара

Члан 289.

(1) На свакој годишњој скупштини акционара, управни одбор акционарског друштва дужан је дати ажуран и комплетан извештај акционарима о стању и пословима друштва, укључујући нарочито извештај о финансијском стању друштва.

(2) Ако друштво стекне сопствене акције, управни одбор у извештају о финансијском стању друштва наводи и разлоге стицања, број и номиналну вредност стечених акција, односно рачуноводствену вредност код акција без номиналне вредности, означавање да ли их је друштво стекло са или без накнаде и уз навођење износа, број сопствених акција које друштво већ држи и број тих акција које је поново издало.

(3) Ако је акционару ускраћено обавештење у складу са ст. 1. и 2. овог члана, може захтевати да се то наведе у записнику са седнице скупштине акционара, као и разлог ускраћивања обавештења.

(4) Акционар има право да код надлежног суда тражи остваривање права на обавештавање у складу са ст. 1. и 2. овог члана, у року од 15 дана од дана одржавања скупштине акционара на којој је давање предметног обавештења одбијено.

Делокруг и књига одлука

Члан 290.

(1) Скупштина акционара одлучује о:

1) изменама оснивачког акта, укључујући нарочито и промене које установљавају, повећавају или смањују одобрени број акција или промене права или повластица било које врсте или класе акција, повећавају или смањују основни капитал, али не укључујући промене које може извршити управни одбор у складу са овим законом;

2) статусним променама, промени правне форме у другу форму привредног друштва и стицање и располагање имовином велике вредности, у складу са овим законом;

3) расподели добити и покрићу губитака, ако оснивачким актом или статутом није друкчије одређено;

4) усвајању финансијских извештаја, као и извештаја управног одбора, извештаја ревизора и надзорног одбора, ако постоји, у вези са финансијским извештајима;

5) политици накнада и наградама члановима управног одбора;

6) избору и разрешењу чланова управног одбора друштва;

7) престанку друштва;

8) избору и разрешењу ревизора;

9) питањима поднетим скупштини акционара на одлучивање од стране управног одбора друштва, у складу са овим законом;

10) издацима по основу награђивања директора друштва или чланова управног одбора путем издавања акција, вараната и других финансијских и нефинансијских давања;

11) другим питањима наведеним у овом закону или оснивачком акту друштва.

(2) Одлуке донете на седници скупштине акционара уносе се без одлагања у књигу одлука.

Усвајање годишњих финансијских извештаја и извештаја о пословању друштва

Члан 291.

(1) Управни одбор акционарског друштва подноси годишњој скупштини акционара на усвајање финансијске извештаје и извештаје о пословању, извештај ревизора као и друге извештаје у складу са законом.

(2) Усвајање од стране скупштине акционара финансијских извештаја или других извештаја не утиче на права акционара ако се касније покаже да су били нетачни или погрешни.

О д с е к 5.

Поступак рада и одлучивања

Кворум

Члан 292.

(1) Кворум за седницу скупштине акционара чине акционари који поседују већину од укупног броја акција са правом гласа о предметном питању (обична већина), уколико оснивачким актом или статутом друштва није одређен већи број гласова. У кворум се рачунају и гласови акционара који у складу са овим законом могу гласати и писаним путем.

(2) Ако је седница скупштине акционарског друштва одложена због недостатка кворума, може бити поново сазвана са истим дневним редом најкасније 15 дана од дана одлагања (поновљена седница скупштине). Кворум за поновљену седницу скупштине чини 1/3 од укупног броја гласова акција са правом гласа, ако оснивачким актом није одређен већи број гласова.

(3) Ако на поновљеној седници скупштине нема потребног кворума или се она не одржи у прописаном року, сазива се и одржава нова седница скупштине у складу са овим законом.

(4) Кворум на седници скупштине акционара утврђује се пре отварања расправе о тачкама дневног реда.

(5) Промена оснивачког акта којом се мења утврђени кворум или се мењају услови гласања може бити усвојена истим гласовима који се траже за кворум и услове гласања који су постојећи или су предложени променом оснивачког акта ако је предложени кворум већи од постојећег.

(6) Ако скупштина акционара има утврђени кворум за одређена питања, може одлучивати само о тачкама дневног реда за који постоји кворум. Прописно сазвана скупштина може одлучивати и о времену одржавања поновљене седнице скупштине у складу са ст. 2. и 3. овог члана.

(7) Ако је оснивачким актом акционарског друштва или овим законом предвиђено гласање акционара одређене класе о одређеним питањима, кворум за гласање утврђује се у складу са ст. 1. до 6. овог члана.

Већина за одлучивање

Члан 293.

(1) Ако на седници скупштине постоји кворум, одлуке се доносе обичном већином гласова акционара присутних лично или преко пуномоћника који имају право гласа о одређеном питању, осим ако је овим законом или оснивачким актом за гласање о појединим питањима одређен већи број гласова или гласова класе акција.

(2) Када је овим законом прописана квалификована већина за доношење одлуке о одређеном питању, та већина представља позитивно гласање најмање 2/3 гласова акционара који поседују акције са правом гласа о том питању.

(3) Оснивачким актом или статутом друштва може да се одреди да се одлуке из става 2. овог члана доносе већином гласова свих акција са правом гласа о одређеном питању али не мањом већином од обичне већине укупног броја акција са правом гласа и не мањом од обичне већине свих акција сваке класе акција са правом гласа о том питању.

Право гласа

Члан 294.

(1) Свака издата обична акција даје право једног гласа о свим питањима о којима се гласа на скупштини акционара, а свака издата преференцијална акција када даје право гласа то право мора бити у оквиру ограничења из члана 209. став 6. овог закона, у складу са оснивачким актом друштва, ако није друкчије уређено овим законом.

(2) Акције које држи акционарско друштво као сопствене акције, не дају право гласа. Хартије од вредности које нису акције не дају право гласа.

(3) Акције акционарског друштва не дају право гласа на седници скупштине друштва ако је њихов акционар, директно или индиректно, друго друштво у коме ово акционарско друштво има, директно или индиректно, акције или уделе по основу којих контролише гласање од стране тог другог друштва (подређено друштво).

Уговори о гласању

Члан 295.

(1) Уговор којим се акционар или пуномоћник обавезује да ће гласати по упутствима акционарског друштва или члана управног одбора, директора или члана извршног одбора, ништав је.

(2) Уговор којим се акционар обавезује да ће користити право гласа на одређени начин или да неће гласати, у замену за погодности или друге услуге које му одобри друштво или члан управног одбора, директор или члан извршног одбора друштва, ништав је.

Телефонске седнице

Члан 296.

Седнице скупштине акционара акционарског друштва које нема више од десет акционара могу се одржавати и коришћењем конференцијске везе или коришћењем друге аудио и визуелне комуникацијске опреме, тако да сва лица која учествују на седници могу да се слушају и разговарају једно са другим, па се за лица која на овај начин учествују на седници сматра да су лично присутна седници.

Начин гласања

Члан 297.

(1) Гласање на седници скупштине акционара је тајно путем гласачких листића који могу бити прилагођени потреби компјутерске обраде ако акционарско друштво има више од 100 акционара или ако то захтевају акционари са најмање 10% присутних или заступаних акција са правом гласа о одређеном питању, када се одлучује о:

1) избору или разрешењу директора или чланова управног одбора, ревизора и ликвидационог управника;

2) финансијским извештајима, извештајима о пословању и усвајању система награђивања директора или чланова управног одбора друштва.

(2) Гласачки листић садржи:

1) пословно име друштва, датум и време одржавања седнице скупштине;

2) питања о којима се гласа по редоследу из дневног реда;

3) одредбу о гласању "за", "против" или "уздржан" о сваком питању;

4) у случају гласања за директора или чланове управног одбора друштва име сваког кандидата и назив органа у који се бира.

(3) У случају гласања путем гласачких листића:

1) глас о другим питањима осим избора органа друштва рачуна се само ако акционар назначи једну од три могуће опције у ставу 2. тачка 3. овог члана;

2) глас о избору или разрешењу директора или чланова управног друштва друштва без кумулативног гласања, у складу са овим законом, рачуна се само ако акционар гласа за број кандидата који не прелази укупан број чланова који се бира и

3) глас о избору или разрешењу директора или чланова управног одбора друштва са кумулативним гласањем рачуна се само ако акционаров укупан број гласова за све кандидате не пређе укупан број гласова које има тај акционар.

(4) Ако гласачки листић садржи више питања о којима се гласа, непуноважност гласања о једном питању не утиче на пуноважност гласања о другим питањима.

(5) Гласање на скупштини акционара у случајевима који нису обухваћени ставом 1. овог члана друштва врши се јавно дизањем руке или другим јавним поступком.

Гласачка права неких врста држалаца акција или акционара

Члан 298.

(1) Право гласа на основу акција датих у залогу има акционар као залогодавац.

(2) Право гласа на основу акција или удела које акционарско друштво има у другом друштву, може остваривати пуномоћник или законски заступник .

(3) Право гласа на основу акција преминулог лица, малолетника или другог лица које нема пословну способност, може вршити законски заступник тог лица, без преноса тих акција на име тог заступника.

(4) Право гласа на основу акција које за стечајног дужника држи стечајни или ликвидациони управник код ликвидације друштва, може вршити без преноса тих акција на своје име ако је овлашћење за то дато одговарајућом судском одлуком у којој је такво лице овлашћено.

Ступање на снагу одлуке скупштине

Члан 299.

Одлука скупштине акционара ступа на снагу даном доношења, осим у следећим случајевима:

- 1) ако у одлуци није одређен неки други датум;
- 2) када закон изричито уређује да одлука ступа на снагу кад се региструје и објави, у ком случају је дан регистравања, односно њеног објављивања, дан ступања на снагу.

Искључење права гласа

Члан 300.

(1) Акционар не може гласати у скупштини акционара кад се одлучује о:

- 1) његовом ослобађању или смањењу његових обавеза према друштву;
- 2) покретању или одустајању од спора против њега;
- 3) одобравању послова у којима постоји сукоб интереса између њега и друштва у складу са овим законом.

(2) Ограничење из става 1. овог члана важи и за повезана лица у смислу овог закона.

(3) Ограничење права гласа за акционара друштва и његовог заступника, односно пуномоћника из става 1. овог члана не примењује се кад се одлучује о његовом избору или разрешењу као члана управног одбора, директора, члана надзорног одбора или ликвидатора друштва.

(4) Гласови акционара чије је право гласа искључено у конкретном случају не узимају се у обзир ни приликом утврђивања кворума за одлучивање.

Записник

Члан 301.

(1) Свака одлука скупштине акционара уноси се у записник који води записничар.

(2) Председник скупштине акционара одговоран је за уредно сачињавање записника.

(3) Записник седнице скупштине акционара сачињава се најкасније 15 дана од дана њеног одржавања.

(4) Записник са седнице скупштине акционара садржи нарочито: место и дан одржавања седнице скупштине, дневни ред, име и презиме записничара, председавајућег и чланова комисије за гласање, кворум, резултат гласања "за", "против" и "уздржан" за сваку одлуку, начин гласања, сажети приказ дискусије, као и листу донетих одлука на скупштини акционара.

(5) Саставни део записника седнице скупштине акционара је списак учесника и докази о прописном сазивању.

(6) Записник седнице скупштине акционара потписују председник скупштине, два именована акционара (оверачи записника) и записничар.

(7) Непоступање у складу са ст. 1. до 6. овог члана не утиче на ваљаност одлука скупштине акционара и других радњи друштва, уколико се на други начин може утврдити њихова аутентичност.

О д с е к 6.

Побијање одлука скупштине акционара

Пододсек 1.

Општи основ побијања

Основи

Члан 302.

(1) Побијање одлука скупштине акционара врши се пред надлежним судом:

1) ако је одлука донета на седници скупштине која није сазвана у складу са овим законом, оснивачким актом или статутом;

2) ако одлука није донета на начин утврђен овим законом, оснивачким актом или статутом;

3) ако је одлука супротна закону, оснивачком акту или статуту;

4) у другим случајевима утврђеним овим законом.

(2) Тужбу из става 1. овог члана може да поднесе: сваки акционар који је на седници скупштине гласао против предметне одлуке, као и акционар који није био прописно позван на седницу скупштине или је онемогућен на други начин да буде на њој.

(3) Тужбу из става 1. овог члана може поднети и сваки члан управног и надзорног одбора.

(4) Тужба за побијање одлуке скупштине акционара не спречава њену регистрацију, али регистар може одложити упис ако то оцени оправданим.

(5) Ако је извршена регистрација одлуке која је предмет побијања, суд може на предлог лица из ст. 2. и 3. овог члана донети решење да се региструје забележба спора.

Пододсек 2. Посебни основи побијања

Побијање избора директора или чланова управног одбора

Члан 303.

(1) Одлука о избору директора или чланова управног одбора акционарског друштва може се побијати осим у случају из члана 302. овог закона, као и ако:

1) је управни одбор састављен противно одредбама закона, оснивачког акта или статута;

2) скупштина акционара у управни одбор изабере лице које није било предложено у складу са законом, оснивачким актом или статутом;

3) скупштина акционара у управни одбор изабере више чланова него што је то одређено законом или статутом;

4) изабрано лице за директора или члана управног одбора у време избора не испуњава прописане услове за тај избор.

(2) Одредба става 1. овог члана сходно се примењује и на побијање избора чланова надзорног одбора, одбора ревизора, интерног ревизора и чланова извршног одбора.

Побојност одлуке о усвајању финансијских извештаја

Члан 304.

(1) Одлука о усвајању финансијских извештаја, осим у случајевима из члана 302. овог закона, може се побијати ако:

1) је садржај финансијских извештаја супротан прописима којима се искључиво или претежно штите интереси поверилаца акционарског друштва;

2) није обављена ревизија финансијских извештаја која се обавља у складу са законом или то нису обавила за то овлашћена лица.

(2) Побојност одлука скупштине акционара о утврђивању финансијских извештаја, као и побојност одлука управног одбора о утврђивању предлога тих извештаја имају за последицу побојност одлука скупштине о расподели добити донете на основу тих побојних одлука.

Пододсек 3. Искључење правила о побијању

Изузеци

Члан 305.

Одлука скупштине акционара, не може се побијати ако:

1) непоступање по одредбама оснивачког акта или статута има за последицу мању повреду права тужиоца или другог лица, или ако такво непоступање нема неке значајније правне последице;

2) побијање битно ограничава права трећих лица стечена у доброј вери;

3) је основ побијања одлуке скупштине сазивање супротно закону, оснивачком акту и статуту, које је отклоњено у складу са чл. 282. и 283. овог закона.

Пододсек 4. Поступак побијања

Тужба и поступак

Члан 306.

(1) Тужба за побијање одлуке скупштине акционара подноси се против друштва.

(2) Тужба из става 1. овог члана подноси се у року од 30 дана од дана сазнања за донету одлуку, а најкасније у року од шест месеци, односно код котираних друштава у року од три месеца од дана доношења.

(3) Ако је тужилац био присутан на седници скупштине акционара на којој је одлука донета, рок из става 2. овог члана почиње тећи првог наредног дана од дана када је закључена седница скупштине акционара на којој је одлука донета, а ако тужилац није присуствовао седници на којој је донета одлука, рок почиње првог наредног дана од дана када је за одлуку могао сазнати.

(4) Акционарско друштво по тужби из става 1. овог члана може заступати посебан пуномоћник кога одреди скупштина акционара у складу са оснивачким актом или статутом или према околностима случаја и суд у ванпарничном поступку.

(5) Суд може на захтев акционарског друштва по слободној оцени да наложи тужиоцу да положи обезбеђење за покриће могуће штете која би се тужбом проузроковала друштву.

(6) Суд може да донесе и привремену меру ради спречавања извршења донете одлуке за коју се тужбом тражи побијање, ако је вероватно да би се њеним извршењем друштву могла причинити знатна штета.

(7) Ако се води више поступака за побијање одлуке скупштине акционара, поступци се спајају. Поступак по тужби за побијање одлуке скупштине акционара је хитан.

(8) Суд може да одреди примерени рок за усклађивање одлуке скупштине акционара поводом које је покренут поступак за побијање са законом, оснивачким актом или статутом, ако оцени да је то потребно и могуће, у противном, као и у случају када по протеклу остављеног рока усклађивање није извршено, спроводи поступак побијања по поднетој тужби.

(9) У случају да друштво истакне приговор мање повреде права, односно приговор непостојања значајније правне последице из члана 305. овог закона, суд оставља рок његовом управном одбору да о томе пружи одговарајуће доказе. Уколико управни одбор не поступи по налогу суда у остављеном року, суд одбацује приговор и наставља поступак као да приговор о искључењу права на побијање предметне одлуке скупштине акционара није ни дат.

(10) Сваки акционар може да буде умешач у спору.

(11) Пресуда којом се побија одлука скупштине акционара делује у корист и против сваког акционара и обавезујућа је за односе између акционара и друштва, као и друштва и чланова органа друштва.

(12) Ако је тужба за побијање одлуке скупштине акционара одбијена због непостојања основа да се нападнута одлука побије, друштву солидарно одговарају за проузроковану штету тужиоци који су поднели тужбу злонамерно или због грубе непажње.

(13) Ако је одлука скупштине акционара која је побијена била регистрована, суд по службеној дужности доставља регистру и пресуду којом је она оглашена ништавом, ради регистрације и објављивања. Пресуда се региструје и објављује на исти начин као што је објављена и одлука која је побијена.

(14) Ако се одлука скупштине акционара која је побијена односи на промену оснивачког акта, регистру се уз пресуду подноси потпуни текст оснивачког акта са овереним потписом овлашћеног лица, како треба да гласи, узимајући у обзир пресуду суда и све дотадашње измене тог акта.

Одељак 11.

Управни одбор и извршни одбор

О д с е к 1.

Опште правило за директора или управни одбор

Обавезност

Члан 307.

(1) Затворено акционарско друштво има директора или управни одбор.

(2) Отворено акционарско друштво има управни одбор.

(3) Одредбе овог закона о управном одбору отвореног акционарског друштва примењују се и на директора затвореног акционарског друштва кад нема управни одбор.

О д с е к 2.

Статусна питања управног одбора

Број чланова

Члан 308.

(1) Број чланова управног одбора отвореног акционарског друштва утврђује се оснивачким актом.

(2) У отвореном акционарском друштву управни одбор има најмање три члана и највише 15 чланова.

Избор и кумулативно гласање

Члан 309.

(1) Чланови управног одбора акционарског друштва:

1) бирају се од стране акционара на свакој годишњој скупштини,
и

2) могу се бирати од стране акционара на било којој ванредној скупштини која је сазвана ради тог избора.

(2) Кандидате за избор чланова управног одбора предлажу постојећи управни одбор, акционари или комисија за именовање управног одбора, ако је образована (овлашћени предлагачи).

(3) Број гласова које за сваког члана управног одбора има сваки акционар једнак је броју поседованих акција.

(4) У отвореном акционарском друштву чланови управног одбора бирају се кумулативним гласањем ако оснивачким актом или статутом друштва није друкчије одређено.

(5) Под кумулативним гласањем у смислу става 4. овог члана подразумева се гласање у коме сваки акционар или пуномоћник са правом гласа, број гласова којим располаже множи са бројем чланова управног одбора који се бирају и може све те гласове дати једном кандидату или их расподелити без ограничења свим кандидатима.

(6) Оснивачким актом или статутом затвореног акционарског друштва може се одредити кумулативно гласање за избор чланова управног одбора друштва.

Независни и неизвршни чланови управног одбора

Члан 310.

(1) Котирана отворена акционарска друштва морају у управном одбору имати већину неизвршних чланова управног одбора од којих су најмање два независна члана.

(2) Овлашћени предлагачи из члана 309. став 2. предлажу најмање три кандидата за неизвршне чланове управног одбора.

(3) Независни члан управног одбора јесте лице које само или са члановима породице, у две претходне године:

1) није било запослено у друштву;

2) није исплатило друштву нити примило од друштва исплате веће од 10.000 евра у динарској противвредности;

3) није власник више од 10% акција или удела, директно или индиректно, у лицу које је исплатило или примило од друштва износ већи од износа из тачке 2) овог става;

4) не поседује директно или индиректно (укључујући и друга са њима повезана лица у смислу овог закона) акције друштва које представљају више од 10% основног капитала друштва;

5) није било директор друштва или члан управног одбора, осим ако то није био као независни члан;

6) није било ревизор друштва.

(4) Неизвршни члан управног одбора је лице које није члан извршног одбора у смислу овог закона.

Мандат и попуњавање састава

Члан 311.

(1) Мандат директора или чланова управног одбора акционарског друштва, укључујући и чланове који се бирају за упражњено места члана, истиче на првој следећој годишњој скупштини након њиховог избора.

(2) Упражњено место у управном одбору попуњава се кооптацијом на првој наредној седници одбора, ако оснивачким актом или статутом друштва није друкчије одређено.

(3) Ако број чланова управног одбора акционарског друштва падне испод половине броја одређеног у оснивачком акту или статуту друштва и ако управни одбор не попуни упражњена места у складу са ставом 2. овог члана, преостали чланови управног одбора сазивају скупштину акционара ради попуњавања упражњених места.

Председник

Члан 312.

(1) Председника управног одбора акционарског друштва бира између својих чланова управни одбор већином од укупног броја, ако оснивачким актом или статутом није одређена друга већина.

(2) Управни одбор акционарског друштва може да разреши и изабере новог председника у било које време.

(3) Председник управног одбора акционарског друштва може да има права и обавезе председника друштва ако је тако одређено оснивачким актом и статутом.

(4) Председник управног одбора акционарског друштва је генерални директор друштва, ако оснивачким актом или статутом друштва није друкчије одређено.

(5) Председник управног одбора акционарског друштва сазива и председава седницама одбора и одговоран је за вођење и чување записника са седница.

(6) До избора председника управног одбора акционарског друштва, као и у случају одсутности изабраног председника одбора, седницама председава други члан одбора изабран на тим седницама већином присутних чланова.

О д с е к 3.

Делокруг и начин рада

Делокруг

Члан 313.

(1) Управни одбор акционарског друштва надлежан је нарочито за одлучивање о питањима која се односе на:

- 1) контролу тачности финансијских извештаја и информација;
- 2) управљање развојем друштва и стратегијом и надзирањем извршних директора и администрације друштва;
- 3) утврђивање или одобравање пословног плана друштва;

4) сазивање седнице скупштине акционара и утврђивање предлога дневног реда;

5) даје и опозива прокуру;

6) утврђивање предлога одлука скупштине акционара и контрола њиховог спровођења;

7) одређивање дана са којим се утврђује листа акционара са правом учешћа на скупштини;

8) издавање акција у оквиру лимита утврђеног оснивачким актом и овим законом;

9) издавање заменљивих обвезница, обвезница, вараната или других хартија од вредности, у оквиру лимита предвиђеног оснивачким актом и овим законом,

10) утврђивање вредности акција и друге имовине у складу са овим законом;

11) избор и разрешење извршних директора, одобравање услова уговора које друштво закључује са њима и утврђивање њихове накнаде;

12) утврђивање износа и дана дивиденде, дана плаћања и поступка плаћања дивиденди, кад му оснивачки акт друштва да такво овлашћење и

13) доношење одлука о другим питањима у складу са овим законом, оснивачким актом или статутом друштва.

(2) Питања из делокруга управног одбора акционарског друштва могу се пренети у делокруг скупштине акционара само одлуком управног одбора, ако оснивачким актом или статутом друштва није друкчије одређено.

Одговорност за пословне књиге

Члан 314.

Директор и управни одбор акционарског друштва одговорни су за вођење пословних књига и унутрашњи надзор пословања, у складу са законом.

Седнице

Члан 315.

(1) Управни одбор акционарског друштва одржава најмање четири редовне седнице годишње, од којих једну најкасније два месеца пре годишње скупштине акционара.

(2) Поред редовних седница, управни одбор акционарског друштва може одржавати и ванредне седнице које сазива председник по сопственој иницијативи или на захтев једне трећине чланова управног одбора. Ако председник управног одбора не сазове седницу одбора, на писани захтев трећине чланова управног одбора седницу могу сазвати и ти чланови.

(3) Писани позив за седницу управног одбора акционарског друштва доставља се свим члановима најкасније осам дана пре датума одржавања ванредне седнице, осим ако се седница заказује у хитним

случајевима утврђеним статутом када тај рок може бити и краћи. Присуство члана управног одбора седници на коју није уредно позван отклања недостатак поступка сазивања седнице, осим ако тај члан присуствује седници одбора ради давања приговора због незаконито сазване седнице одбора.

(4) Управни одбор акционарског друштва може донети пословник којим се ближе уређује начин рада одбора, осим ако то није одређено оснивачким актом или статутом друштва.

Конференцијске седнице и одлучивање без седнице

Члан 316.

(1) Седнице управног одбора акционарског друштва могу се одржавати и коришћењем конференцијске везе или коришћењем друге аудио и визуелне комуникацијске опреме, тако да сва лица која учествују на састанку могу да се чују и разговарају једно са другим, ако оснивачким актом или статутом друштва то није искључено. Сматра се да су лица која на овај начин учествују на седници, присутна седници.

(2) Ако оснивачки акт или статут акционарског друштва одређују да се одлуке управног одбора акционарског друштва доносе на седници, било која одлука одбора која може бити донета на седници може бити донета и без седнице ако ниједан члан одбора не изрази своју несагласност у писаној форми, која се односи на донету одлуку или предузету радњу.

Комисије управног одбора

Члан 317.

(1) Ради увида, истраживања, давања препорука или предузимања других радњи о питањима која су у делокругу управног одбора, управни одбор отвореног акционарског друштва обавезно образује две комисије, које имају најмање три члана.

(2) Комисије из става 1. овог члана доносе одлуке већином гласова од укупног броја чланова.

(3) Комисије из става 1. овог члана су:

1) комисија за именовања предлаже лица за чланове управног одбора или чланове извршног одбора и даје препоруке за таква лица за цео одбор, укључујући и препоруке кандидата за чланство у одбору и укључење у дневни ред за следећу годишњу скупштину акционара;

2) комисија за накнаде предлаже политику друштва у вези са накнадама управном одбору и извршном одбору и ревизорима, даје препоруке у вези са политиком накнада и износом за сваког члана одбора у целом управном одбору, узимајући у обзир укупне накнаде, плате, награде, трошкове и зараде запосленима, а такође узимајући у обзир стандарде накнада прописане законом.

(4) Услови за избор, број чланова, мандат, разрешење, накнаде, седнице и друга битна питања статуса чланова комисије управног одбора, утврђују се одлуком одбора или статутом друштва.

Кодекс понашања

Члан 318.

(1) Управни одбор котираног акционарског друштва може да донесе свој писани кодекс понашања или да прихвати неки други кодекс, који као минимум покрива стандарде стручности и независности директора односно чланова управног одбора, моралне стандарде у њиховом понашању, одговорност директора, односно чланова управног одбора укључујући присуство седницама, пажњу у проучавању материјала и правила за објављивање и увид у могуће сукобе интереса са друштвом, политику накнада директорима, односно члановима управног одбора, планирање замене за чланове управног одбора и чланове извршног одбора, као и друга питања управљања која сматра значајним.

(2) Акционарско друштво кодекс понашања објављује на својој интернет страници и чини га доступним у штампаној форми сваком акционару који то захтева.

(3) На свакој годишњој скупштини управни одбор акционарског друштва извештава скупштину о усклађености организације и деловања са кодексом понашања и објашњава сваку неусклађеност друштва са кодексом понашања ако је до ње дошло.

О д с е к 4.

Одлучивање

Кворум и већина за доношење одлука

Члан 319.

(1) Кворум за рад и одлучивање управног одбора акционарског друштва чини већина од укупног броја чланова друштва, ако оснивачким актом или статутом није одређен већи број.

(2) Сматра се да је одлука управног одбора акционарског друштва донета ако се за њу изјасни већина присутних чланова, ако оснивачким актом или статутом није одређен већи број чланова за одлуку.

(3) Одлуке управног одбора уносе се без одлагања у књигу одлука.

(4) Одлуке управног одбора акционарског друштва ступају на снагу даном доношења.

(5) Ако су гласови управног одбора акционарског друштва при одлучивању једнако подељени, одлучујући је глас председника, осим ако оснивачким актом или статутом акционарског друштва није друкчије одређено.

Искључење права гласа

Члан 320.

Одредбе овог закона о искључењу права гласа акционара у скупштини акционара, сходно се примењује и на искључење права гласа члана приликом одлучивања у управном одбору.

Записник

Члан 321.

(1) На седницама управног одбора акционарског друштва води се записник, који се подноси одбору на усвајање на првој наредној седници. Записник потписује председник одбора или друго лице које је председавало седницом одбора и записничар који га је водио.

(2) Записник са седнице управног одбора акционарског друштва сачињава се најкасније у року од 10 дана од дана одржавања седнице.

(3) Записник са седнице управног одбора акционарског друштва обавезно садржи време и место њеног одржавања, податке о члановима који присуствују седници и о одсутним члановима, дневни ред седнице, питања која су била предмет гласања и резултат сваког гласања, сажет приказ расправе о питањима из дневног реда, укључујући и име сваког лица које је гласало "за" или "против" или које се уздржало од гласања и одлуке које су донете.

(4) Пропуштање поступања у складу са ст. 1. до 3. овог члана не утиче на ваљаност других радњи и одлука наведених у записнику управног одбора акционарског друштва.

О д с е к 5.

Извршни одбор

Појам

Члан 322.

(1) Отворено акционарско друштво има извршни одбор.

(2) Затворено акционарско друштво може имати извршни одбор.

(3) Управни одбор бира чланове извршног одбора.

(4) Чланови извршног одбора у смислу овог закона су извршни директори.

(5) Извршни одбор бира се из реда лица који су чланови управног одбора или других лица, с тим да чланови овог одбора чине мање од половине чланова управног одбора.

(6) Делокруг извршног одбора укључује спровођење одлука управног одбора акционарског друштва и сва питања повезана са вођењем

послова и текућим пословима друштва, осим питања која су у надлежности управног одбора и скупштине акционара.

(7) Извршни одбор акционарског друштва дужан је да поштује сва ограничења својих овлашћења прописана законом, оснивачким актом или било којом одлуком скупштине акционара или управног одбора друштва.

(8) Оснивачким актом акционарског друштва, статутом или одлуком управног одбора друштва, могу се одредити посебне функције, овлашћења, дужности и називи за чланове извршног одбора, као и посебни поступци за сазивање и одржавање седница извршног одбора и доношење одлука.

(9) Чланови извршног одбора акционарског друштва могу бити разрешени од стране управног одбора друштва у било које време, са или без постојања посебног разлога, кад је то по оцени одбора у најбољем интересу друштва, с тим да такво разрешење не може повредити уговорна права разрешеног лица.

Генерални директор и заступање друштва

Члан 323.

(1) Генералног директора акционарског друштва бира управни одбор.

(2) Генерални директор акционарског друштва је председник извршног одбора.

(3) Генерални директор акционарског друштва сазива седнице извршног одбора и председава њима, организује његов рад и стара се о вођењу записника са тих седница.

(4) Генерални директор заступа акционарско друштво после регистрације и објављивања регистрације без посебног пуномоћја.

(5) Акционарско друштво поред генералног директора могу заступати и други чланови управног одбора односно извршног одбора ако је тако одређено оснивачким актом друштва.

(6) Ако више лица из ст. 4. и 5. овог члана заступа друштво могу поступати појединачно, осим ако оснивачким актом није друкчије одређено, регистровано и објављено, у складу са овим законом и законом којим се уређује регистрација привредних субјеката.

О д с е к 6.

Посебне дужности управног одбора и извршног одбора

Извештај управног одбора скупштине и извршног одбора управном одбору

Члан 324.

(1) Управни одбор акционарског друштва извештава скупштину акционара о:

1) намераваној пословној политици и о другим начелним питањима која се односе на вођење послова, укључујући и одступање од раније утврђених разлога за то, најмање једном годишње;

2) економичности, рентабилности и солвентности друштва, на годишњој скупштини;

3) пословању друштва и његовом финансијском стању шестомесечно;

4) значајним пословним догађајима, односно пословима који би могли бити од великог значаја за рентабилност пословања и за солвентност друштва, како би скупштина о њима могла благовремено да заузме став.

(2) Извештај из става 1. овог члана има исти садржај за контролно друштво и сва подређена друштва у смислу овог закона.

(3) На захтев скупштине акционара управни одбор друштва је дужан да доставља извештаје о другим питањима која су од значаја за пословање друштва.

(4) Извештаји управног одбора акционарског друштва који се достављају скупштини акционара морају бити сачињени у писаној форми, потпуни и истинити.

(5) Управни одбор акционарског друштва, односно сваки члан управног одбора може у било које време тражити од извршног одбора да га извести о пословима који би могли бити од већег утицаја на пословање друштва и на пословне односе са другим друштвима, као и о било којем другом питању у складу са овим законом.

(6) Извршни одбор акционарског друштва дужан је да стално и потпуно информише управни одбор друштва у вези са питањима из става 5. овог члана.

О д с е к 7.

Примања чланова управног одбора и чланова извршног одбора

Начела за примања

Члан 325.

(1) Независни чланови управног одбора не могу бити у радном односу у друштву.

(2) Чланови извршног одбора су у радном односу у друштву.

(3) Неизвршни чланови управног одбора могу бити у радном односу у друштву.

(4) Чланови управног одбора који нису у радном односу у друштву, извршавају своје дужности на основу посебно закљученог уговора са друштвом којим се одређује висина накнаде за рад, као и друга питања која се односе на међусобна права и обавезе члана и друштва.

(5) На уговор из става 4. овог члана претходну сагласност даје скупштина акционара.

(6) Уговор са члановима извршног одбора који садржи елементе из става 4. овог члана одобрава скупштина акционара. У случају отвореног акционарског друштва износ накнаде која се плаћа члановима управног одбора акционарског друштва и члановима извршног одбора друштва може се укључити у финансијске извештаје поднете годишњој скупштини акционара и објавити у складу са законом којим се уређује тржиште хартија од вредности.

О д с е к 8.

Одговорност чланова управног одбора и чланова извршног одбора

Пододсек 1. Статусна одговорност

Оставка

Члан 326.

(1) Члан управног одбора и члан извршног одбора акционарског друштва може у свако доба поднети оставку давањем писаног обавештења управном одбору или председнику тог одбора.

(2) Оставка има правно дејство од дана подношења, осим ако у њој није наведен неки каснији датум.

(3) Оставком престаје чланство у управном одбору. За престанак чланства по овом основу није потребна посебна одлука органа друштва.

(4) Оставка се може опозвати само уз сагласност управног одбора акционарског друштва.

(5) Одредбе ст. 1. до 4. овог члана сходно се примењују и на оставку члана извршног одбора акционарског друштва.

Разрешење

Члан 327.

(1) Члан управног одбора акционарског друштва може бити разрешен одлуком скупштине акционара, са или без навођења разлога, ако акционари сматрају да је то у најбољем интересу друштва.

(2) Разрешење члана управног одбора има правно дејство ако га одобри најмање већина гласова акција са правом гласа за избор члана управног одбора на скупштини акционара, с тим да:

1) члан управног одбора не може бити разрешен на скупштини акционара осим ако је у обавештењу о скупштини акционара из члана 281. став 5. овог закона наведено да је сврха скупштине поред осталог гласање о разрешењу члана управног одбора на скупштини;

2) ако акционарско друштво има кумулативно гласање за избор члана управног одбора, а не разрешавају се сви чланови одбора, члан управног одбора може бити разрешен ако би гласови за његово разрешење били довољни за његов избор у случају кумулативног гласања за избор целог одбора.

(3) Разрешење члана управног одбора акционарског друштва не може повредити права која нису у вези са својством члана управног одбора после разрешења које члан управног одбора може имати на основу уговора са акционарским друштвом. Избор или статус лица као члана управног одбора не може бити основ за било које такво право члана управног одбора друштва.

(4) Члан извршног одбора акционарског друштва може бити разрешен одлуком управног одбора друштва са или без навођења разлога ако одбор верује да је то у најбољем интересу акционарског друштва, у ком случају се сходно примењује одредба става 3. овог члана.

Пододсек 2.

Имовинска одговорност члана управног одбора и члана извршног одбора

Случајеви посебне имовинске одговорности

Члан 328.

(1) Члан управног одбора акционарског друштва који присуствује седници одбора на којој је донета одлука сматра се да је сагласан са таквом одлуком, осим ако изрази своју несагласност и ако ту несагласност унесе у записник седнице или ако је пошаље писаним путем одмах после седнице лицу које је председавало седницом или је водило записник седнице. Лице које је одсутно са седнице сматра се да је сагласно са одлуком осим ако своју несагласност на исти начин не изрази одмах након обавештења о одлуци.

(2) Чланови управног одбора акционарског друштва и чланови извршног одбора акционарског друштва нарочито су одговорни друштву за штету проузроковану повредом својих дужности, ако су повредом закона:

- 1) вратили улог акционару;
- 2) платили камате или дивиденде акционару;
- 3) проузроковали да друштво уписује, даје у залогу, стиче и поништава сопствене акције или повлачи и поништава акције;
- 4) одобрили зајам или кредит;
- 5) извршили плаћање у време ликвидације друштва;

6) проузроковали да друштво после одлуке о престанку води послове, осим послова који су нужни за ликвидацију или стечај друштва;

7) повредили дужности према друштву наведене у чл. 32. до 34. и чл. 36. и 38. овог закона.

(3) Повредом дужности из става 2. овог члана стиче се основ за разрешење чланова управног одбора акционарског друштва и чланова извршног одбора друштва.

Одељак 12.

Надзор

О д с е к 1.

Основна начела

Надзорни одбор, интерни ревизор и одбор ревизора

Члан 329.

(1) Оснивачким актом или статутом отвореног акционарског друштва може се одредити, а код котираног акционарског друштва мора се одредити, да друштво има интерног ревизора, надзорни одбор или одбор ревизора.

(2) Надзорни одбор је обавезан орган у акционарским друштвима која обављају делатност за коју је то прописано посебним законом.

(3) Оснивачким актом или статутом затвореног акционарског друштва може се одредити да друштво има интерног ревизора или одбор ревизора.

(4) Надзорни одбор или одбор ревизора имају најмање три члана. Број чланова надзорног одбора или одбора ревизора мора бити непаран.

(5) Интерни ревизор је физичко лице.

Избор и разрешење надзорног одбора

Члан 330.

(1) Чланови надзорног одбора акционарског друштва не могу бити чланови управног одбора друштва, а сви чланови надзорног одбора морају да испуњавају услове прописане за независног члана управног одбора.

(2) Председника и чланове надзорног одбора акционарског друштва бира скупштина акционара, осим првих чланова који се одређују оснивачким актом друштва.

(3) Избор и разрешење чланова надзорног одбора акционарског друштва врши се у складу са чланом 309. ст. 4. и 5. и чланом 327. овог закона.

Избор и разрешење интерног ревизора и чланова одбора ревизора

Члан 331.

(1) Интерног ревизора и чланове одбора ревизора акционарског друштва бира управни одбор из реда независних чланова управног одбора акционарског друштва, а ако одбор нема такве чланове или нема довољан број, недостајући број бира скупштина друштва.

(2) Први интерни ревизор и чланови одбора ревизора одређују се оснивачким актом или посебном одлуком оснивача.

(3) Интерни ревизор и чланови одбора ревизора акционарског друштва разрешавају се на исти начин на који су и бирани.

(4) Разрешење ревизора и интерног ревизора акционарског друштва не може повредити права која нису у вези са тим својством и која могу имати на основу уговора са акционарским друштвом.

(5) Лица која се бирају за ревизора морају да испуњавају услове прописане законом.

Делокруг и начин рада

Члан 332.

(1) Надзорни одбор, интерни ревизор и одбор ревизора акционарског друштва извештавају скупштину акционара о следећем:

1) рачуноводственој пракси, извештајима и пракси финансијског извештавања друштва и његових повезаних друштава;

2) усклађености пословања друштва са законским и другим захтевима регулаторних тела;

3) квалификованости, независности и способности независног ревизора друштва;

4) уговорима склопљеним између друштва и чланова управног одбора друштва, као и са повезаним лицима у смислу овог закона.

(2) Надзорни одбор, интерни ревизор и одбор ревизора акционарског друштва контролишу и расправљају са управним одбором друштва, као и са ревизором друштва, када то сматрају потребним о питањима из става 1. овог члана, а нарочито о:

1) избору и накнади за рад ревизора;

2) веродостојности и потпуности финансијских извештаја друштва и предлога за расподелу добити и другим плаћањима акционарима;

3) веродостојности и потпуности извештавања акционара друштва о финансијским и другим чињеницама;

4) усклађености организације и деловања друштва са кодексом понашања;

5) целисходности пословне политике друштва и њене усклађености са законом;

6) поступању по приговорима акционара, органа друштва или других лица.

(3) Надзорни одбор, интерни ревизор или одбор ревизора акционарског друштва подносе извештај акционарима на свакој годишњој скупштини акционара, а на ванредној скупштини ако то скупштина од њих затражи.

(4) У извршењу својих дужности надзорни одбор, интерни ревизор или одбор ревизора акционарског друштва могу прегледати сва документа друштва, проверавати њихову веродостојност и истинитост у њима садржаних података, захтевати извештаје и објашњења од управног одбора и запослених и прегледати стање имовине друштва.

(5) У извршењу својих дужности надзорни одбор, интерни ревизор и одбор ревизора акционарског друштва могу ангажовати стручњаке правне или друге струке и одредити им накнаду за рад по основу ангажовања.

(6) На седнице и друге радње надзорног одбора и одбора ревизора акционарског друштва сходно се примењују одредбе чл. 315. до 317. и 319. до 321. овог закона.

Ревизор

Члан 333.

(1) Акционарско друштво има ревизора чији су положај и овлашћења утврђени законом којим се уређује рачуноводство и ревизија.

(2) Ревизор акционарског друштва обавештава се, истовремено са обавештавањем акционара друштва, о одржавању скупштине акционара или одлучивању без седнице ради учествовања у раду скупштине у складу са статутом и законом.

Стручни повереник

Члан 334.

(1) На предлог мањинских акционара акционарског друштва који располажу са најмање 20% основног капитала друштва, скупштина акционара може да изабере стручног повереника ради прегледа финансијских извештаја као и пословних књига друштва у последње три године. У гласању о његовом избору не може у своје ни у туђе име учествовати члан управног одбора или надзорног одбора друштва, ако се испитивање стручног повереника односи на оцену рада неког од ових органа или неког њиховог члана или је у вези са покретањем судског спора између друштва и неког од тих лица.

(2) Ако скупштина акционара по захтеву акционара из става 1. овог члана не донесе одлуку о избору стручног повереника на захтев тих акционара, суд у ванпарничном поступку именује једног или више стручних

повереника, ако се учини вероватним постојање повреде закона или оснивачког акта.

(3) Захтев из става 2. овог члана подноси се суду у року од 15 дана од дана одржавања скупштине акционара на којој је одбијен предлог да се изабере стручни повереник.

(4) Пре именовања стручног повереника за акционарско друштво суд узима изјаве чланова управног одбора и надзорног одбора.

(5) Суд може именовање стручног повереника условити полагањем примереног обезбеђења од подносиоца захтева.

(6) За стручног повереника може се изабрати лице које испуњава услове прописане законом којим се уређује рачуноводство и ревизија.

(7) Мандат, права, дужности и одговорности и друга питања статуса стручног повереника одређују се у статуту акционарског друштва или одлуком о његовом избору.

(8) У ванпарничном поступку на захтев акционарског друштва суд може донети решење којим налаже Централном регистру хартија од вредности да изврши забележбу забране преноса акција акционара који је покренуо ванпарнични поступак за именовање стручног повереника до завршетка рада повереника.

Овлашћења стручног повереника

Члан 335.

(1) Стручни повереник овлашћен је да прегледа пословне књиге и документацију акционарског друштва и да тражи обавештења и изјаве од чланова управног одбора и надзорног одбора друштва, као и од лица запослених у друштву како би утврдио стање пословања у друштву. Лица од којих стручни повереник затражи обавештења и изјаве дужни су да их дају без одлагања и истинито.

(2) Накнаду за рад стручног повереника кога бира скупштина акционара одређује скупштина, а накнаду за рад стручног повереника кога именује суд, одређује суд.

Извештај стручног повереника

Члан 336.

(1) Стручни повереник је дужан да извештај о извршеној посебној ревизији, без одлагања, достави управном одбору и надзорном одбору акционарског друштва, у складу са законом којим се уређује рачуноводство и ревизија.

(2) Акционари друштва који су поднели захтев за именовање стручног повереника од стране суда имају право на увид у његов извештај и у документацију која му је приложена.

(3) Извештај и документација из става 2. овог члана ставља се на располагање заинтересованим лицима која имају право на увид у пословним просторијама друштва.

(4) Управни одбор и надзорни одбор акционарског друштва дужни су да на првој наредној седници скупштине друштва поднесу извештај стручног повереника и да затраже да она о њему одлучи након читања тог извештаја у целини.

(5) Ако из извештаја стручног повереника произлази да су учињене битне повреде закона, оснивачког акта или статута друштва, сазива се без одлагања ванредна скупштина акционара. На основу налаза стручног повереника и суд може по захтеву мањинских акционара из члана 277. став 1. тачка 3. овог закона наложити друштву да у одређеном року одржи скупштину.

(6) На скупштини акционарског друштва која расправља о налазу стручног повереника, управни одбор и надзорни одбор друштва изјашњавају се о свим утврђеним неправилностима и о мерама које предлаже стручни повереник или које сами намеравају предузети. Надзорни одбор акционарског друштва изјашњава се и о праву друштва на накнаду штете.

(7) Ако се из извештаја стручног повереника утврди исправност финансијских извештаја, односно да су пословне књиге уредно вођене, сматра се да захтев за спровођење посебне ревизије није био оправдан.

(8) У случају из става 7. овог члана акционари друштва који су злонамерно или грубом непажњом тражили да се спроведе посебна ревизија солидарно одговарају друштву за штету која му је тиме причињена.

Одељак 13.

Секретар друштва

Избор и статус

Члан 337.

(1) Отворено акционарско друштво има секретара, кога бира управни одбор друштва.

(2) Мандат секретара отвореног акционарског друштва утврђује се статутом.

(3) Зарада и друга права секретара отвореног акционарског друштва уређују се уговором између секретара и управног одбора друштва, на предлог председника.

(4) Секретар акционарског друштва је одговоран за вођење књига акционара, за припрему седница и вођење записника скупштине акционара и седница управног одбора, извршног одбора и надзорног одбора друштва, регистра записника седница скупштине акционара, регистра записника седница управног одбора и надзорног одбора друштва и чување докумената утврђених овим законом и статутом акционарског друштва, осим финансијских извештаја.

(5) Секретар отвореног акционарског друштва одговоран је за организовање рада и праћење извршавања одлука скупштине акционара, управног одбора и надзорног одбора друштва.

Одељак 14.

Измена оснивачког акта

О д с е к 1.

Измена одлуком управног одбора

Члан 338.

Оснивачки акт акционарског друштва може да се измени одлуком управног одбора без одржавања скупштине акционара:

1) ако се измене и допуне односе на промене лица овлашћених за заступање друштва или друге измене којима се не дирају права било ког акционара;

2) ако се измене и допуне односе на повећање броја издатих акција и основног капитала по основу издавања акција од стране управног одбора друштва у складу са овлашћењима из члана 205. ст. 4. до 6. овог закона.

Измена одлуком скупштине акционара

Члан 339.

(1) Оснивачки акт може се изменити квалификованом двотрећинском већином акционара акција са правом гласа по предлогу управног одбора.

(2) Уз предлог управног одбора из става 1. овог члана доставља се и писано образложење предложених измена, изјава управног одбора да ће измене бити укључене у дневни ред скупштине, као и обавештење о праву неслагасних акционара на накнаду вредности својих акција у складу са овим законом.

(3) Ако акционари са преференцијалним акцијама имају право гласања као класа акција о изменама оснивачког акта, сматра се да је та измена усвојена ако је за измену гласала квалификована већина сваке класе акција, која је овлашћена да гласа групно, као и уколико је за измену гласала квалификована већина од укупног броја акција које имају право гласа.

Регистрација измене оснивачког акта

Члан 340.

(1) Измене и допуне оснивачког акта акционарског друштва сматрају се донетим даном доношења.

(2) Измене и допуне оснивачког акта акционарског друштва региструју се и објављују у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката.

Одељак 15.

Питања о којима гласају акционари преференцијалних акција

Гласање класе акција (групно гласање)

Члан 341.

Акционари ма које класе акција имају право да гласају као група о питањима која се односе на:

- 1) повећавање или смањење укупног броја одобрених акција те групе (класе);
- 2) измену било ког права или привилегије акција те групе (класе);
- 3) утврђивање права ималаца било којих других акција на замену или конверзију њихових акција у акције класе коју држи та класа (група);
- 4) измену акција акционара те класе у различит број акција или у акције друге класе;
- 5) издавање нове класе акција које имају права или преференције надређене или у суштини једнаке правима те групе, или на повећање права или преференције било које класе акција које имају права или преференције у суштини исте или надређене правима те групе (класе), или на повећање права и преференције било које класе акција које имају права и преференције испод ових те групе (класе), ако их то повећање чини у бити истим или изнад ових те групе;
- 6) лимитирање или негирање постојећег права пречег уписа акција те класе;
- 7) поништавање или на друге начине који погађају кумулативне дивиденде акција те групе (класе);
- 8) лимитирање или негирање права гласа акција те групе (класе);
- 9) друге начине којима се мењају права или преференције акција акционара те класе тако да их погађају.

Одељак 16.

Акта и документа друштва

Врсте

Члан 342.

- (1) Акционарско друштво чува следећа акта и документа:

- 1) оснивачки акт и све његове измене;
 - 2) статут, ако га друштво има, и све његове измене;
 - 3) решење о регистрацији;
 - 4) интерна документа која су одобрена од стране скупштине и других органа друштва;
 - 5) акт о образовању сваког огранка друштва и заступништва;
 - 6) документа која доказују својинска и друга права друштва;
 - 7) записнике и одлуке скупштине акционара, управног одбора и надзорног одбора;
 - 8) писане налоге и одлуке извршног одбора;
 - 9) записнике одбора ревизора и њихове писане налоге и закључке;
 - 10) финансијске извештаје, извештаје о пословању и извештај ревизора;
 - 11) проспекат за издавање акција и других хартија од вредности;
 - 12) књиговодствену документацију и рачуне;
 - 13) листу повезаних друштава у смислу овог закона са подацима о акцијама и уделима у њима, у смислу овог закона;
 - 14) књигу акција;
 - 15) листу са пуним именима и адресама свих чланова управног одбора и свих лица која су овлашћена да заступају друштво, као и обавештење о томе да ли лица овлашћена да заступају друштво то чине заједно или појединачно;
 - 16) листу са пуним именима и адресама чланова надзорног одбора, чланова одбора ревизора, интерног ревизора и ревизора ако га друштво има;
 - 17) листу свих преноса акција од акционара, укључујући и залогу и друге преносе акција којима стицалац не постаје акционар;
 - 18) списак уговора које су са друштвом закључили чланови управног одбора, извршног одбора и надзорног одбора.
- (2) Акционарско друштво дужно је да чува документа и акта из става 1. овог члана у свом седишту или у дугим местима познатим и доступним акционарима друштва.
- (3) Акционарско друштво чува оснивачки акт и његове измене трајно, а остала документа из става 1. овог члана најмање пет година, а после тога та документа чувају се у складу са прописима о архивској грађи.

Приступ актима

Члан 343.

- (1) Акционарско друштво дужно је, ако посебним законом није друкчије прописано, да акта из члана 342. овог закона стави на располагање сваком акционару или ранијем акционару за период у коме је био акционар

друштва, ради копирања и остваривања права увида и то у радно време друштва у просторијама друштва.

(2) Акционарско друштво може одредити да лице које захтева приступ актима треба да се идентификује, као и да докаже статус акционара пре обезбеђења тражене информације.

Приступ актима по одлуци суда

Члан 344.

(1) Ако чланови управног одбора акционарског друштва одбију да ставе на располагање акта у складу са чланом 343. овог закона, у року од пет дана од дана подношења писаног захтева, лице које има право на увид може тражити у ванпарничном поступку од суда да му омогући остварење овог права.

(2) По захтеву из става 1. овог члана, суд доноси одлуку у року од три дана од дана подношења захтева.

(3) Лице које добије тражене информације у складу са ст. 1. и 2. овог члана не може да их објави или презентира на начин којим би нанело штету друштву.

(4) Изузетно од става 3. овог члана објављивање аката и поверљивих информација дозвољено је ако је тако уређено законом.

Одељак 17.

Престанак друштва и друге мере суда

Разлози за престанак

Члан 345.

Акционарско друштво престаје:

- 1) протеком времена за које је основано;
- 2) правноснажном одлуком скупштине акционара која се доноси квалификованом већином;
- 3) правноснажном одлуком надлежног суда којом се утврђује да је регистрација друштва била ништава и одређује брисање друштва по службеној дужности;
- 4) одлуком стечајног већа о отварању и закључењу стечајног поступка којом се одбија отварање главног стечајног поступка због немогућности да се из стечајне масе покрију трошкови стечајног поступка;
- 5) банкротством (стечајем);
- 6) у другим случајевима утврђеним законом и оснивачким актом друштва који су наведени као основ за престанак друштва.

Престанак друштва и друге мере суда по захтеву мањинских акционара

Члан 346.

(1) По захтеву мањинских акционара који у акционарском друштву поседују најмање 20% акција основног капитала друштва надлежни суд може наложити престанак друштва или друге мере ако:

1) чланови управног одбора друштва не могу да воде послове друштва, било због поделе или других разлога, а акционари друштва не могу да прекину блокаду, тако да се послови друштва не могу више водити у интересу акционара друштва;

2) су акционари блокирани у одлучивању и на најмање две узастопне годишње скупштине не успеју да изаберу чланове управног одбора друштва, тако да се послови друштва не могу водити у интересу друштва;

3) чланови управног одбора друштва, као и чланови других органа друштва делују противзаконито, непоштено или преварно према акционарима који подносе такав захтев;

4) се имовина друштва расипа и умањује.

(2) По поднетом захтеву из става 1. овог члана суд може да покрене поступак престанка друштва или ако се ради о отклоњивом основу оставити рок до годину дана за отклањање неправилности.

(3) Ако се у року из става 2. овог члана не отклоне неправилности, покрене се поступак престанка друштва ликвидацијом у складу са овим законом, када суд има овлашћење да одреди и ликвидационог управника.

(4) Ако суд не покрене поступак престанка друштва може наложити једну или више мера, а нарочито:

1) разрешење било ког члана управног одбора или извршног одбора;

2) избор члана управног одбора или извршног одбора друштва;

3) именовање привременог заступника друштва;

4) ревизију рачуноводствених извештаја друштва и попис имовине друштва;

5) плаћање дивиденде;

6) куповину акција мањинских акционара који су поднели захтев за куповину од стране друштва по вредности утврђеној од стране суда на основу налаза независног процењивача;

7) накнаду штете било ком лицу коме је проузрокована.

(5) Захтев мањинских акционара из става 1. овог члана подноси се против акционарског друштва.

Д е о ч е т в р т и

ЛИКВИДАЦИЈА ПРИВРЕДНОГ ДРУШТВА

Одељак 1.

Појам и покретање поступка

Појам

Члан 347.

Ликвидација привредног друштва спроводи се у складу са овим законом када друштво има довољно финансијских средстава за покриће свих својих обавеза, а нарочито:

- 1) ако му је изречена мера забране обављања делатности због тога што не испуњава услове за обављање делатности а у року одређеном у изреченој мери не испуни те услове, односно не промени делатност;
- 2) ако престану да постоје природни и други услови за обављање делатности;
- 3) истеком времена за које је основано;
- 4) ако се број оснивача, односно чланова привредног друштва, осим код акционарског друштва и друштва с ограниченом одговорношћу сведе на један, а у року од шест месеци, ако овим законом није друкчије уређено, регистру се не пријави нови члан;
- 5) ако није организовано у складу са овим законом;
- 6) ако не обавља делатност дуже од две године непрекидно;
- 7) у случају ништавости оснивања друштва у складу са законом.

Одлука

Члан 348.

(1) Ликвидација привредног друштва спроводи се одлуком ортака, чланова или акционара, и то:

- 1) у случају ортачког друштва, једногласном одлуком свих ортака, ако оснивачким актом друштва није одређено одлучивање већином гласова;
- 2) у случају командитног друштва, једногласном одлуком свих комплементара, ако оснивачким актом друштва није одређено одлучивање већином гласова;
- 3) у случају друштва с ограниченом одговорношћу, одлуком коју доноси скупштина чланова друштва у складу са чланом 146. став 2. овог закона;
- 4) у случају акционарског друштва, одлуком коју доноси скупштина акционара друштва, квалификованом већином у складу са чланом 293. став 2. овог закона.

(2) Одредбе овог закона, оснивачког акта, уговора ортака или чланова друштва и статута акционарског друштва које се односе на обавештавање и поступак одлучивања примењују се и на одлучивање о ликвидацији друштва.

Регистрација и објављивање

Члан 349.

Одлука о покретању поступка ликвидације привредног друштва региструје се и објављује у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката.

Одељак 2.

Ликвидација и повериоци

Индивидуално обавештење познатим повериоцима

Члан 350.

(1) Привредно друштво доставља познатим повериоцима писано обавештење са копијом регистрационе пријаве о покретању поступка престанка друштва ликвидацијом.

(2) Обавештење из става 1. овог члана садржи нарочито:

1) поштанску адресу где се упућује пријава потраживања поверилаца;

2) рок у коме привредно друштво у ликвидацији мора примити пријаву, који не може бити краћи од 120 дана од дана достављања писаног обавештења;

3) упозорење да ће потраживање бити преклудирано ако пријава потраживања не буде поднета у одређеном року.

(3) Потраживање против привредног друштва у ликвидацији је преклудирано ако није пријављено привредном друштву у ликвидацији у року из става 2. тачка 2) овог члана или ако поверилац чије је потраживање оспорено од друштва у ликвидацији не покрене поступак пред судом у року од 30 дана од дана пријема одлуке о оспоравању потраживања.

(4) Потраживање из става 3. овог члана не обухвата потраживање које је настало после наступања дејства одлуке о ликвидацији привредног друштва.

Објава обавештења свим повериоцима

Члан 351.

(1) Привредно друштво у ликвидацији објављује обавештење о одлуци о ликвидацији у складу са чланом 349. овог закона.

(2) Обавештење из става 1. овог члана мора да:

- 1) буде објављено најмање три пута у временским размацима не мањим од 15 дана нити дужим од 30 дана;
- 2) садржи позивање на одредбе овог члана;
- 3) садржи поштанску адресу где се шаље пријава потраживања од стране повериоца;
- 4) садржи упозорење да ће потраживање бити преклудирано ако га поверилац не пријави, односно не покрене судски поступак у складу са овим законом.

(3) Потраживања поверилаца биће преклудирана:

- 1) ако се не пријаве у року од 30 дана од дана објављивања последњег обавештења из става 2. тачка 1) овог члана;
- 2) ако потраживање буде оспорено а повериоци не покрену поступак пред надлежним судом у року од 30 дана од дана пријема обавештења о оспоравању тих потраживања.

Одељак 3.

Статус друштва и ликвидациони управник

Статус друштва за време ликвидације

Члан 352.

(1) Привредно друштво не може предузимати нове послове, већ само послове везане за спровођење ликвидационог поступка као што су продаја имовине, плаћање поверилаца, наплата потраживања и друге послове нужне за ликвидацију друштва.

(2) У поступку ликвидације привредног друштва не плаћају се дивиденде нити се имовина друштва расподељује ортацима, члановима или акционарима пре плаћања свих потраживања поверилаца.

Ликвидациони управници

Члан 353.

(1) У поступку ликвидације делатности и послове привредног друштва воде лица која су имала иста овлашћења и пре ликвидације, ако друштво не изабере друго лице или лица.

(2) Лице или лица која имају овлашћења у поступку ликвидације привредног друштва називају се ликвидациони управници.

(3) На захтев било ког лица из става 1. овог члана суд може из оправданих разлога именовати другог ликвидационог управника ради замене управника изабраног од стране друштва или заједничког поступања са њима.

Разрешење ликвидационог управника

Члан 354.

Ликвидациони управник може бити разрешен на исти начин на који је изабран, односно именован.

Регистрација и објављивање избора, именовања и разрешења ликвидационог управника

Члан 355.

Избор, одређивање или разрешење ликвидационог управника региструје се и објављује у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката.

Послови ликвидационог управника

Члан 356.

(1) Ликвидациони управник привредног друштва завршава текуће пословање друштва, наплаћује потраживања, измирује обавезе и уновчава имовину друштва.

(2) У оквиру својих овлашћења ликвидациони управник привредног друштва одговоран је за вођење послова друштва.

(3) Ликвидациони управник заступа привредно друштво у ликвидацији.

Одељак 4.

Ликвидациони биланси

Ликвидациони биланс стања и финансијски извештаји

Члан 357.

(1) Ликвидациони управник привредног друштва саставља биланс стања најкасније три месеца по отварању поступка ликвидације (почетни ликвидациони биланс стања) и подноси га ортацима или комплементарима или скупштини чланова или акционара на усвајање. У билансу стања наводи се стање активе и пасиве друштва, неопходне радње за спровођење ликвидације и време потребно за завршетак ликвидације.

(2) Сва имовина привредног друштва укључује се у биланс стања из става 1. овог члана по њеној тржишној цени или процењеној вредности.

(3) Ликвидациони управник привредног друштва подноси привремени извештај о својим радњама, са образложењем разлога због којих се ликвидација наставља а није завршена, као и финансијски извештај, најкасније у року од три месеца по истеку сваке пословне године, ако ликвидација траје дуже од годину дана.

Обустава ликвидације и спровођење стечаја

Члан 358.

(1) Ако ликвидациони управник утврди да имовина привредног друштва није довољна за то да се подмире сва потраживања поверилаца, дужан је да одмах обустави поступак ликвидације и покрене поступак стечаја (банкротства).

(2) Ако је ликвидација обустављена у складу са ставом 1. овог члана, ликвидациони управник о томе извештава регистар ради регистрације и објављивања у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката.

Извештај о спровођењу ликвидације и предлог за деобу ликвидационог остатка

Члан 359.

(1) После подмирења дугова привредног друштва, ликвидациони управник саставља извештај о спроведеној ликвидацији, завршни ликвидациони биланс и предлог о подели ликвидационог остатка друштва.

(2) Завршни ликвидациони биланс стања привредног друштва садржи приказ извора прилива и њихову употребу, списак имовине која је отуђена и приливе који су тако остварени, изјашњење да ли постоје још нека питања која треба решавати и предлог њиховог решавања, износ трошкова ликвидације и накнаде ликвидационом управнику.

(3) Извештај и завршни ликвидациони биланс привредног друштва усвајају ортаци, односно скупштина чланова или акционара, ако у одлуци о покретању поступка ликвидације или у одлуци надлежног суда није друкчије одређено.

Одељак 5.

Исплате власницима друштва и окончање ликвидације

Исплате ортацима, члановима или акционарима

Члан 360.

(1) Имовина привредног друштва у ликвидацији која преостане после измирења потраживања поверилаца и других потраживања расподељује се од стране ликвидационог управника ортацима, члановима и акционарима.

(2) Ако оснивачким актом, уговором ортака, статутом друштва или одлуком надлежног суда није друкчије одређено, расподела из става 1. овог члана врши се у складу са правилима приоритета, и то:

1) за плаћање ортака, чланова или акционара са преференцијалним акцијама који имају право приоритета на плаћање у ликвидацији у складу са оснивачким актом, уговором ортака, чланова или акционара друштва;

2) за плаћање ортацима (у случају ортачког друштва или командитног друштва), члановима (у случају друштва с ограниченом одговорношћу) сразмерно уделитема у друштву и акционарима (у случају акционарског друштва) сразмерно поседованим акцијама у друштву.

(3) Командитори командитног друштва, чланови друштва с ограниченом одговорношћу и акционари акционарског друштва који су примили исплате у доброј вери након што је привредно друштво у ликвидацији поступило у свему у складу са поступком из члана 350. и/или члана 351. обавезни су на повраћај примљеног ако је то потребно за намирење поверилаца друштва.

(4) У случају спора у вези са расподелом имовине друштва у ликвидацији ортацима, члановима или акционарима друштва, ликвидациони управник одлаже расподелу до коначног решења спора, осим ако одлуком суда није друкчије одређено.

Накнада ликвидационом управнику

Члан 361.

(1) Ликвидациони управник има право да му се примерено надокнаде трошкови које је имао у спровођењу ликвидације као и на исплату накнаде за рад. Висину трошкова и накнаде за рад одређују ортаци, односно скупштина чланова или акционара, а у случају спора суд.

(2) У погледу потраживања из става 1. овог члана ликвидациони управник сматра се повериоцем друштва у ликвидацији.

(3) Трошкови и накнаде за рад ликвидационог управника плаћају се за време трајања ликвидације, ако то не утиче на подмирење обавеза према повериоцима друштва.

Окончање ликвидације

Члан 362.

(1) После окончања поступка ликвидације привредног друштва и одобрења финансијског извештаја састављеног са даном завршетка ликвидације и извештаја о спровођењу ликвидације од ортака, комплементара, односно скупштине чланова или акционара, ликвидациони управник без одлагања доставља ове извештаје и одговарајуће одлуке у седиште друштва и регистар, заједно са захтевом да друштво буде брисано из регистра у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката.

(2) Ако се после окончања поступка ликвидације привредног друштва ортаци или комплементари не састану или се седница скупштине чланова друштва или акционара због недостатка кворума не одржи, ликвидациони управник завршава поступак у складу са ставом 1. овог члана и без одобрења финансијског извештаја и извештаја о спровођењу поступка ликвидације од стране ортака или комплементара или скупштине чланова односно акционара.

(3) Пословне књиге и документа привредног друштва које је престало ликвидацијом чувају се у складу са прописима којима се уређује архивска грађа.

(4) Податак о томе код кога се чувају пословне књиге и документација привредног друштва региструје се у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката.

(5) Заинтересована лица могу прегледати књиге и документа друштва које је престало ликвидацијом, која се у складу са законом сматрају јавним и доступним.

(6) Ако се накнадно утврди да је потребно спровести даље радње по окончању ликвидације привредног друштва, суд на предлог лица које за то има правни интерес, поново именује ранијег или новог ликвидационог управника.

Одговорност ликвидационог управника за штету

Члан 363.

(1) Ликвидациони управник одговара ортацима, члановима и акционарима привредног друштва као и повериоцима привредног друштва за штету коју им проузрокује у извршењу својих дужности, у складу са чл. 32. до 34. и чл. 36. и 37. овог закона.

(2) Ликвидациони управник не одговара повериоцима, као ни ортацима, члановима друштва или акционарима за било какве губитке привредног друштва, обавезе или смањења вредности имовине која су настала као резултат доношења савесних и разумних пословних одлука у вези са спровођењем поступка ликвидације привредног друштва.

(3) Захтеви по основу одговорности ликвидационог управника за штету из става 1. овог члана застаревају у року од једне године од дана брисања привредног друштва из регистра.

(4) Ако је више ликвидационих управника одговорно за исту штету, они одговарају солидарно.

Одговорност ортака, чланова и акционара по окончању ликвидације

Члан 364.

(1) Ортаци ортакског друштва и комплементари командитног друштва за евентуално неизмирене обавезе ових друштава у ликвидационом поступку одговарају после окончања тог поступка и брисања друштва из регистра солидарно.

(2) Командитори командитног друштва, чланови друштва са ограниченом одговорношћу и акционари акционарског друштва за евентуално неизмирене обавезе ових друштава у ликвидационом поступку, одговарају после окончања тог поступка и брисања друштва из регистра солидарно до висине примљеног износа из ликвидационог остатка.

Обавештење пореског органа

Члан 365.

Ликвидациони управник привредног друштва обавештава одговарајући порески орган о престанку друштва достављањем извештаја о ликвидацији и других извештаја и докумената у складу са законом.

Д е о п е т и

ПОВЕЗИВАЊЕ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА

Одељак 1.

Повезана друштва

Појам и врсте

Члан 366.

(1) Повезана привредна друштва чине два или више друштава у складу са овим законом, која се међусобно повезују, и то:

1) путем учешћа у основном капиталу или ортачким уделима (друштва повезана капиталом);

2) путем уговора (друштва повезана уговором);

3) путем капитала и путем уговора (мешовито повезана друштва).

(2) Повезана привредна друштва из става 1. овог члана обухватају једно контролно (матично) и једно или више подређених (зависних) друштава.

(3) Повезана привредна друштва (путем капитала, уговора, мешовита) организују се као концерн, холдинг, група друштава или други облик организовања у складу са овим законом.

(4) Повезана привредна друштва, у смислу овог закона, организују се као концерн када контролно друштво има за претежну делатност неку пословну делатност поред делатности управљања подређеним друштвима.

(5) Повезана привредна друштва, у смислу овог закона, организују се као холдинг када контролно друштво има искључиво делатност управљања и финансирања подређеним друштвима.

(6) Повезана привредна друштва у смислу овог закона организују се као група друштава када контролно друштво обавља делатности из ст. 4. и 5. овог члана.

(7) Забрањено је повезивање привредних друштава супротно прописима којима се уређује заштита конкуренције.

Контролно учешће у капиталу

Члан 367.

(1) Контролни члан или акционар друштва с ограниченом одговорношћу или акционарског друштва у смислу овог закона јесте лице које само или са другим лицима која са њим делују заједно (заједничко деловање):

1) има више од 50% гласачких права у привредном друштву, што у акционарском друштву означава власништво и право гласа са више од 50% обичних акција (већинско учешће);

2) на други начин врши контролни утицај над управљањем и вођењем послова привредног друштва на основу свог својства члана или акционара (или на основу закљученог уговора у складу са овим законом).

(2) Лице које само или са једним или више других лица има више од 20% гласова у скупштини привредног друштва има значајно учешће у смислу овог закона.

Заједничко деловање

Члан 368.

(1) Заједничко деловање, у смислу овог закона, јесте:

1) акт два или више лица предузет на основу међусобног споразума у циљу стицања, уступања или извршења гласачких права у одређеном лицу;

2) коришћење гласачких права ради извршења заједничког утицаја на управљање, пословне операције тог лица, на избор статутарних органа тог лица (или већине његових чланова) или вршење тог утицаја на други начин.

(2) Лица која у смислу става 1. овог члана делују заједно су:

1) правно лице и његов орган управљања или члан тог органа, лица која су директно потчињена управном одбору или извршном одбору тог правног лица и заступници и ликвидациони управници тог друштва или повезана лица са њима у смислу овог закона;

2) лица која чине повезана друштва у смислу овог закона.

(3) Лица која у смислу става 1. овог члана делују заједно су:

1) друштво с ограниченом одговорношћу и његови чланови или само његови чланови;

2) ортачко друштво и његови ортаци или само његови ортаци;

3) командитно друштво и његови комплементари или сви његови ортаци;

4) повезана лица у смислу овог закона;

5) друга друштва и други облици организовања у складу са законом којим се уређује њихов правни положај.

Одељак 2.

Посебна правила за друштва повезана капиталом

Обавештавање зависног друштва

Члан 369.

(1) Привредно друштво или друго лице које постаје или престаје бити контролни члан или контролни акционар другог друштва у смислу овог закона дужно је да обавести о томе то друштво, Комисију за хартије од вредности и организацију која је одговорна за заштиту конкуренције, у складу са законом којим се уређује заштита конкуренције.

(2) Обавеза друштва или другог лица из става 1. овог члана постоји и у другим ситуацијама у складу са законом којим се уређује тржиште хартија од вредности.

Истицање у пословном имену

Члан 370.

Подређено друштво у свом пословном имену, меморандуму и другим пословним документима истиче и пословно име контролног друштва.

Одговорност контролног друштва и директора

Члан 371.

(1) На одговорност контролног друштва подређеном друштву сходно се примењује члан 32. до 34. и чл. 36. и 37. овог закона.

(2) Директори контролног друштва одговорни су подређеном друштву у складу са чл. 32. до 34. и чл. 36. и 37. овог закона.

Извештај члановима и акционарима подређеног друштва

Члан 372.

(1) Управни одбор подређеног друштва дужан је да за годишњу скупштину акционара или чланова друштва припреми писани извештај о односима са осталим чланицама друштава повезаних капиталом у претходној пословној години као саставни део извештаја о пословању друштва.

(2) Ако је ревизија финансијских извештаја подређеног друштва по закону којим се уређује рачуноводство и ревизија обавезна, то важи и за ревизију извештаја његовог управног одбора о односима друштва са другим чланицама друштава повезаних капиталом.

(3) Чланови или акционари друштава повезаних капиталом у смислу овог закона морају имати целовиту информацију о структури групе, систему управљања, лицима која управљају групом, пословима који се обављају унутар групе, као и о принципима решавања сукоба интереса појединог друштва и других повезаних друштава.

Одељак 3.

Правила за друштва повезана посебним уговором

Уговор о посебним односима контролног и подређеног друштва и преносу добити

Члан 373.

(1) Ако контролно и подређено друштво закључе уговор о посебним односима који обухватају управљање у подређеном друштву од стране контролног или о преносу добити подређеног друштва контролном друштву, контролно друштво одговора за штету коју проузрокује подређеном друштву неизвршењем или неправилним извршењем закљученог уговора у складу са овим законом.

(2) Уговор из става 1. овог члана региструје се код подређеног друштва и објављује у складу са законом којим се регулише регистрација привредних субјеката чиме постаје пуноважан.

(3) Уговор из става 1. овог члана постаје пуноважан регистрацијом и објављивањем те регистрације у складу са овим законом.

Садржина уговора и сходна примена

Члан 374.

(1) Уговор из члана 373. овог закона, сачињава се у писаној форми, и садржи нарочито: права и обавезе контролног друштва; мере заштите подређеног друштва; обим преноса добити и компензације подређеном друштву; покривање губитака подређеног друштва од стране контролног друштва; заштиту осталих акционара или чланова подређеног друштва; као и мере заштите поверилаца подређеног друштва по престанку уговора.

(2) На одговорност контролног друштва за накнаду проузроковане штете подређеном друштву, као и на ту одговорност директора контролног друштва и подређеног друштва и лица која са њима делују заједно, примењује се члан 371. овог закона, што не ограничава и не искључује друга правна средства за повреду уговора у складу са законом којим се уређују облигациони односи.

Одобрење уговора о посебним односима контролног и подређеног друштва и преносу добити

Члан 375.

(1) Уговор из члана 373. овог закона усвајају скупштине контролног и свих подређених друштава квалификованом већином у складу са чланом 293. став 2. овог закона.

(2) Ако је уговорна страна ортачко или командитно друштво, са уговором морају да се сагласе сви ортаци са неограниченом одговорношћу, осим ако је оснивачким актом или уговором ортака друкчије одређено.

(3) Сваком акционару или члану друштва мора бити остављено довољно времена пре скупштине акционара или чланова друштва или током седнице да у просторијама друштва изврше :

- 1) увид у предложени текст уговора;
- 2) увид у друге значајне информације у вези са уговором и информације о пословању свих других друштава која су уговорне стране.

(4) Примерак закљученог уговора из члана 373. овог закона прилаже се уз записник са седнице скупштине друштва.

Престанак и регистрација престанка

Члан 376.

(1) Уговор из члана 373. овог закона престаје отказом, истеком рока или на други начин у складу са тим уговором и законом којим се уређују облигациони односи.

(2) Престанак уговора из члана 373. овог закона региструје се и објављује у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката.

Д е о ш е с т и

РЕОРГАНИЗАЦИЈА ПРИВРЕДНОГ ДРУШТВА

Г л а в а I

СТАТУСНЕ ПРОМЕНЕ

Одељак 1.

Основна начела

Појам реорганизације

Члан 377.

Под реорганизацијом привредног друштва у смислу овог закона подразумева се статусна промена привредног друштва и промена правне форме привредног друштва.

Појам статусне промене

Члан 378.

(1) Под статусном променом привредног друштва у смислу овог закона подразумева се спајање, подела и одвајање.

(2) У статусној промени привредног друштва могу се комбиновати статусне промене спајања и поделе или статусне промене спајања и одвајања.

(3) Одлука о статусној промени не може се побијати због утврђене сразмере замене акција или удела у складу са овим законом.

(4) Ако у статусној промени учествују привредна друштва различите правне форме, на статусну промену примењују се и одредбе овог закона о промени правне форме друштва чија се правна форма мења статусном променом.

(5) Привредна друштва не могу вршити статусне промене супротно закону којим се уређује заштита конкуренције.

Финансијски извештај

Члан 379.

(1) Свако привредно друштво које учествује у статусној промени сачињава финансијски извештај (закључни рачун) према стању на дан обрачуна спајања, поделе и одвајања у складу са законом којим се уређује рачуноводство и ревизија.

(2) Пријава за регистрацију статусне промене подноси се најкасније у року од осам месеци од дана обрачуна из става 1. овог члана.

Статусне промене у ликвидацији

Члан 380.

Статусне промене могу се вршити и ако је једно или више привредних друштава, која се спајају или деле, у ликвидацији, под условом да та друштва нису почела са поделом имовине својим акционарима или члановима и да донесу одлуку о окончању поступка ликвидације.

Одељак 2.

Врсте статусних промена

Спајање

Члан 381.

(1) Спајање привредног друштва у смислу овог закона јесте:

- 1) спајање уз припајање;
- 2) спајање уз оснивање.

(2) Спајање уз припајање јесте статусна промена којом једно друштво престаје да постоји без ликвидације (у даљем тексту: друштво престало припајањем) преносећи другом постојећем друштву целу своју имовину и обавезе (у даљем тексту: друштво стицалац), у замену за издавање акција или удела акционарима или члановима друштва престалог спајањем од

стране друштва стицаоца, а ако је потребно и новчану доплату која не прелази 10% номиналне вредности тако издатих акција или њихове рачуноводствене вредности код акција без номиналне вредности.

(3) Спајање уз оснивање јесте статусна промена којом два или више привредних друштава престају да постоје без ликвидације (у даљем тексту: друштво престало спајањем) преносећи целу своју имовину и обавезе у замену за издавање од новог друштва (у даљем тексту: ново друштво) акција или удела акционарима или члановима престалог друштва и ако је потребно, новчану доплату, која не прелази 10% номиналне вредности тако издатих акција или њихове рачуноводствене вредности код акција без номиналне вредности.

Подела

Члан 382.

(1) Подела привредног друштва у смислу овог закона јесте:

- 1) подела уз припајање;
- 2) подела уз оснивање;
- 3) подела уз припајање и подела уз оснивање.

(2) Подела уз припајање јесте статусна промена којом привредно друштво престаје да постоји без ликвидације (у даљем тексту: друштво престало поделом) преносећи на два или више постојећих друштава са којима се спаја уз припајање (у даљем тексту: друштва стицаоци) сву имовину и обавезе у замену за издавање акција или удела друштва стицаоца акционарима или члановима друштва престалог поделом и, ако је потребно, новчано плаћање које не прелази 10% номиналне вредности тако издатих акција или њихове рачуноводствене вредности код акција без номиналне вредности.

(3) Подела уз оснивање јесте статусна промена којом привредно друштво престаје да постоји без ликвидације (у даљем тексту: друштво престало поделом) преносећи на два или више нових друштава која се тиме оснивају (у даљем тексту: нова друштва) или преносећи на два или више друштава која се спајају са до тада постојећим друштвом у нова друштва сву имовину и обавезе у замену за издавање акција или удела нових друштава акционарима или члановима друштва престалог поделом и ако је потребно, новчану доплату која не прелази 10% номиналне вредности тако издатих акција или њихове рачуноводствене вредности код акција без номиналне вредности.

Одвајање

Члан 383.

(1) Одвајање привредног друштва у смислу овог закона јесте:

- 1) одвајање уз припајање;
- 2) одвајање уз оснивање;
- 3) одвајање уз припајање и одвајање уз оснивање.

(2) Одвајање уз припајање јесте статусна промена којом привредно друштво дељеник преноси један или више делова своје имовине и припадајући део обавеза (у даљем тексту: друштво дељеник) на једно или више постојећих друштава при чему то друштво остаје да постоји као правно лице (у даљем тексту: друштва стицаоци), а сви или део његових акционара, односно чланова, уз очување принципа равноправности, постају акционари односно чланови друштва стицаоца уз замену акција/удела акционарима или члановима друштва дељеника (и за тај износ смањења његовог основног капитала без примене одредаба овог закона о смањењу тог капитала у редовном поступку) за акције/уделе друштва стицаоца и ако је потребно, новчано плаћање које не прелази 10% номиналне вредности тако издатих акција или њихове рачуноводствене вредности код акција без номиналне вредности.

(3) Одвајање уз оснивање јесте статусна промена којом привредно друштво дељеник преноси један или више делова своје имовине и припадајући део обавеза (у даљем тексту: друштво дељеник) на једно или више тиме новооснованих друштава или на једно или више друштава са којима се спаја у новоосновано друштво (у даљем тексту: ново друштво), уз замену акција/удела друштва дељеника (и за тај износ смањења његовог основног капитала без примене одредаба овог закона о смањењу тог капитала у редовном поступку) за издавање акција или удела нових друштава која се тиме оснивају акционарима или члановима друштва дељеника и ако је потребно, новчано плаћање, које не прелази 10% номиналне вредности тако издатих акција или њихове рачуноводствене вредности код акција без номиналне вредности.

(4) На одвајање уз припајање и одвајање уз оснивање, ако овим законом није друкчије уређено, сходно се примењују одредбе овог закона о подели уз припајање и подели уз оснивање.

Одељак 3.

Спајање уз припајање акционарских друштава у редовном поступку

О д с е к 1.

Припрема

Уговор о спајању уз припајање

Члан 384.

(1) Управни одбори акционарских друштава припремају нацрт уговора о спајању уз припајање у писаној форми.

(2) Уговор о спајању уз припајање садржи податке о:

1) врсти, пословном имену друштва, седишту и адреси сваког друштва престалог припајањем и друштва стицаоца;

2) сразмери замене акција и износу било ког новчаног плаћања;

3) тачном опису начина доделе акција акционарима друштва престалог припајањем при њиховој замени;

4) дану од којег акционари друштва престалог припајањем стичу право да учествују у добити друштва стицаоца по основу замењених акција, а по потреби и о другим посебним условима за остваривање тог права;

5) дану од ког се сматра да су послови друштва престалог припајањем предузети за рачун друштва стицаоца (дан обрачуна припајања);

6) посебним правима која друштво стицалац даје имаоцима акција за које су везана посебна права и имаоцима других хартија од вредности које је издало друштво престало припајањем или о предложеним мерама у вези са тим;

7) правима датим директору или члану управног одбора било ког друштва које учествује у спајању уз припајање;

8) друге податке које садржи оснивачки акт друштва у складу са овим законом.

(3) Саставни део уговора из става 1. овог члана су и предлог измена оснивачког акта и предлог статута друштва стицаоца после спајања припајањем.

Извештај управног одбора

Члан 385.

(1) Управни одбор сваког од друштава учесника у спајању уз припајање сачињава детаљан писани извештај са објашњењем уговора о спајању уз припајање, анализом рентабилности и тржишног положаја оба учесника и са указивањем на законске и економске основе за спајање уз припајање и објашњењем сразмере замене акција.

(2) Извештај из става 1. овог члана, ако је то потребно, садржи и опис посебних тешкоћа које су настале у процени имовине или капитала друштава која се спајају уз припајање.

(3) Управни одбор сваког од друштва које учествује у спајању уз припајање информиса скупштину акционара о значајнијим променама имовине и обавеза између дана потписивања уговора о спајању уз припајање и дана одржавања скупштине друштва које учествује у спајању уз припајање.

Извештај ревизора

Члан 386.

(1) Уговор о спајању уз припајање и извештај управног одбора подлежу ревизији једног или више ревизора сваког друштва које учествује у спајању уз припајање кога именује надлежни суд у ванпарничном поступку по поднетом заједничком предлогу управних одбора тих друштава.

(2) Ревизор спајања уз припајање саставља писани извештај о ревизији спајања уз припајање који се подноси друштвима која учествују у спајању уз припајање најкасније у року од два месеца од дана постављења и који садржи нарочито:

1) образложени приказ свих важних делова имовине и обавеза за друштва која учествују у овој статусној промени;

2) податке о примењеном методу процене вредности свих друштава која учествују у спајању уз припајање, ради утврђивања сразмере замене акција, која је предложена у нацрту уговора о спајању уз припајање, разлоге због којих је примењен тај метод и образложење из којег треба да се види да ли је тај метод примерен околностима тог случаја;

3) податке о посебним тешкоћама у процени вредности друштава која учествују у спајању уз припајање, ако их је било.

(3) Ревизор је овлашћен да од свих друштава која учествују у спајању уз припајање затражи све податке и исправе потребне за успешно обављање ревизије, као и да предузме све остале радње потребне за проверу истинитости података и исправа добијених од тих друштава, у складу са законом којим се уређује рачуноводство и ревизија.

Извештај надзорног одбора

Члан 387.

Ако друштва која учествују у спајању уз припајање имају надзорни одбор, извештај управног одбора и извештај ревизора о уговору о спајању уз припајање доставља се и надзорном одбору који о тим извештајима сачињава свој писани извештај.

О д с е к 2.

Одлучивање

Објављивање уговора

Члан 388.

Нацрт уговора о спајању уз припајање доставља се регистру и објављује се у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката и то за свако друштво које престаје спајањем уз припајање и друштво стицаоца најкасније 30 дана пре дана одређеног за одржавање скупштине акционара која о њему одлучује.

Увид у исправе

Члан 389.

(1) Привредно друштво које учествује у спајању уз припајање дужно је да у просторијама свог седишта омогући акционарима, најкасније 30 дана пре дана одржавања скупштине акционара која треба да одлучи о спајању уз припајање, увид у исправе, и то у:

- 1) нацрт уговора о спајању уз припајање;
- 2) измене оснивачког акта и статута друштва стицаоца;
- 3) финансијске извештаје свих друштава која се спајају уз припајање у последње три године;
- 4) посебан рачуноводствени извештај који изражава стање друштва највише три месеца пре дана у којем је сачињен нацрт уговора о

спајању уз припајање, ако се последњи финансијски извештај тог друштва односи на пословну годину која се завршила више од шест месеци пре сачињавања нацрта уговора о спајању уз припајање;

5) извештаје управног одбора о спајању уз припајање свих друштава која учествују у спајању уз припајање или њихов заједнички извештај;

6) извештај о ревизији спајања уз припајање свих друштава која учествују у том поступку или заједнички извештај о ревизији;

7) извештај надзорног одбора свих друштава која учествују у спајању уз припајање, ако постоји надзорни одбор.

(2) Посебан рачуноводствени извештај из става 1. тачка 4) овог члана саставља се применом истог метода и у истом облику (изгледу) као последњи финансијски извештај.

(3) Процене вредности у посебном рачуноводственом извештају могу да се заснивају само на променама у књиговодству друштава која учествују у спајању уз припајање, у односу на стање изражено у последњем финансијском извештају без спровођења пописа средстава и инвентара.

(4) У посебном рачуноводственом извештају се исказују књиговодствена смањења и повећања вредности средстава до којих је дошло у времену после последњег финансијског извештаја, као и значајније промене стварне вредности средстава друштава која учествују у спајању уз припајање, које нису изражене у књигама.

(5) Друштва која учествују у спајању уз припајање дужна су да сваком акционару, на његов захтев, предају бесплатан препис или копију сваке исправе из става 1. овог члана у целини или изводе из њих.

Усвајање уговора одлуком скупштине

Члан 390.

(1) Одлука о усвајању уговора о спајању уз припајање доноси се на скупштини акционара сваког друштва које учествује у спајању уз припајање квалификованом већином у складу са чланом 293. став 2. овог закона.

(2) Ако у друштвима која учествују у спајању уз припајање има више класа акција, одлука о усвајању уговора о спајању уз припајање доноси се и од стране акционара сваке класе акција чија су права повређена том одлуком на гласању групе те класе у складу са ставом 1. овог члана.

(3) Нацрт уговора о спајању уз припајање усвајају у истоветном тексту скупштине свих друштава која учествују у спајању уз припајање.

(4) Потписи овлашћених заступника друштава која учествују у спајању уз припајање на одлуци о усвајању уговора о спајању уз припајање оверавају се.

(5) Са одлуком о одобрењу уговора о спајању уз припајање усвајају се, на исти начин, и све потребне измене оснивачког акта и статута друштва стицаоца.

(6) Уговор о спајању уз припајање прилаже се уз записник скупштине сваког друштва које учествује у спајању уз припајање.

Спајање уз припајање без одлуке скупштине друштва стицаоца

Члан 391.

(1) Спајање уз припајање може се вршити на основу одлуке управног одбора друштва стицаоца, без одлуке његове скупштине акционара, под условом да:

1) нацрт уговора о спајању уз припајање буде објављен у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката и то најкасније 30 дана пре дана када би седница скупштине акционара друштва које престаје спајањем уз припајање требало да буде одржана;

2) акционарима друштва стицаоца у његовом седишту буде омогућен увид у нацрт уговора о спајању уз припајање, финансијске извештаје свих друштава која учествују у спајању уз припајање у последње три године, посебан рачуноводствени извештај за текућу годину, извештај управног одбора, извештај о ревизији спајања уз припајање и извештај надзорног одбора ако га има најкасније 30 дана пре дана одржавања скупштине акционара друштва које престаје припајањем на којој се одлучује о спајању уз припајање;

3) један или више акционара друштва стицаоца са најмање 5% учешћа у његовом основном капиталу не захтева одржавање скупштине акционара тог друштва ради одлучивања о спајању уз припајање у року од 30 дана од дана одржавања скупштине друштва које престаје припајањем на којој је усвојен нацрт уговора о спајању уз припајање.

(2) Услови из става 1. овог члана морају се испунити кумулативно.

О д с е к 3.

Спровођење спајања уз припајање

Повећање капитала

Члан 392.

(1) Повећање основног капитала друштва стицаоца код спајања уз припајање спроводи се у складу са одредбама овог закона о повећању основног капитала акционарског друштва новим улозима, осим што се на доделу акција тог друштва акционарима друштава престалих припајањем не примењују одредбе о:

1) забрани повећања основног капитала док се уписани улози у целости не унесу у основни капитал;

2) условима за упис нових акција, одобрењу Комисије за хартије од вредности за емисију акција, јавној понуди, проспекту, доказима да су уплаћени новчани улози односно унесени неновчани улози у основни капитал

друштва као прилози пријави за регистрацију и друге одредбе неспојиве са заменом акција у спајању уз припајање друштава;

3) правима постојећих акционара друштава која учествују у спајању уз припајање на првенство уписа нових акција у односу на трећа лица.

(2) Акционари који су у друштвима престалим припајањем уписали акције пре замене, али их до замене за акције друштва стицаоца нису у целости уплатили, настављају са уплатом уписаних акција у том друштву под условима по којима су их уписали пре замене до висине номиналне вредности уписаних акција, односно рачуноводствене вредности акција код акција без номиналне вредности, осим ако уговором о спајању уз припајање није друкчије одређено.

Забрана стварања привидног капитала

Члан 393.

(1) Ако друштва која престају припајањем имају акције, директно или индиректно, у друштву стицаоцу или обрнуто, повећање основног капитала друштва стицаоца за износ акција, које има у тим друштвима, као и за износ акција, које та друштва имају у друштву стицаоцу није допуштено.

(2) Акције друштава која престају припајањем у друштву стицаоцу, као и обрнуто, сматрају се сопственим акцијама друштва стицаоца после регистрације спајања уз припајање.

(3) Друштво стицалац не може у спајању уз припајање да издаје своје акције за:

1) акције у друштвима престалим припајањем, чији је власник то друштво, било лично или преко трећег лица, које их држи за његов рачун;

2) сопствене акције друштава престалих припајањем, било да су то акције тих друштава директно или индиректно преко трећег лица, које их држи за њихов рачун.

(4) Сопственим акцијама из става 2. овог члана друштво стицалац располаже у складу са чланом 224. став 2. овог закона.

(5) Друштво стицалац може, уз сагласност друштава престалих припајањем, да акционарима тих друштава замени њихове акције за акције друштва стицаоца које та друштва која престају припајањем имају у њему, уместо да им изда нове акције ради замене у спајању уз припајање у складу са сразмером замене акција утврђеном уговором о спајању уз припајање.

Основни капитал друштва стицаоца

Члан 394.

Вредности изказане у финансијском извештају друштава која престају припајањем исказују се у финансијском извештају друштва стицаоца после спајања уз припајање, у складу са законом којим се уређује рачуноводство и ревизија.

О д с е к 4.

Заштита поверилаца

Право на обезбеђење и намирење

Члан 395.

(1) Повериоци чија су потраживања настала до објаве нацрта уговора о спајању уз припајање имају право да, у року од 30 од дана те објаве, писаним путем захтевају обезбеђење или намирење ненамирених пуноважних потраживања, како доспелих тако и недоспелих, од друштва које учествује у поступку спајања уз припајање које им је дужник.

(2) Повериоци који нису захтевали обезбеђење или намирење потраживања у року из става 1. овог члана, имају право да у року од шест месеци од дана објављивања регистрације спајања уз припајање, писаним путем захтевају обезбеђење недоспелих потраживања ако учине вероватним да се спајањем уз припајање угрожава њихово намирење.

(3) Повериоци који имају довољно обезбеђена потраживања, као и повериоци који би у стечају имали права првенственог намирења немају права из ст. 1. и 2. овог члана.

(4) У објавама из ст. 1. и 2. овог члана повериоци се обавештавају о праву на обезбеђења или намирења које имају поводом спајања уз припајање.

(5) Обезбеђење потраживања за повериоце друштва која престају припајањем и повериоце друштва стицаоца може да буде дато различитим инструментима обезбеђења.

(6) Управни одбор друштва стицаоца дужан је да управља имовином сваког од друштва која су престала припајањем одвојено све док се повериоцима из ст. 1. и 2. овог члана потраживања не намире или довољно не обезбеде.

(7) Повериоци сваког друштва које учествује у спајању уз припајање имају предност у намирењу потраживања из имовине тог друштва које им је првобитни дужник у односу на повериоце осталих друштва која се спајају уз припајање.

(8) Повериоци који сматрају да је спајањем уз припајање угрожено намирење њихових потраживања могу надлежном суду поднети тужбу за побијање одлуке о спајању уз припајање.

(9) Ако управни одбор друштва стицаоца ради заштите права поверилаца не поступи у складу са ст. 1. до 7. овог члана, суд може да поништи спајање уз припајање по тужби поверилаца, ако утврди да је спајањем уз припајање битније угрожено намирење њихових потраживања.

Заштита ималаца обвезница

Члан 396.

Одредбе члана 395. овог закона, примењују се и на потраживања ималаца обвезница и других хартија од вредности, које су издала друштва која престају припајањем, осим ако је друкчије одређено у одлуци о емисији ових хартија од вредности или ако је друкчије уговорено са њиховим имаоцима у складу са чланом 210. став 10. овог закона.

Заштита ималаца посебних права

Члан 397.

(1) Друштво стицалац имаоцима хартија од вредности са посебним правима, које је издало друштво престало припајањем, а које нису акције, као што су заменљиве обвезнице, варанти, обвезнице и друге хартије од вредности, обезбеђује најмање иста посебна права после спајања уз припајање, осим ако је друкчије предвиђено у одлуци о емисији ових хартија од вредности или ако је друкчије уговорено са њиховим имаоцима у складу са чланом 210. став 10. овог закона.

(2) Ако друштво стицалац не поступи у складу са ставом 1. овог члана дужно је да имаоцима хартија од вредности са посебним правима исплати посебну новчану накнаду за губитак или измену тих права, према њиховој тржишној вредности, а ако немају тржишну вредност, према вредности коју потврди ревизор спајања уз припајање.

О д с е к 5.

Окончање

Пријава за упис

Члан 398.

(1) Привредно друштво које престаје припајањем и друштво стицалац, подносе пријаву за регистрацију спајања уз припајање, у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката.

(2) Ако је покренут поступак побијања одлуке о спајању уз припајање регистар не прекида поступак регистрације спајања уз припајање ако оцени да преовлађује интерес за хитним одлучивањем и да су испуњени остали услови за регистрацију спајања уз припајање.

(3) При одлучивању о преовлађивању интереса за хитним одлучивањем регистар води рачуна о правима која се штите у поступку за побијање, вероватности успеха тужиоца, као и о штети која би тим друштвима настала услед одлагања уписа спајања уз припајање.

Регистрација и објављивање

Члан 399.

(1) Регистрација спајања уз припајање и објављивање регистрације, врши се у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката.

(2) Друштво стицалац повећава основни капитал истовремено са уписом спајања уз припајање и региструје ово повећање по основу спајања уз припајање основног капитала друштва стицаоца.

(3) Друштво стицалац акције које даје акционарима друштва престалог припајањем уписује у Централни регистар хартија од вредности на име акционара тих друштава.

Дејство

Члан 400.

Регистрацијом спајања уз припајање наступају следеће правне последице:

1) имовина друштва које престаје припајањем, укључујући и ненамирена потраживања према трећим лицима, прелази на друштво стицаоца;

2) дугови и друге обавезе друштва које престаје припајањем према трећим лицима прелазе на друштво стицаоца, као новог дужника;

3) узајамна потраживања између друштва које престаје припајањем и друштва стицаоца, која још нису намирена, гасе се услед сједињавања дужника и повериоца у истом лицу;

4) акционари друштва које престаје припајањем постају акционари друштва стицаоца;

5) друштво које се спаја уз припајање престаје да постоји без спровођења поступка ликвидације;

6) акције које је друштво које престаје припајањем издало повлаче се и поништавају уз замену за акције друштва стицаоца и новац, ако уговор о спајању уз припајање тако предвиђа;

7) права трећих лица, као што је залога, плодуживање или друго право, којима се ограничава својина на акцијама друштва које престаје припајањем, прелазе на акције које је истим акционарима издало друштво стицалац уместо оптерећених акција или на потраживање новчане накнаде, које се признаје, поред или уместо замене акција, у складу са уговором о спајању уз припајање;

8) дозволе, концесије, друге повластице и ослобођења дата или призната друштву престалом припајањем прелазе на друштво стицаоца, осим ако је прописима којим се уређује њихово давање друкчије одређено;

9) пуномоћницима акционара друштва које престаје припајањем у скупштини друштва стицаоца, члановима његовог управног одбора и надзорног одбора и ревизору, престају те дужности у друштву стицаоцу, а могу да их наставе у том друштву само у складу са уговором о спајању уз припајање;

10) лица запослена у друштву престалом припајањем настављају да раде у друштву стицаоцу у складу са прописима о раду и уговором о спајању уз припајање.

Одељак 4.

Спајање уз припајање акционарског друштва у поједностављеном поступку

Појам

Члан 401.

(1) Спајање уз припајање акционарског друштва у поједностављеном поступку је спајање уз припајање једног или више подређених друштава, у којима друштво стицалац има најмање 90% акција са правом гласа, само на основу одлуке скупштине друштва престалог припајањем, а без одлуке скупштине друштва стицаоца и без ревизије спајања уз припајање.

(2) Одлука скупштине друштва стицаоца из става 1. овог члана и извештај управног одбора, извештај о ревизији спајања уз припајање и извештај надзорног одбора нису потребни, под условом да:

1) нацрт уговора о спајању уз припајање буде објављен најкасније 30 дана пре дана одржавања скупштине акционара подређеног друштва, на којем се одлучује о спајању уз припајање, а ако је то друштво отворено акционарско друштво, објављивање се врши и најмање у једним дневним новинама које се продају на целом подручју Републике Србије у тиражу од најмање 100.000 примерака;

2) акционарима друштва стицаоца у његовом седишту буде омогућен увид у нацрт уговора о спајању уз припајање, финансијске извештаје свих друштава која престају припајањем у последње три године и посебан рачуноводствени извештај за текућу годину, ако је такав извештај обавезан за спајање уз припајање, најмање 30 дана пре дана одржавања скупштине акционара друштва престалог припајањем на којем се одлучује о спајању уз припајање;

3) један или више акционара друштва стицаоца са најмање 5% акција са правом гласа о спајању уз припајање, не захтева одржавање скупштине тог друштва ради одлучивања о спајању уз припајање, у року од 30 дана од дана одржавања скупштине друштва које престаје припајањем на којој је усвојен нацрт уговора о спајању уз припајање.

(3) Сматра се да друштво стицалац има 90% учешћа у основном капиталу подређеног друштва и кад га једно или више других лица држе у своје име, а за његов рачун.

(4) На питања спајања уз припајање акционарског друштва у поједностављеном поступку која нису уређена у ст. 1. до 3. овог члана, примењују се одредбе овог закона о спајању уз припајање у редовном поступку.

Спајање уз припајање потпуно подређеног друштва

Члан 402.

(1) Потпуно подређено друштво може одлуком своје скупштине да се споји уз припајање контролном друштву, као свом једином акционару, и друштву стицаоцу у складу са чланом 401. овог закона о спајању уз припајање у поједностављеном поступку.

(2) Кад се потпуно подређено друштво спаја уз припајање са контролним друштвом не примењују се одредбе овог закона о одговорности чланова управног одбора, надзорног одбора и ревизора, нити друштво стицалац, као једини акционар друштва које престаје припајањем, постаје себи акционар, као ни друге одредбе које су неспојиве са природом овог спајања уз припајање.

Одељак 5.

Спајање уз припајање друштава с ограниченом одговорношћу

Сходна примена

Члан 403.

(1) На спајање уз припајање друштава с ограниченом одговорношћу сходно се примењују одредбе овог закона о спајању уз припајање акционарског друштва, ако овим законом није друкчије уређено.

(2) Члан друштва с ограниченом одговорношћу из става 1. овог члана, сматра се акционаром, а његов удео у основном капиталу друштва које учествује у спајању уз припајање скупом свих акција које један акционар има у акционарском друштву.

Припрема скупштине

Члан 404.

(1) У припреми скупштине чланова управни одбор или директор друштава с ограниченом одговорношћу која учествују у спајању уз припајање не доставља регистру и не објављује нацрт уговора о спајању уз припајање у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката.

(2) Управни одбор или директор друштва с ограниченом одговорношћу које учествује у спајању уз припајање бесплатно доставља лично сваком члану друштва, најкасније 15 дана пре дана одржавања седнице скупштине чланова која одлучује о спајању уз припајање, следеће исправе:

- 1) нацрт уговора о спајању уз припајање;
- 2) финансијске извештаје друштава која учествују у спајању уз припајање у последње три године;
- 3) посебан рачуноводствени извештај који изражава стање друштава која учествују у спајању уз припајање највише три месеца пре дана сачињавања нацрта уговора о спајању уз припајање, ако се последњи

финансијски извештај тих друштава односи на пословну годину која се завршила више од шест месеци пре сачињавања нацрта уговора о спајању уз припајање;

4) извештаје директора или управног одбора о спајању уз припајање сваког друштва које учествује у спајању уз припајање или њихов заједнички извештај;

5) извештај ревизора, ако је ревизија за то друштво обавезна, у складу са законом о рачуноводству и ревизији.

Одељак 6.

Спајање уз припајање акционарског друштва и друштва с ограниченом одговорношћу

Сходна примена

Члан 405.

(1) Једно или више акционарских друштава може да се спаја уз припајање са друштвом с ограниченом одговорношћу, као што и једно или више друштава с ограниченом одговорношћу може да се спаја уз припајање са акционарским друштвом.

(2) Одредбе овог закона о спајању уз припајање акционарских друштава сходно се примењују и на спајање уз припајање из става 1. овог члана.

Акционарско друштво као друштво које престаје припајањем

Члан 406.

(1) Ако је друштво с ограниченом одговорношћу друштво стицалац, а акционарско друштво друштво које престаје припајањем том друштву, уговором о спајању уз припајање се утврђује номинална вредност удела који се додељује сваком акционару тог друштва као новом члану у друштву с ограниченом одговорношћу.

(2) Ако се отворено акционарско друштво спаја уз припајање друштву с ограниченом одговорношћу, у том спајању уз припајање мора да испуни услове за претварање у затворено друштво уређене овим законом и законом којим се уређује тржиште хартија од вредности, ради заштите акционара и ималаца других хартија од вредности које је јавно издало.

(3) Ако друштво с ограниченом одговорношћу као друштво стицалац акционарима акционарског друштва које престаје припајањем, замењује акције доделом сопствених удела, уместо да им додели нове уделе, дужно је уговором о спајању уз припајање да наведе све акционаре као своје нове чланове којима додељује сопствене уделе, као и номиналну вредност сваког тако додељеног удела.

***Друштво с ограниченом одговорношћу као друштво које
престаје припајањем***

Члан 407.

Ако је акционарско друштво друштво стицалац, а друштво с ограниченом одговорношћу друштво које престаје припајањем, уговором о спајању уз припајање утврђује се номинална вредност удела сваког члана тог друштва и број акција, који му се према сразмери предвиђеној уговором о спајању уз припајање додељује у друштву стицаоцу.

Одељак 7.

Спајање уз оснивање

Спајање уз оснивање акционарских друштава

Члан 408.

(1) На спајање уз оснивање акционарских друштава сходно се примењују одредбе овог закона о спајању уз припајање акционарских друштава, ако овим законом није друкчије уређено.

(2) Спојена друштва из става 1. овог члана сматрају се друштвима која престају припајањем, ново друштво друштвом стицаоцем, а уговор о спајању уз оснивање је уговор о спајању уз припајање.

(3) Спајање уз оснивање не може се вршити без одлуке скупштине друштава престалих спајањем нити се може вршити применом одредаба овог закона о припајању у поједностављеном поступку.

(4) Уговор о спајању уз оснивање је оснивачки акт новог друштва насталог спајањем постојећих друштава.

(5) У уговор о спајању уз оснивање уписују се као уговорници спојена друштва са подацима о пословном имену, седишту, правној форми и делатности сваког од њих и ако спајањем престају да постоје, а њихови акционари постају акционари новог друштва.

(6) Уговор о спајању уз оснивање, поред елемената уговора о спајању уз припајање утврђених овим законом, садржи и елементе предвиђене за оснивачки акт акционарског друштва.

(7) У уговор о спајању уз оснивање, као оснивачки акт новог друштва, уносе се одредбе о посебним правима, трошковима оснивања, улозима у стварима и правима и њиховом уношењу у ново друштво из оснивачких аката друштава престалих спајањем.

(8) На оснивање новог друштва сходно се примењују одредбе овог закона о оснивању акционарског друштва, с тим што за замену акција друштава престалих спајањем за акције новог друштва није потребно одобрење Комисије за хартије од вредности, осим ако се истовремено са спајањем уз оснивање те акције први пут јавно нуде на продају.

(9) Друштва која престају спајањем уз оснивање подносе пријаву за регистрацију престанка спајања и пријаву оснивања новог друштва.

(10) Даном регистрације новог друштва, друштва престала уз спајање бришу се из регистра.

Спајање уз оснивање друштава с ограниченом одговорношћу

Члан 409.

На спајање уз оснивање друштава с ограниченом одговорношћу сходно се примењују одредбе овог закона о спајању уз припајање друштава с ограниченом одговорношћу и одредбе о спајању уз оснивање акционарских друштава.

Спајање уз оснивање између акционарских друштава и друштава с ограниченом одговорношћу

Члан 410.

(1) Једно или више акционарских друштава и једно или више друштава с ограниченом одговорношћу могу се спајати уз оснивање.

(2) На спајање уз оснивање из става 1. овог члана сходно се примењују одредбе овог закона о спајању уз припајање између акционарских друштава и друштава с ограниченом одговорношћу.

(3) Спојена друштва се сматрају друштвима која престају припајањем, ново друштво друштвом стицаоцем, а уговор о спајању уз оснивање је уговор о спајању уз припајање, ако овим законом није друкчије уређено.

(4) Ако се спајањем из става 1. овог члана оснива ново друштво с ограниченом одговорношћу на учешће акционарског друштва у спајању уз оснивање сходно се примењују одредбе овог закона о спајању уз припајање акционарског друштва друштву с ограниченом одговорношћу. Ако се спајањем уз оснивање оснива ново акционарско друштво, на учешће друштва с ограниченом одговорношћу у спајању уз оснивање сходно се примењују одредбе овог закона о спајању уз припајање друштва са ограниченом одговорношћу акционарском друштву.

(5) Спајање уз оснивање не може се вршити без одлуке скупштине друштва која престају спајањем, нити се могу примењивати одредбе овог закона о спајању уз припајање у поједностављеном поступку.

(6) Уговор о спајању уз оснивање је оснивачки акт новог друштва које настаје спајањем постојећих.

(7) У уговор о спајању уз оснивање као оснивачи новог друштва уписују се друштва престала спајањем, са подацима о пословном имену, седишту, облику и делатности сваког од њих иако спајањем престају, а њихови акционари или чланови постају акционари или чланови новог друштва.

(8) Уговор о спајању уз оснивање поред елемената уговора о спајању уз припајање утврђених овим законом, садржи и елементе оснивачког акта акционарског друштва или друштва с ограниченом одговорношћу.

(9) У уговор о спајању уз оснивање као оснивачки акт новог акционарског друштва уносе се одредбе о посебним правима, трошковима оснивања, улозима у стварима и правима и њиховом уношењу у друштво из оснивачких аката друштава која престају спајањем.

(10) На спајање уз оснивање новог акционарског друштва сходно се примењују одредбе овог закона о оснивању акционарског друштва, с тим што за замену акција друштава престалих уз спајање за акције новог друштва није потребно одобрење Комисије за хартије од вредности, осим ако се истовремено са спајањем први пут те акције јавно нуде на продају.

(11) Уговор о спајању уз оснивање новог друштва с ограниченом одговорношћу поред елемената уговора о спајању уз припајање утврђених овим законом, садржи и елементе предвиђене овим законом за оснивачки акт друштва с ограниченом одговорношћу.

(12) На регистрацију и објављивање регистрације спајања акционарског друштва и друштва с ограниченом одговорношћу, сходно се примењују одредбе овог закона о регистрацији и објављивању регистрације оснивања акционарских друштава.

Одељак 8.

Подела уз припајање акционарских друштава

О д с е к 1.

Основна начела

Сходна примена

Члан 411.

На поделу уз припајање акционарских друштава сходно се примењују одредбе овог закона о спајању уз припајање, ако овим законом није друкчије уређено.

О д с е к 2.

Нацрт уговора о подели уз припајање

Облик и садржина

Члан 412.

(1) Управни одбор друштва престалог поделом сачињава уговор о подели уз припајање у писаном облику.

(2) Нацрт уговора из става 1. овог члана садржи податке о:

1) пословном имену, облику и седишту сваког друштва учесника поделе;

- 2) сразмери замене акција и износ било ког новчаног плаћања;
- 3) начину доделе акција друштва стицаоца;
- 4) дану од којег акционари друштва престалог поделом стичу право да учествују у добити друштва стицаоца по основу замењених им акција, као и све посебне услове за остваривање тог права, ако тих услова има;
- 5) дану од ког се сматра да су послови друштва које се дели предузети за рачун друштва стицаоца (дан обрачуна);
- 6) посебним правима која друштво стицалац обезбеђује имаоцима преференцијалних акција и других повлашћених хартија од вредности, које је издало друштво престало поделом или мере предложене у вези с тим;
- 7) о правима које имају или поделом добијају директор или чланови управног одбора друштва учесника у подели;
- 8) имовини и обавезама друштва које се дели, а које се преносе сваком друштву стицаоцу;
- 9) начину доделе акција друштва стицаоца акционарима друштва престалог поделом и критеријум на коме се заснива ова додела.

(3) Саставни део нацрта уговора из става 1. овог члана је предлог измена оснивачких аката и предлог измена статута друштва стицалаца.

Нераспоређена средства и дугови

Члан 413.

(1) Средства друштва престалог поделом која уговором о подели нису додељена ниједном друштву стицаоцу, нити могу да се доделе на основу услова поделе из тог уговора, додељују се свим друштвима стицаоцима сразмерно учешћу сваког од њих у нето имовини друштва престалог поделом утврђеној уговором о подели.

(2) За обавезе друштва престалог поделом које уговором о подели нису распоређене ниједном друштву стицаоцу, нити могу да се распореде на основу услова поделе из тог уговора, солидарно одговарају сва друштва стицаоци.

О д с е к 3.

Одлучивање

Одлука

Члан 414.

(1) Уговор о подели уз припајање усваја се на седницама скупштина акционара друштва која учествују у подели уз припајање, квалификованом већином у складу са чланом 293. став 2. овог закона.

(2) Ако у друштву које је престало поделом има више класа акција, уговор о подели уз припајање усвајају акционари сваке класе акција чија су права повређена поделом уз припајање на гласању групе те класе акција у складу са ставом 1. овог члана.

(3) Потписи на уговору овлашћених заступника сваког друштва које учествује у подели уз припајање оверавају се.

(4) Уговор о подели уз припајање прилаже се записнику скупштине сваког друштва које учествује у подели уз припајање.

Подела без одлука скупштина друштава стицалаца

Члан 415.

(1) Подела уз припајање може бити извршена и на основу одлуке управног одбора друштава стицалаца, без одлуке скупштине акционара тих друштава, под условом да:

1) је уговор о подели уз припајање објављен у складу са чланом 388. овог закона најмање месец дана пре седнице скупштине акционара друштва престалог поделом на којој треба да се донесе одлука о подели уз припајање;

2) акционарима сваког друштва стицаоца је омогућено да остваре увид у сва документа наведена у члану 401. овог закона;

3) један или више акционара неког друштва стицаоца чије је капитал учешће најмање 5% није захтевао одржавање скупштине акционара ради доношења одлуке о подели уз припајање, у року од 30 дана од дана одржавања скупштине друштва престалог поделом на којој је усвојен нацрт уговора о подели уз припајање.

(2) Услови из става 1. овог члана морају се испунити кумулативно.

О д с е к 4.

Спровођење

Замена акција

Члан 416.

На замену акција друштва престалог поделом акцијама друштава стицалаца, сходно се примењује члан 400. став 1. тачка б) овог закона о замени акција и о повлачењу и поништењу акција у случају спајања уз припајање.

О д с е к 5.

Заштита поверилаца

Солидарна одговорност

Члан 417.

За обавезе друштва престалог поделом уз припајање које су постојале пре регистрације поделе и њеног објављивања солидарно одговара свако друштво стицалац, осим ако је са одређеним повериоцем друкчије уговорено.

О д с е к 6.

Окончање

Пријава за регистрацију

Члан 418.

(1) Друштво престало поделом и свако друштво стицалац подносе пријаву за регистрацију поделе уз припајање у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката.

(2) Ако је покренут поступак побијања одлуке о подели, регистар не прекида поступак регистрације, ако оцени да преовлађује интерес за хитним одлучивањем и да су испуњени остали услови за регистрацију поделе.

(3) При одлучивању о преовлађивању интереса из става 2. овог члана регистар води рачуна о правима која се штите у поступку за поништај, вероватности успеха тужиоца, као и о штети која би друштвима учесницима поделе настала даном одлагања регистрације поделе.

Регистрација и објављивање

Члан 419.

Регистрација поделе и објављивање регистрације врши се у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката.

Дејство

Члан 420.

Даном регистрације поделе уз припајање наступају следеће правне последице:

1) имовина друштва престалог поделом, укључујући и ненамирена потраживања као и друга права и обавезе према трећим лицима у складу са уговором о подели прелази на друштва стицаоце;

2) акционари друштва престалог поделом постају акционари једног или више друштава стицалаца, у складу са уговором о подели уз припајање;

3) лица запослена у друштву престалом поделом, настављају да раде у друштвима стицаоцима у складу са прописима о раду и уговором о подели уз припајање;

4) друштво које се дели престаје да постоји.

Одељак 9.

Подела уз оснивање акционарског друштва

Основно начело

Члан 421.

(1) На поделу уз оснивање новог друштва сходно се примењују одредбе овог закона о подели уз припајање, о оснивању одговарајућег облика друштва, као и о спајању уз оснивање новог друштва.

(2) Уговор о подели уз оснивање као оснивачки акт новог друштва усваја скупштина акционара друштва које престаје поделом.

(3) У уговор о подели уз оснивање као оснивач наводи се друштво престало поделом, са подацима о пословном имену, седишту, правној форми и делатности тог друштва и сваког новог друштва насталог на тој основи, а акционари друштва престалог поделом постају акционари новог друштва.

Одељак 10.

Одвајање уз припајање и одвајање уз оснивање акционарског друштва

Сходна примена

Члан 422.

(1) На одвајање уз припајање акционарског друштва сходно се примењују одредбе овог закона о подели уз припајање, а на одвајање уз оснивање акционарског друштва сходно се примењују одредбе овог закона о подели уз оснивање нових друштава, односно спајању са постојећим друштвом и оснивању нових друштава на тој основи, ако овим законом није друкчије уређено.

(2) Нацрт уговора о одвајању уређује и начин смањења основног капитала и акција друштва дељеника по основу смањења због одвајања из става 1. овог члана.

(3) Уз нацрт уговора о одвајању акционарског друштва, прилаже се закључни рачун друштва дељеника и почетни биланс новог друштва односно друштава стицалаца, као и почетни биланс друштва дељеника из којег се види стање његове имовине и обавеза после одвајања.

(4) Од дана кад се саставља закључни и почетни биланс односно деобни биланс из става 3. овог члана до дана подношења пријаве за регистрацију не сме проћи више од осам месеци.

(5) Оснивачки акт акционарског друштва дељеника мења се у складу са одредбама овог закона о изменама оснивачког акта датог друштва.

(6) У случају одвајања уз оснивање или одвајања уз припајање акционарских друштава, оснивање или спајање уз припајање региструје се тек пошто се упише смањење основног капитала друштва дељеника.

Одељак 11.

Подела и одвајање друштава с ограниченом одговорношћу

Сходна примена

Члан 423.

Одредбе овог закона о подели и одвајању акционарских друштава сходно се примењују и на поделу и одвајање друштава с ограниченом одговорношћу.

Одељак 12.

Подела акционарског друштва и одвајање огранка (дела) друштва у друштво с ограниченом одговорношћу, и обрнуто

Комбинована подела

Члан 424.

(1) Подела акционарског друштва и одвајање огранка акционарског друштва у два или више друштава с ограниченом одговорношћу или комбиновање ове две правне форме друштава, као и подела и одвајање дела друштва с ограниченом одговорношћу у два или више акционарских друштава или комбиновање ове две правне форме друштава, могу се вршити у складу са овим законом.

(2) Одредбе овог закона о подели и одвајању акционарских друштава и друштава с ограниченом одговорношћу сходно се примењују и на поделе и одвајања из става 1. овог члана.

Одељак 13.

Статусне промене и ортачко и командитно друштво

Спајање, подела и одвајање са учешћем ортачког и командитног друштва

Члан 425.

(1) Ортачко и командитно друштво могу се спајати са друштвом с ограниченом одговорношћу и са акционарским друштвом.

(2) На спајање ортачког и командитног друштва са друштвом с ограниченом одговорношћу и акционарским друштвом сходно се примењују одредбе овог закона о спајању друштава с ограниченом одговорношћу, ако овим законом није друкчије уређено.

(3) На учешће акционарског друштва у спајању са ортачким и командитним друштвом, без обзира на то да ли је акционарско друштво друштво стицалац, друштво престало спајањем уз припајање или друштво престало спајањем уз оснивање, сходно се примењују одредбе овог закона о спајању акционарског друштва, ако овим законом није друкчије уређено.

(4) Ако се отворено акционарско друштво спаја уз припајање ортачком или командитном друштву или се са њим спаја у ново ортачко или командитно друштво, у спајању уз припајање односно спајању уз оснивање мора да испуни услове за претварање у затворено друштво уређено овим законом и законом којим се уређује тржиште хартија од вредности.

(5) Одлука о спајању са учешћем ортачког или командитног друштва доноси се у сваком друштву учеснику у спајању уз сагласност оних чланова односно акционара, који након спајања постају солидарно одговорни према трећим лицима за обавезе друштва које је правни следбеник у спајању.

(6) На поделу и одвајање ортачког и командитног друштва, као и на поделу и одвајање друштва с ограниченом одговорношћу и акционарског друштва по основу чега настаје једно или више ортачких или командитних друштава, сходно се примењују ст. 1. до 6. овог члана и одредбе о подели и одвајању друштва с ограниченом одговорношћу и акционарског друштва.

Глава II

ПРОМЕНА ПРАВНЕ ФОРМЕ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА

Одељак 1.

Основна начела

Појам

Члан 426.

Промена правне форме је прелазак из једне правне форме у другу, у складу са овим законом.

Промена правне форме у поступку ликвидације

Члан 427.

(1) Привредно друштво над којим се спроводи поступак ликвидације може променити правну форму до почетка деобе и исплате ликвидационог остатка ортацима, члановима или акционарима, који преостане пошто се подмире повериоци друштва.

(2) У случају доношења одлуке из става 1. овог члана привредно друштво је дужно да обустави поступак ликвидације, да то региструје и објави.

Регистрација и објављивање

Члан 428.

(1) Промена правне форме привредног друштва региструје се и објављује.

(2) После промене правне форме привредно друштво наставља да послује као исто правно лице, али друге правне форме.

Сходна примена и изузетак од побијања одлуке

Члан 429.

(1) На промену правне форме привредног друштва примењују се сходно одредбе овог закона о оснивању дате форме привредног друштва ако овим законом није друкчије уређено.

(2) Одлука о промени правне форме не може се побијати због неправилно утврђене сразмере замене акција или удела, у складу са овим законом.

Одељак 2.

Врсте промена правне форме

О д с е к 1.

Промена правне форме акционарског друштва у друштво с ограниченом одговорношћу

Члан 430.

(1) Акционарско друштво може променити правну форму у друштво с ограниченом одговорношћу на следећи начин:

1) управни одбор акционарског друштва утврђује предлог одлуке о промени правне форме утврђене овим законом. Одлуку о промени правне форме усваја скупштина акционара;

2) акционарско друштво обавештава акционаре о сазиву седнице скупштине у складу са чланом 281. овог закона најмање 30 дана пре дана одржавања скупштине акционара.

(2) Обавештење из става 1. овог члана садржи нарочито: разлог сазивања скупштине, место у седишту друштва где акционари стављају на увид следећа документа:

1) предлог одлуке о промени правне форме и извештај управног одбора акционарског друштва који објашњава услове и законску и економску основаност за промену правне форме, као и опис било ког проблема који је настао у вези са условима промене правне форме;

2) препоруку управног одбора акционарског друштва у вези са одлуком о промени правне форме и разлоге за такву препоруку;

3) обавештење о правима акционара да не прихвате одлуку о промени правне форме и о праву на тражење процене и откупа њихових акција од стране друштва, у складу са овим законом.

(3) Одлука о промени правне форме усваја се на скупштини акционара акционарског друштва које мења правну форму квалификованом већином у складу са чланом 293. став 2. овог закона.

(4) Ако у друштву које мења правну форму има више класа акција, одлуку о промени правне форме усвајају акционари квалификованом већином из става 3. овог члана сваке класе акција чија се права умањују променом правне форме на гласању групе те класе акција.

(5) Уз одлуке о промени правне форме скупштина акционара усваја измену оснивачког акта у складу са ст. 3. и 4. овог члана.

Садржај одлуке о промени правне форме

Члан 431.

Одлука о промени правне форме садржи нарочито:

1) пословно име, седиште и адресу акционарског друштва које мења правну форму и друштва с ограниченом одговорношћу у коју форму се акционарско друштво претвара;

2) услове промене правне форме;

3) начин и услове конверзије акција акционарског друштва у поступку промене правне форме у уделе у друштву с ограниченом одговорношћу или у новац или другу имовину, као и начин којим се ове акције или друга средства плаћања уступају акционарима акционарског друштва;

4) друге податке у складу са законом, оснивачким актом, статутом или уговором чланова друштва.

Регистрација и објављивање

Члан 432.

(1) После окончања поступка промене правне форме акционарског друштва у друштво с ограниченом одговорношћу у складу са чланом 430. овог закона, акционарско друштво подноси пријаву са прилозима, у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката, о промени правне форме, ради регистрације и објављивања.

(2) По испуњености услова из става 1. овог члана, региструје се и објављује одлука о промени правне форме акционарског друштва и оснивачки акт друштва с ограниченом одговорношћу.

Правне последице промене правне форме

Члан 433.

Регистрацијом промене правне форме акционарског друштва у друштво с ограниченом одговорношћу настају следеће правне последице:

1) друштво које учествује у поступку промене правне форме је друштво које се у одлуци о промени правне форме идентификује као друштво с ограниченом одговорношћу, а акционарско друштво престаје да постоји;

2) друштво с ограниченом одговорношћу преузима сву имовину и обавезе акционарског друштва;

3) судски и други поступци и потраживања против акционарског друштва настављају се против друштва с ограниченом одговорношћу, које је правни следбеник акционарског друштва;

4) акције акционарског друштва конвертују се у уделе друштва с ограниченом одговорношћу, обвезнице, новац или другу имовину, у складу са чланом 431. овог закона;

5) титуларима заменљивих обвезница, вараната, других обвезница и других сличних хартија од вредности, које нису акције, обезбеђују се најмање иста посебна права након промене правне форме, осим ако је одлуком о издавању тих хартија друкчије предвиђено или ако је друкчије уговорено са њиховим имаоцима, у складу са чланом 210. став 10. овог закона.

О д с е к 2.

Промена правне форме акционарског друштва у ортачко или командитно друштво

Претпоставке

Члан 434.

(1) Акционарско друштво може променити правну форму у ортачко или командитно друштво једногласном одлуком свих акционара који стичу статус ортака с неограниченом одговорношћу.

(2) У одлуци скупштине акционарског друштва о промени правне форме тога друштва у командитно друштво наводи се који акционари имају статус командитора, а који комплементара.

Дејство регистрације и објављивања

Члан 435.

Регистрацијом и објављивањем регистрације промене правне форме акционарског друштва у ортачко или командитно друштво:

- 1) акционарско друштво наставља као ортачко или командитно друштво и тиме престаје да постоји као акционарско;
- 2) ортачко или командитно друштво је правни следбеник акционарског друштва;
- 3) престају сва овлашћења органа акционарског друштва;
- 4) наступају друге правне последице, у складу с природом ортачког или командитног друштва насталог променом правне форме акционарског друштва.

О д с е к 3.

Промена правне форме друштва с ограниченом одговорношћу у акционарско друштво

Одлука о промени правне форме

Члан 436.

(1) Одредбе овог закона о промени правне форме акционарског друштва у друштво с ограниченом одговорношћу сходно се примењују и на промену правне форме друштва с ограниченом одговорношћу у акционарско друштво, ако одредбама овог закона које се односе на друштво са ограниченом одговорношћу није друкчије уређено.

(2) Одредбе овог закона о минималном основном капиталу акционарског друштва и минималној номиналној вредности акције, примењују се и на промену правне форме друштва с ограниченом одговорношћу у акционарско друштво.

Избор органа и регистрација

Члан 437.

(1) Са одлуком о промени правне форме друштва с ограниченом одговорношћу у акционарско друштво, за регистрацију, прилаже се и одлука о избору управног одбора акционарског друштва.

(2) Регистрација промене правне форме друштва с ограниченом одговорношћу у акционарско друштво објављује се, у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката.

Конверзија удела у акције

Члан 438.

(1) Након регистрације промене правне форме друштво с ограниченом одговорношћу наставља као акционарско друштво. Удели друштва с ограниченом одговорношћу постају акције акционарског друштва. Права трећих лица на уделима у друштву с ограниченом одговорношћу претварају се у права трећих лица на акцијама.

(2) Удели друштва с ограниченом одговорношћу замењују се за акције поништењем у књизи удела и уписом у Централни регистар хартија од вредности.

(3) За конверзију удела у акције, као и за спајање удела није потребно одобрење Комисије за хартије од вредности.

Промена правне форме друштва с ограниченом одговорношћу у ортачко друштво или командитно друштво

Члан 439.

На промену правне форме друштва с ограниченом одговорношћу у ортачко друштво или командитно друштво сходно се примењују одредбе овог закона о промени правне форме акционарског друштва у ортачко или командитно друштво.

О д с е к 4.

Промена правне форме ортачког и командитног друштва у друштво с ограниченом одговорношћу и акционарско друштво

Претпоставке

Члан 440.

(1) Ортачко друштво и командитно друштво могу одлуком свих ортака ортачког друштва, односно свих комплементара променити правну форму у друштво с ограниченом одговорношћу и акционарско друштво.

(2) Ортаци ортачког и командитног друштва који одговарају солидарно за обавезе друштва, остају са истом одговорношћу за обавезе које је друштво преузело до регистрације и објављивања регистрације промене правне форме, у складу са овим законом.

(3) На дејство промене правне форме ортачког или командитног друштва у друштво с ограниченом одговорношћу или акционарско друштво сходно се примењују одредбе овог закона о промени правне форме тих привредних друштава.

Промена правне форме ортачког друштва у командитно и обрнуто

Члан 441.

(1) Промена правне форме ортачког друштва у командитно и обрнуто, поред испуњења општих услова за промену правне форме привредног друштва у складу са овим законом, пуноважна је ако сви ортаци друштва прихвате такву промену правне форме.

(2) На дејство промене правне форме ортачког друштва у командитно и обрнуто, сходно се примењују одредбе овог закона о промени правне форме тих привредних друштава.

Д е о с е д м и

СТИЦАЊЕ И РАСПОЛАГАЊЕ ИМОВИНОМ ВЕЛИКЕ ВРЕДНОСТИ

Појам

Члан 442.

(1) Под стицањем и располагањем имовином велике вредности привредног друштва, у смислу овог закона, сматра се пренос или више повезаних преноса чији је предмет стицање или располагање од стране привредног друштва имовине чија тржишна вредност у моменту доношења одлуке представља најмање 30% од књиговодствене вредности имовине исказане у последњем годишњем билансу стања.

(2) Стицање или располагање у смислу овог закона означава стицање или располагање било којим начином, укључујући нарочито продају, закуп, размену, залогу или хипотеку.

(3) Имовина у смислу ст. 1. и 2. овог члана укључује нарочито непокретности, покретне ствари, својину и друга права, посебно и права индустријске својине или уговорна права, акције као и друге уделе у другим друштвима или новац.

Поступак стицања и располагања имовином велике вредности акционарског друштва

Члан 443.

(1) Стицање или располагање имовином велике вредности акционарског друштва може се извршити на следећи начин:

1) управни одбор акционарског друштва усваја одлуку којом препоручује закључење тог посла;

2) акционарско друштво обавештава акционаре у складу са чланом 281. овог закона о сазивању скупштине најкасније 30 дана пре дана који је одређен за одржавање седнице.

(2) Обавештење из става 1. тачка 2) овог члана садржи разлог сазивања скупштине.

(3) Саставни део обавештења из става 1. тачка 2) овог члана је:

1) извештај о условима посла стицања и располагања имовином велике вредности;

2) препорука управног одбора у вези са послом стицања и располагања имовином велике вредности, укључујући и разлоге такве препоруке;

3) обавештење о правима акционара о неприхватању уговора, као и о праву на процену и накнаду вредности њихових акција по том основу у складу са овим законом.

(4) Одлуку о закључењу посла стицања и располагања имовином велике вредности доноси скупштина акционара који имају право гласа о том питању квалификованом већином и квалификованом већином акционара сваке класе акција чија се права мењају овим послом.

(5) Уз записник са седнице скупштине акционара из става 4. овог члана прилаже се и примерак уговора о стицању или располагању имовином велике вредности.

Д е о о с м и

ПОСЕБНА ПРАВА НЕСАГЛАСНИХ АКЦИОНАРА И ЧЛАНОВА

Права акционара на неслагање и на откуп акција од стране акционарског друштва

Члан 444.

(1) Акционар може да тражи од друштва плаћање износа једнаког тржишној вредности његових акција ако гласа против или се уздржи од гласања за:

1) промене оснивачког акта друштва које погађају његова права, о чему је имао право гласа у складу са чланом 341. овог закона;

2) реорганизацију привредног друштва у форми статусних промена, о чему је имао право гласа;

3) реорганизацију привредног друштва у виду промене правне форме, о чему је имао право гласа;

4) посао стицања или располагања имовином велике вредности, о чему је имао право гласа;

5) било коју другу одлуку друштва која мења права акционара, ако је оснивачким актом друштва одређено да акционар има право на неслаганост и на накнаду тржишне вредности акција или удела од друштва у складу са овим законом.

(2) Акционар који има право из става 1. овог члана, не може оспоравати одлуку друштва на којој заснива своје право у складу са ставом 1. овог члана, осим ако је та одлука преварна или ако је противна закону или представља повреду члана 32. овог закона.

(3) Тржишна вредност из става 1. овог члана рачуна се на дан када је донета предметна одлука друштва на скупштини акционара, не узимајући у обзир било какво очекивано повећање или смањење вредности као последицу те одлуке.

(4) Ако је одлука на основу које настају права из става 1. овог члана предмет гласања на скупштини акционара, позив за седницу и гласање мора садржати обавештење да акционари имају или могу имати таква права и упућивање на та права.

(5) Акционар друштва који намерава да користи своје право на тражење откупа акција из става 1. овог члана дужан је да пре одлучивања на седници скупштине упути друштву писано обавештење о намери да користи то право ако се на скупштини донесе предметна одлука. Акционар који не упути ово обавештење у преклузивном року од 30 дана или који гласа за предложену одлуку нема право на откуп акција у складу са овим законом.

(6) Ако је одлука на којој се заснивају права из става 1. овог члана усвојена на скупштини акционара, акционари који су поднели обавештење о намери тражења откупа акција од друштва у складу са ставом 5. овог члана, дужни су да пошаљу друштву писани захтев за откуп акција са навођењем свог имена односно пословног имена, пребивалишта односно седишта и броја и класе акција чији се откуп захтева, у року од 30 дана од дана доношења одлуке скупштине.

(7) По пријему захтева акционара из става 6. овог члана, друштво плаћа акције у вредности за коју верује да је тржишна вредност, у року од 30 дана од дана пријема захтева.

(8) Ако се акционару исплате износи на које има право у вези са ставом 1. овог члана, а акционар сматра да је плаћени износ нижи од тржишне вредности акција утврђене у складу са овим законом или ако друштво пропусти да изврши плаћање накнаде, има право да поднесе захтев за процену вредности акција од стране надлежног суда, подношењем таквог захтева суду у року од 30 дана од дана исплате или од дана доцње у исплати.

(9) Акционар који користи права из става 1. овог члана наводи у тужби своју процену тржишне вредности акција, а друштво без одлагања о тужби обавештава друге несагласне акционаре у складу са чланом 281. овог закона.

(10) По поднетој тужби из става 9. овог члана суд може за утврђивање тржишне вредности акција одредити овлашћеног процењивача или другог стручњака у циљу утврђивања сагласности цене коју је одредило друштво са тржишном вредношћу акција, као и да наложи друштву исплату те вредности и сношење трошкова и накнаде процене.

(11) Одлука суда из става 10. овог члана односи се на све несагласне акционаре, ако је досуђена вредност већа од износа које је

акционарско друштво понудило у складу са ставом 7. овог члана и објављује се у складу са чланом 281. овог закона.

Утврђивање тржишне вредности

Члан 445.

(1) У смислу овог закона тржишна вредност акција јесте њихова просечна цена која се редовно објављује на берзи или другом одговарајућем тржишту, у периоду који непосредно претходи дану за који се утврђује, а који није краћи од три нити дужи од шест месеци. У случају да се акцијама не тргује редовно или не постоји одговарајуће тржиште, њихова тржишна вредност утврђује се на основу процењене вредности капитала друштва применом одговарајућих метода процене.

(2) Тржишна вредност удела утврђује се на основу процењене вредности капитала друштва применом одговарајућег метода процене.

(3) Тржишна вредност акција и удела утврђује се одлуком управног одбора друштва, изузев случајева кад се овим законом или оснивачким актом прописује да се утврђује проценом од стране суда уз коришћење независног процењивача или другог лица или тела.

(4) Ако један или више чланова управног одбора акционарског друштва има лични интерес у извршењу посла на чијој основи је плаћена тржишна вредност акционару, ту вредност могу да утврде само чланови управног одбора који немају лични интерес у складу са чланом 34. овог закона.

(5) Лица која утврђују тржишну вредност из ст. 1. и 2. овог члана могу ангажовати независног процењивача за ово процењивање, а дужни су да ангажују независног процењивача у случају да је плаћање захтевано у складу са чланом 444. овог закона.

Права чланова друштва с ограниченом одговорношћу и ортака ортакког и командитног друштва на неслагање и откуп удела од стране друштва

Члан 446.

(1) Посебна права акционара предвиђена чл. 444. и 445. овог закона, могу се предвидети и као права чланова у оснивачком акту друштва с ограниченом одговорношћу, ортакког и командитног друштва, уговору чланова друштва или уговору ортака друштва или у уговору о реорганизацијама ових друштава (спајање, поделе, одвајање и промена правне форме).

(2) У случају из става 1. овог члана, чл. 444. и 445. примењују се сходно на чланове и ортаке, односно њихове уделе и накнаду ових удела у тим друштвима, до ограничења предвиђеног тим актима.

Принудна продаја

Члан 447.

(1) Лице које у поступку преузимања јавном понудом откупи најмање 95% акција циљног друштва у складу са законом којим се уређује тржиште хартија од вредности у односу на укупан број акција има право да купи и акције на које се јавна понуда односила од акционара који нису прихватили продају акција по тој понуди (несагласни акционар), под условима из јавне понуде.

(2) Ако понудилац не откупи акције из става 1. овог члана у року од 180 дана од дана истицања јавне понуде, губи то право (принудна куповина).

(3) Ради остварења права акционара из става 1. овог члана понудилац несагласном акционару упућује писани захтев за принудну продају његових акција најкасније у року од 120 дана од дана истека крајњег рока из јавне понуде, уз навођење услова куповине акција из јавне понуде, а копију тог захтева упућује управном одбору циљног друштва, у противном губи право на принудни откуп акција.

(4) Акционар из става 1. овог члана који је у јавној понуди за преузимање дао акционарима циљног друштва право избора између накнаде у новцу или у хартијама од вредности или другим облицима имовине, то право мора дати и несагласном акционару у писаном захтеву.

(5) Ако акционар из става 1. овог члана не прими одговор о прихватању захтева за принудну продају у року од 30 дана од дана подношења тог захтева, има право да циљном друштву пошаље обавештење о откупу акција несагласног акционара и да том друштву уплати накнаду или преда друге облике имовине из тог захтева уз овлашћење да ту накнаду или друге облике имовине уступи несагласном акционару.

(6) Након пријема писаног обавештења из става 5. овог члана циљно друштво је дужно да упише у Централни регистар хартија од вредности понудиоца као акционара принудно откупљених акција, као и у регистар у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката и да примљену накнаду држи у своје име а за рачун несагласног акционара, док је не прими тај акционар.

Принудна куповина

Члан 448.

(1) Акционар који стекне 95% акција другог друштва (већински акционар), обавезан је да купи акције преосталих акционара на њихов захтев (мањински акционар).

(2) Мањински акционар из става 1. овог члана може поднети писани захтев већинском акционару најкасније у року од шест месеци од дана стицања већинског пакета од 95% акција, обавештавајући га о врсти, класи и броју акција које нуди на продају.

(3) Већински акционар из става 1. овог члана дужан је да најкасније у року од 30 дана од дана пријема захтева за принудну куповину пошаље писани одговор на тај захтев.

(4) Већински акционар из става 1. овог члана дужан је да откупи акције мањинских акционара по цени последње акције по којој је стекао 95% акција.

(5) Принудна куповина региструје се у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката и уписује у Централни регистар хартија од вредности у складу са законом којим се уређује тржиште хартија од вредности.

Судска заштита

Члан 449.

По захтеву несагласног акционара поднетом у року од 30 дана од дана пријема писаног захтева за принудну продају надлежни суд је дужан да у ванпарничном поступку у року од 30 дана од дана пријема захтева забрани понудиоцу из јавне понуде за преузимање ту куповину под условима који су различити од услова из јавне понуде за преузимање.

Д е о д е в е т и

КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Привредни преступи привредног друштва и одговорног лица

Члан 450.

(1) Новчаном казном од 10.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ привредно друштво:

- 1) ако обавља делатност супротно овом закону (члан 5. став 2);
- 2) ако супротно овом закону злоупотреби правно лице (члан 15. став 1);
- 3) ако у свом пословању користи скраћено или модификовано пословно име, супротно овом закону (члан 19);
- 4) ако заступник привредног друштва закључи правни посао изван делатности друштва наведених у оснивачком акту (члан 25. став 4);
- 5) ако супротно овом закону повреди дужност неконкуренције привредном друштву (члан 36);
- 6) ако супротно овом закону не уплати у прописаном року најмање половину новчаног дела основног капитала (чл. 112. ст. 1. и чл. 192. ст. 3);
- 7) ако смањи основни капитал супротно овом закону (чл. 113, 233. ст. 5, чл. 261. до 274);

8) ако супротно овом закону не одржава вредност основног капитала (чл. 113, чл. 233. став 5. и чл. 236);

9) ако не води књигу удела и књигу одлука на начин утврђен овим законом (чл. 119, чл. 136. ст. 3. и 4, чл. 151, чл. 290. ст. 2);

10) ако супротно овом закону пружа финансијску подршку за стицање удела или акција (чл. 123. ст. 1. и чл. 190. ст. 1);

11) ако врши плаћања својим члановима и акционарима супротно овом закону (чл. 133. и 230);

12) ако не води пословне књиге у складу са овим законом (чл. 158. и 314),

13) ако изда акције у износу мањем од износа прописаног овим законом (члан 234);

14) ако не држи и не чува акта и документа на начин прописан овим законом (чл. 174. и 342);

15) ако за време ликвидације предузима нове послове или плаћа дивиденде ортацима, члановима или акционарима (члан 352);

16) ако не састави извештај о спроведеној ликвидацији, завршни ликвидациони биланс и предлог о подели ликвидационог остатка у случају прописаном овим законом (члан 357);

17) ако не сачини писани извештај о односима са осталим чланицама друштва, као саставни део извештаја о пословању друштва (члан 372);

18) ако супротно овом закону повреди забрану стварања привидног капитала (члан 393);

19) ако стиче и располаже имовином велике вредности на начин супротан овом закону (члан 443);

20) ако повреди права акционара на неслагање и на откуп акција супротно овом закону (чл. 444. и 446);

21) ако супротно овом закону повреди право акционара на принудну продају акција (члан 447);

22) ако се не усклади са одредбама овог закона или се не усклади у прописаном року, ако овим законом није друкчије одређено (члан 452).

(2) За радње из става 1. овог члана, казниће се за привредни преступ и одговорно лице у привредном друштву новчаном казном од 2.000 до 200.000 динара.

Прекршај привредног друштва и одговорног лица

Члан 451.

(1) Новчаном казном од 10.000 до 1.000.000 динара, казниће се за прекршај привредно друштво:

1) ако оснивачки акт нема садржину утврђену овим законом (чл. 7. ст. 5, чл. 55. ст. 1, чл. 92. ст. 1. и чл. 106. ст. 1. и чл. 185. ст. 1);

2) ако заступник привредног друштва не поштује ограничења овлашћења на заступање прописана овим законом (члан 25. став 1);

3) ако закључи уговор или други правни посао у случају постојања сукоба интереса (члан 34);

4) ако не чува пословну тајну (члан 38);

5) ако повреди забрану избора супротно овом закону (члан 45);

6) ако не изабере лице овлашћено на заступање (чл. 73, 91, 159. и 323);

7) ако измени и допуни оснивачки акт супротно овом закону (чл. 55. ст. 3, чл. 93, 173, 338. и 339);

8) ако не врати уписницима уплаћене износе у случају неуспелог оснивања друштва (члан 200);

9) ако не сазове оснивачку скупштину на начин прописан овим законом (члан 198);

10) ако не сазове седницу скупштине на начин прописан овим законом (чл. 138, 139, 276, 277. и 280).

(2) За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај и одговорно лице у привредном друштву новчаном казном од 500 до 50.000 динара.

Д е о д е с е т и

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Постојећа привредна друштва и предузетници

Члан 452.

(1) Даном ступања на снагу овог закона, постојећа привредна друштва, предузетници и други облици повезивања и организовања за обављање привредне делатности, настављају да раде на начин и под условима под којима су уписани у регистар.

(2) Привредна друштва, предузетници и други облици повезивања и организовања за обављање привредне делатности дужни су да своју правну форму, органе, акционаре и чланове, основни капитал, акције и уделе, пословно име, меморандуме, делове предузећа са одређеним овлашћењима у правном промету, као и своје опште акте и оснивачке уговоре ускладе са одредбама овог закона у року од две године од дана ступања на снагу овог закона, ако овим законом није друкчије уређено.

(3) Ако се постојећа привредна друштва, предузетници и други облици повезивања и организовања за обављање привредне делатности организују као друштво с ограниченом одговорношћу или акционарско друштво, нису дужна да уз пријаву за превођење у регистар подносе доказ о испуњењу услова у погледу новчаног дела основног капитала утврђеног овим законом.

(4) Постојећа привредна друштва, предузетници и други облици повезивања и организовања за обављање привредне делатности, који не поступи на начин и у року из става 2. овог члана, престају са радом после спроведеног поступка ликвидације о трошку субјекта ликвидације, који по службеној дужности покреће регистар и бришу се из регистра.

Постојећа јавна предузећа

Члан 453.

(1) Даном ступања на снагу овог закона, постојећа јавна предузећа настављају са радом у складу са прописима који су били на снази до дана ступања на снагу овог закона и оснивачким актом.

(2) Усклађивање организације јавних предузећа са одредбама овог закона извршиће се у роковима одређеним прописима из става 1. овог члана.

Започети поступци

Члан 454.

Ако су регистру до дана ступања на снагу овог закона поднете пријаве оснивања или промене оснивача, ортака, акционара и члана друштва, искључења ортака или члана друштва, као и пријаве поступка избора органа и доношења општих аката привредних друштава и других облика организовања за обављање привредне делатности, поступак по овим пријавама окончаће се по одредбама прописа који су били на снази у време подношења те пријаве регистру.

Ограничења оснивања

Члан 455.

(1) Од дана ступања на снагу овог закона, оснивачи и ортаци ортачког и комплементари командитног друштва не могу бити:

- 1) друштвена предузећа;
- 2) предузећа са већинским друштвеним капиталом;
- 3) друштво с ограниченом одговорношћу, односно акционарско друштво која немају најмање једног члана, односно најмање једног акционара са значајним учешћем капитала у смислу овог закона.

(2) Од дана ступања на снагу овог закона, оснивачи и ортаци ортачког и комплементари командитног друштва не могу бити ни привредна друштва чији су оснивачи предузећа или привредна друштва из става 1. тачка 3) овог члана.

Престанак важења постојећих прописа

Члан 456.

Даном ступања на снагу овог закона, престаје да важи Закон о предузећима ("Службени лист СРЈ", бр. 29/96, 33/96, 29/97, 59/98, 74/99, 9/01 и 36/02), осим чл. 392 до 399. и чл. 400а, 400б, 400в и 421а који остају на снази до истека рокова за приватизацију утврђених законом којим се уређује приватизација.

Ступање на снагу

Члан 457.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".